

ΒΟΥΛΗ ΤΩΝ ΑΝΤΙΠΡΟΣΩΠΩΝ

**ΙΑ΄ ΒΟΥΛΕΥΤΙΚΗ ΠΕΡΙΟΔΟΣ - ΣΥΝΟΔΟΣ Δ΄
ΠΡΟΕΔΡΙΑ ΔΗΜΗΤΡΗ ΣΥΛΛΟΥΡΗ**

ΚΩΔΙΚΑΣ ΑΡΧΩΝ ΚΑΙ ΚΑΝΟΝΩΝ ΔΕΟΝΤΟΛΟΓΙΑΣ ΚΑΙ ΔΙΑΦΑΝΕΙΑΣ

ΓΙΑ ΤΑ ΜΕΛΗ ΤΗΣ ΒΟΥΛΗΣ ΤΩΝ ΑΝΤΙΠΡΟΣΩΠΩΝ

Α΄ ΤΟΜΟΣ

ΥΠΗΡΕΣΙΑ ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΕΥΤΙΚΩΝ ΕΠΙΤΡΟΠΩΝ

Μελέτη και Σύνταξη Κώδικα:

Τασούλα Ιερωνυμίδου,
Πρώτη Γραμματέας Κοινοβουλευτικών Επιτροπών

Εκδοτική επιμέλεια και παρουσίαση:

Γιάνα Χριστοφόρου,
Πρώτη Στενογράφος Βουλής

24 Φεβρουαρίου 2020

ΠΡΟΣΧΕΔΙΟ

ΚΩΔΙΚΑΣ ΑΡΧΩΝ ΚΑΙ ΚΑΝΟΝΩΝ ΔΕΟΝΤΟΛΟΓΙΑΣ ΚΑΙ ΔΙΑΦΑΝΕΙΑΣ ΓΙΑ ΤΑ ΜΕΛΗ ΤΗΣ ΒΟΥΛΗΣ ΤΩΝ ΑΝΤΙΠΡΟΣΩΠΩΝ

Π Ε Ρ Ι Ε Χ Ο Μ Ε Ν Α

Σελ.

ΠΡΩΤΟ ΜΕΡΟΣ

ΕΡΜΗΝΕΙΑ ΚΑΙ ΓΕΝΙΚΕΣ ΔΙΑΤΑΞΕΙΣ

ΔΕΥΤΕΡΟ ΜΕΡΟΣ

ΓΕΝΙΚΕΣ ΑΡΧΕΣ ΚΑΙ ΚΑΝΟΝΕΣ ΔΕΟΝΤΟΛΟΓΙΑΣ ΚΑΙ ΔΙΑΦΑΝΕΙΑΣ

ΚΕΦΑΛΑΙΟ

- I. ΘΕΣΜΙΚΕΣ ΥΠΟΧΡΕΩΣΕΙΣ**
- II. ΥΠΟΧΡΕΩΣΕΙΣ ΚΑΙ ΚΑΝΟΝΕΣ ΣΥΜΠΕΡΙΦΟΡΑΣ ΤΟΥ
ΒΟΥΛΕΥΤΗ ΚΑΤΑ ΤΗΝ ΑΣΚΗΣΗ ΤΩΝ ΚΑΘΗΚΟΝΤΩΝ ΤΟΥ**

ΤΡΙΤΟ ΜΕΡΟΣ

ΥΠΟΧΡΕΩΣΕΙΣ ΚΑΙ ΚΑΝΟΝΕΣ ΣΥΜΠΕΡΙΦΟΡΑΣ ΣΤΟ ΠΛΑΙΣΙΟ ΑΡΧΩΝ ΔΕΟΝΤΟΛΟΓΙΑΣ ΚΑΙ ΔΙΑΦΑΝΕΙΑΣ

ΚΕΦΑΛΑΙΟ

- I. ΔΕΟΝΤΟΛΟΓΙΚΕΣ ΥΠΟΧΡΕΩΣΕΙΣ**
- II. ΑΡΧΕΣ ΔΙΑΦΑΝΕΙΑΣ**
- III. ΑΣΥΜΒΙΒΑΣΤΑ**
- IV. ΥΠΟΧΡΕΩΣΕΙΣ ΚΑΙ ΚΑΝΟΝΕΣ ΔΙΑΛΥΣΗΣ ΣΥΓΚΡΟΥΣΗΣ
ΣΥΜΦΕΡΟΝΤΩΝ**

ΤΕΤΑΡΤΟ ΜΕΡΟΣ

ΣΧΕΣΕΙΣ ΒΟΥΛΕΥΤΗ

ΚΕΦΑΛΑΙΟ

- I. ΣΧΕΣΕΙΣ ΤΟΥ ΒΟΥΛΕΥΤΗ ΜΕ ΠΡΟΣΩΠΑ ΤΕΛΟΥΝΤΑ ΣΤΗΝ ΥΠΗΡΕΣΙΑ ΤΟΥ**
- II. ΣΧΕΣΕΙΣ ΤΟΥ ΒΟΥΛΕΥΤΗ ΜΕ ΤΑ ΜΕΣΑ ΜΑΖΙΚΗΣ ΕΝΗΜΕΡΩΣΗΣ**
- III. ΣΧΕΣΕΙΣ ΤΟΥ ΒΟΥΛΕΥΤΗ ΜΕ ΟΜΑΔΕΣ ΠΙΕΣΗΣ, ΟΜΑΔΕΣ ΙΔΙΩΤΙΚΩΝ ΣΥΜΦΕΡΟΝΤΩΝ, ΜΗ ΚΥΒΕΡΝΗΤΙΚΟΥΣ ΟΡΓΑΝΙΣΜΟΥΣ ΚΑΙ ΑΛΛΑ ΟΡΓΑΝΩΜΕΝΑ ΣΥΝΟΛΑ**

ΠΕΜΠΤΟ ΜΕΡΟΣ

ΕΦΑΡΜΟΓΗ ΤΟΥ ΚΩΔΙΚΑ ΑΡΧΩΝ ΚΑΙ ΚΑΝΟΝΩΝ ΔΕΟΝΤΟΛΟΓΙΑΣ ΚΑΙ ΔΙΑΦΑΝΕΙΑΣ ΓΙΑ ΤΑ ΜΕΛΗ ΤΗΣ ΒΟΥΛΗΣ ΤΩΝ ΑΝΤΙΠΡΟΣΩΠΩΝ ΚΑΙ ΕΠΙΒΟΛΗΣ ΚΥΡΩΣΕΩΝ ΚΑΙ ΑΛΛΑ ΣΥΝΑΦΗ ΘΕΜΑΤΑ

ΚΕΦΑΛΑΙΟ

- I. ΑΡΜΟΔΙΟΤΗΤΑ ΕΦΑΡΜΟΓΗΣ ΤΩΝ ΠΡΟΝΟΙΩΝ ΤΟΥ ΚΩΔΙΚΑ**
- II. ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΑ ΔΙΕΡΕΥΝΗΣΗΣ ΚΑΤΑΓΓΕΛΙΩΝ ΚΑΙ ΕΠΙΒΟΛΗΣ ΚΥΡΩΣΕΩΝ**

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑΤΑ

- ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ Α**
- ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ Β**
- ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ Γ**
- ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ Δ**

**ΚΩΔΙΚΑΣ ΑΡΧΩΝ ΚΑΙ ΚΑΝΟΝΩΝ ΔΕΟΝΤΟΛΟΓΙΑΣ ΚΑΙ ΔΙΑΦΑΝΕΙΑΣ ΓΙΑ ΤΑ ΜΕΛΗ
ΤΗΣ ΒΟΥΛΗΣ ΤΩΝ ΑΝΤΙΠΡΟΣΩΠΩΝ**

ΠΡΩΤΟ ΜΕΡΟΣ

ΕΡΜΗΝΕΙΑ ΚΑΙ ΓΕΝΙΚΕΣ ΔΙΑΤΑΞΕΙΣ

1. Ο παρών Κώδικας¹ θα αναφέρεται ως «Κώδικας Αρχών και Κανόνων Δεοντολογίας και Διαφάνειας για τα Μέλη της Βουλής των Αντιπροσώπων», εφεξής καλούμενος «Κώδικας Δεοντολογίας» και εμπεριέχει κανόνες που ισχύουν συμπληρωματικά προς τις πρόνοιες του Κανονισμού της Βουλής των Αντιπροσώπων, οι οποίοι διέπουν τη συμπεριφορά των Βουλευτών τόσο κατά την εκτέλεση των καθηκόντων τους όσο και κατά την εν γένει παρουσία τους στην κοινωνία.
2. Ο παρών Κώδικας εμπεριέχει κανόνες μη επιβλητέους από τις διατάξεις οποιασδήποτε ισχύουσας νομοθεσίας ή από κανονιστική ή/και άλλης μορφής διοικητική πράξη, τους οποίους τα μέλη της Βουλής των Αντιπροσώπων άμα τη αναλήψει των καθηκόντων τους και καθ' όλη τη διάρκεια της θητείας τους αναλαμβάνουν την υποχρέωση να σέβονται, να προάγουν και να εφαρμόζουν:

Νοείται ότι, σε περίπτωση σύγκρουσης και/ή αντίφασης οποιασδήποτε πρόνοιας του παρόντος Κώδικα με διατάξεις οποιουδήποτε εν ισχύι Νόμου και/ή κανονιστικής πράξης, οι τελευταίες υπερισχύουν αυτών:
3. **Επιφυλασσομένων των διατάξεων του άρθρου 83 του Συντάγματος**, ο σεβασμός και η συμμόρφωση με τις πρόνοιες του παρόντος Κώδικα δεν απαλλάσσει τον Βουλευτή από την ποινική ευθύνη που οποιαδήποτε πράξη αυτού δυνατόν να επισύρει βάσει των διατάξεων οποιουδήποτε εν ισχύι Νόμου.
4. Στον παρόντα Κώδικα, εκτός αν άλλως προκύπτει από το κείμενο αυτού-

Επίσημη
Εφημερίδα
της Δημοκρατίας
Παράρτημα
Δεύτερο:

19.12.1980
6.4.1985
27.1.1995
20.7.2012
22.11.2013
6.5.2016
1.11.2019.

¹ Σημείωση: Ο παρών Κώδικας συντάχθηκε στη βάση μεικτού συστήματος σύνταξης κώδικα δεοντολογίας (περιλαμβάνει τόσο αρχές όσο και κανόνες δεοντολογίας και συμπεριφοράς).

«ασυμβίβαστο», έχει την έννοια που αποδίδεται στον όρο αυτό από τις πρόνοιες του Κεφαλαίου III του Τρίτου Μέρους:

«Βουλευτής» σημαίνει μέλος της Βουλής των Αντιπροσώπων και για τους σκοπούς του παρόντος Κώδικα, όπου ο όρος αυτός απαντά, αναφέρεται σε πρόσωπα και των δύο φύλων·

«δήλωση δέσμευσης και διαφάνειας», σημαίνει την υπό του Βουλευτού ενυπογράφως και αμέσως μετά τη δοθείσα διαβεβαίωση υποβαλλόμενη δήλωση, με την οποία ο Βουλευτής αναλαμβάνει δέσμευση πιστής τήρησης των προνοιών του παρόντος Κώδικα και επιπροσθέτως την επί προσωπική τιμή δέσμευση, όπως αποκαλύπτει κάθε κατάσταση ασυμβιβάστου και/ή σύγκρουσης συμφερόντων, ευθύς ως αυτή διαπιστωθεί και/ή δυνατόν να προκύψει, κατά την προβλεπόμενη στον παρόντα Κώδικα διαδικασία·

Εισηγήση Δρ. Κ. Κόμπου και Δρ. Αρ. Κωνσταντινίδη.

«δήλωση ενδιαφέροντος και διαφάνειας», σημαίνει την υπό του Βουλευτού υποβαλλόμενη στον Πρόεδρο της Βουλής δήλωση, εντός χρονικού διαστήματος μη υπερβαίνοντος τις ενενήντα (90) ημέρες από της αναλήψεως των καθηκόντων του, η οποία δέον να περιλαμβάνει τα καθοριζόμενα στο Κεφάλαιο II του Τρίτου Μέρους στοιχεία: **Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο.**

«Δημοκρατία», σημαίνει την Κυπριακή Δημοκρατία·

«ενδιαφέρον», σημαίνει κάθε επαγγελματική δραστηριότητα και/ή άλλη συναφή ιδιότητα του Βουλευτή, οποιοδήποτε, άμεσο ή έμμεσο, ουσιαστικό, οικονομικό ή άλλο περιουσιακό συμφέρον αυτού, κάθε συγγενική ή άλλη σχέση και/ή ιδιότητα με κρατικούς θεσμούς και πρόσωπα, όπως και κάθε άλλη ιδιότητα και/ή δραστηριότητα ικανή να επηρεάσει και/ή δυναμένη να εκληφθεί από τον μέσο συνετό πολίτη ως ικανή να επηρεάσει τη λήψη αποφάσεων από τον ίδιο σε

κοινοβουλευτικό ή/και σε οποιοδήποτε άλλο επίπεδο εμπύπτον στη δραστηριότητα του ως Βουλευτή.

Πέμπτο Μέρος.

«Επιτροπή Δεοντολογίας» ή «Ειδική Κοινοβουλευτική Επιτροπή Συμπεριφοράς και Δεοντολογίας των Μελών της Βουλής των Αντιπροσώπων», σημαίνει την επιτροπή, της οποίας η σύσταση προβλέπεται από τις πρόνοιες του Πέμπτου Μέρους, η οποία έχει αρμοδιότητα να επιλαμβάνεται καταγγελιών εναντίον Βουλευτών που παραπέμπονται ενώπιόν της από τον Πρόεδρο της Βουλής των Αντιπροσώπων, όπως και οποιωνδήποτε άλλων θεμάτων απορρεόντων από την εφαρμογή των προνοιών του παρόντος Κώδικα·

«ιδιωτικό συμφέρον», σημαίνει το χρηματικό ή/και μη χρηματικό αλλά αποτιμητό σε χρήμα όφελος, το οποίο συνδεδεμένο πρόσωπο κατά την έννοια που αποδίδεται στον όρο αυτό από τις πρόνοιες του παρόντος Μέρους προσπορίζεται και/ή αναμένεται ή ενδέχεται να αποκομίσει, σε ενεστώτα ή μέλλοντα χρόνο·

«ομάδα πίεσης»², σημαίνει την εκ μέρους φυσικού ή νομικού προσώπου ανάληψη ενεργειών προς επηρεασμό της νομοθετικής διαδικασίας και των αποφάσεων που λαμβάνονται εν γένει και/ή που θα ληφθούν από Βουλευτές σε συγκεκριμένη περίπτωση στο πλαίσιο συγκεκριμένης κοινοβουλευτικής διαδικασίας επί εκκρεμούστος σχεδίου νόμου ή υπό συζήτηση θέματος και περιλαμβάνει έμμισθους υπαλλήλους, οι οποίοι ενεργούν για λογαριασμό του εργοδότη τους και/ή οργανώσεις ή φορείς που εκπροσωπούν επαγγελματικά, συνδικαλιστικά ή άλλα τομεακά συμφέροντα·

«ομάδα ιδιωτικών συμφερόντων»³, σημαίνει την άσκηση δραστηριότητας εκ μέρους ανεξάρτητου φυσικού ή νομικού προσώπου κατ' επάγγελμα και επί

² «interest group»

³ Βάγια Πολυζωΐδου και Αχιλλεύς Κ. Αιμιλιανίδης, «Το ρυθμιστικό πλαίσιο του Lobbying και η Κυπριακή Έννομη Τάξη: Έκθεση κατ' εντολήν της Βουλής των Αντιπροσώπων», (UNIC-SCHOOL OF LAW, 2019.)

πληρωμή, το οποίο ενεργεί συστηματικά ως λομπίστας προς επηρεασμό της νομοθετικής διαδικασίας υπέρ και προς όφελος τρίτων προσώπων, ήτοι πελατών του.

«όφελος», σημαίνει οποιοδήποτε, άμεσο ή έμμεσο, χρηματικό ή μη χρηματικό αλλά αποτιμητό σε χρήμα όφελος, ωφέλημα και/ή πλεονέκτημα, το οποίο με τη θέσπιση ή τροποποίηση συγκεκριμένης νομοθεσίας και/ή την έκβαση ή τη λήψη απόφασης επί συζητούμενου στη Βουλή θέματος θα περιέλθει ή ενδέχεται να περιέλθει, σε ενεστώτα ή μέλλοντα χρόνο, στον Βουλευτή ή σε οποιοδήποτε συνδεδεμένο πρόσωπο και περιλαμβάνει, μεταξύ άλλων, τη μέσω της θέσπισης επί τούτω νομοθεσίας ή/και τροποποίησης υφιστάμενης νομοθεσίας, βελτίωση με οποιονδήποτε τρόπο της θέσης του Βουλευτή και/ή συνδεδεμένου προσώπου:

Νοείται ότι, ο Βουλευτής ή το συνδεδεμένο πρόσωπο δεν θα ήταν δυνατόν να αποκομίσει τέτοιο όφελος χωρίς την πρωτοβουλία, τη συμμετοχή, την εμπλοκή ή/και την παρέμβαση του ιδίου σε οποιοδήποτε στάδιο της συζήτησης, της επεξεργασίας ή της λήψης απόφασης επί συγκεκριμένου σχεδίου νόμου και/ή θέματος και ότι σε τέτοια περίπτωση, οι ενέργειές του δημιουργούν αφ' εαυτών ασυμβίβαστο και/ή σύγκρουση συμφερόντων, συνεπεία του γεγονότος ότι δεν αποσκοπούν σε εξυπηρέτηση του ευρύτερου κοινού και/ή του δημόσιου συμφέροντος, αλλά σε εξυπηρέτηση του ιδίου και/ή συνδεδεμένου προσώπου, τα συμφέροντα του οποίου ο εν λόγω Βουλευτής θα εξυπηρετήσει σε συγκεκριμένη περίπτωση ή/και ευρύτερα.

«προσωπικό συμφέρον»⁴, σημαίνει το χρηματικό ή/και μη χρηματικό αλλά αποτιμητό σε χρήμα όφελος, το οποίο ο ίδιος ο Βουλευτής προσπορίζεται και/ή αναμένεται ή ενδέχεται να αποκομίσει, είτε σε ενεστώτα είτε σε μέλλοντα χρόνο· «σύγκρουση συμφερόντων» σημαίνει την προκαλούμενη και/ή ενδεχόμενη διάσταση μεταξύ των αντικειμενικά επιδιωκόμενων με υπό συζήτηση σχέδιο νόμου σκοπών και του προσωπικού ή ιδιωτικού συμφέροντος, κατά τρόπο που να υφίσταται ή να δημιουργείται η πεποίθηση και/ή η βεβαιότητα ότι ο Βουλευτής δεν θα ενεργήσει αντικειμενικά και απροσωπόληπτα και/ή κατά τρόπο που να εξυπηρετείται αποκλειστικά το συμφέρον του ευρύτερου κοινού και/ή του δημοσίου συμφέροντος·

«συνδεδεμένο πρόσωπο», σημαίνει φυσικό πρόσωπο συνδεδεμένο με τον Βουλευτή με συγγενικό ή άλλο στενό δεσμό λ.χ. γάμο, πολιτική συμβίωση κ.ά. και/ή νομικό πρόσωπο με το οποίο ο Βουλευτής έχει ιδιάζουσα σχέση και/ή άλλο στενό δεσμό, ήτοι-

- α. όσον αφορά φυσικό πρόσωπο, τον/τη σύζυγο αυτού, τους ανιόντες και κοινούς κατιόντες αυτών κατ' ευθείαν γραμμή και/ή εκ πλαγίου μέχρι β' βαθμού συγγενείας, τους ανιόντες και κατιόντες του/της συζύγου αυτού και τους κατιόντες του ίδιου σε περίπτωση προηγούμενου γάμου του, όπως και οποιοδήποτε άλλο φυσικό πρόσωπο συνδεδεμένο με τον ίδιο τον Βουλευτή και/ή με το στενό περιβάλλον αυτού, με φιλικό ή άλλο ιδιάζοντα δεσμό ή σχέση και περιλαμβάνει τον/τη μόνιμη σύντροφο·

⁴ Κωνσταντίνος Κόμπος κ Αριστοτέλης Κωνσταντινίδης, *Αναθεώρηση Νομοθεσίας για Σύγκρουση Συμφερόντων και Ασυμβίβαστο – «Η Ανάγκη για Θέσπιση Αποτελεσματικού Νομοθετικού Πλαισίου που να Διέπει το Ασυμβίβαστο για την Άσκηση των Καθηκόντων των Κρατικών, Πολιτικών και Πολιτειακών Αξιωματούχων»*, (Πανεπιστήμιο Κύπρου, 2015) 20.

Ως «προσωπικό συμφέρον», νοείται το όφελος το οποίο προσπορίζεται ο ίδιος ο Βουλευτής συνήθως άμεσα, ενώ ως «ιδιωτικό συμφέρον» το όφελος το οποίο προσπορίζεται πρόσωπο του στενού περιβάλλοντος του Βουλευτή, ήτοι πρόσωπο συνδεδεμένο με αυτόν με συγγενικό ή άλλο στενό δεσμό περιλαμβανομένου και νομικού προσώπου.

β. όσον αφορά νομικό πρόσωπο, τον οργανισμό, εταιρεία ή άλλη νομική οντότητα στην οποία ο ίδιος, ο/η σύζυγος αυτού ή/και οποιοσδήποτε από τους ως άνω αναφερόμενους ανιόντες ή κατιόντες εργοδοτείται, έχει συμμετοχή στο μετοχικό κεφάλαιο, ενεργεί ως εκτελεστικός διευθυντής ή ανώτερο διευθυντικό στέλεχος, όπως και οποιαδήποτε Μη Κυβερνητική Οργάνωση (ΜΚΟ) ή άλλη οργάνωση στην οποία ο Βουλευτής, ο/η σύζυγος αυτού ή/και οποιοσδήποτε από τα ανωτέρω πρόσωπα κατέχει ανώτερη διευθυντική θέση ή/και άλλο νομικό πρόσωπο στο οποίο ο Βουλευτής προσωπικά ή μέσω εταιρείας ή συνεταιρισμού όπου εργοδοτείται έχει συμμετοχή στο μετοχικό κεφάλαιο, κατέχει ανώτερη διευθυντική θέση ή προσφέρει υπηρεσίες υπό την επαγγελματική του ιδιότητα και επ' αμοιβή.

ΔΕΥΤΕΡΟ ΜΕΡΟΣ

ΓΕΝΙΚΕΣ ΑΡΧΕΣ ΚΑΙ ΚΑΝΟΝΕΣ ΔΕΟΝΤΟΛΟΓΙΑΣ ΚΑΙ ΔΙΑΦΑΝΕΙΑΣ

I. ΘΕΣΜΙΚΕΣ ΥΠΟΧΡΕΩΣΕΙΣ

1. Ο Βουλευτής, δεσμεύεται από τη λαϊκή εντολή επί της οποίας εδράζεται η εκλογή του και υπηρετεί δημόσιο αξίωμα, το οποίο εκπηγάει από το Σύνταγμα και συνιστά βασικό άξονα του σύγχρονου κράτους δικαίου, ασκώντας τα καθήκοντά του ως μέλος μίας των τριών ανεξάρτητων κρατικών εξουσιών, ήτοι της Νομοθετικής Εξουσίας.
2. Ο Βουλευτής, κατά την άσκηση των καθηκόντων του κατ' επιταγήν του Συντάγματος δεν υπόκειται σε ποινική δίωξη παρά μόνο κατά τον προβλεπόμενο στο Σύνταγμα τρόπο και δεν ευθύνεται αστικώς ως προς οιαδήποτε υπ' αυτού εκφρασθείσα γνώμη ή δοθείσα στη Βουλή των Αντιπροσώπων ψήφο.⁵
3. Ο Βουλευτής, κατά την άσκηση των καθηκόντων του ενεργεί πάντοτε και αποκλειστικά προς εξυπηρέτηση του δημοσίου συμφέροντος και κατά τρόπο που υποδηλοί πίστη και σεβασμό στο Σύνταγμα, έχοντας πλήρη επίγνωση περί της δοθείσας υπ' αυτού σχετικής διαβεβαίωσης κατά την ανάληψη των καθηκόντων του, όπως και περί των απορρεουσών από το αξίωμά του υποχρεώσεων και δεσμεύσεων.
4. Ο Βουλευτής, ενεργεί κατά πάντα επί τη βάσει γενικών αρχών δεοντολογίας και διαφάνειας, τις οποίες προάγει και διαφυλάττει επί προσωπική τιμή, ήτοι ενεργεί πάντοτε με **ανιδιοτέλεια, ακεραιότητα, αντικειμενικότητα, διαφάνεια, ειλικρίνεια, ευθύνη και αποφασιστικότητα** **σημείωση: αρχές που ισχύουν στη Βουλή των**

⁵ Εκκρεμεί σχετικό νομοσχέδιο ενώπιον της Κοινοβουλευτικής Επιτροπής Νομικών για τη βουλευτική ασυλία, με τίτλο «Ο περί της Δέκατης Τρίτης Τροποποίησης του Συντάγματος Νόμος του 2016» (Αρ. Φακ.: 23.01.057.038-2016).

Κοινοτήτων, υποστηρίζοντας σθεναρά τις βασικές αυτές αρχές και έχοντας τη βούληση και την αποφασιστικότητα να απέχει, διαλύει και αποκρούει πάντοτε και ει δυνατόν εκ προοιμίου οποιεσδήποτε αντίθετες και/ή ανάρμοστες συμπεριφορές εκφεύγουσες από το ως άνω πλαίσιο αρχών, οπουδήποτε και οποτεδήποτε αυτές παρουσιάζονται ή εκδηλώνονται.

5. Ο Βουλευτής, οφείλει να συμμορφώνεται χωρίς όχληση προς τις διατάξεις των οικείων νόμων όπως και των προνοιών του παρόντος Κώδικα και επωμίζεται συγκεκριμένες υποχρεώσεις λογοδοσίας, ήτοι υποχρέωση δήλωσης κάθε μορφής ασυμβιβάστου και/ή σύγκρουσης συμφερόντων ευθύς ως τέτοια περίπτωση προκύψει ή διαφαίνεται ότι θα προκύψει αναφορικά με επαγγελματικές δραστηριότητες και/ή ιδιότητες του ίδιου ή συνδεδεμένου προσώπου, όπως και υποχρέωση δήλωσης κάθε άλλου προσωπικού ή ιδιωτικού συμφέροντος κατά την έννοια που αποδίδεται στους όρους αυτούς από τις πρόνοιες του παρόντος Κώδικα, θέτοντας ταυτόχρονα εαυτόν υπό τους όρους και τις προϋποθέσεις δημοσιότητας των δηλωθέντων στοιχείων προς εξυπηρέτηση της απαιτούμενης διαφάνειας και λογοδοσίας.
6. Ο Βουλευτής, άμα τη αναλήψει των καθηκόντων του και καθ' όλη τη διάρκεια της θητείας του οφείλει όπως, στο πλαίσιο της καλώς νοούμενης κριτικής προς το πρόσωπό του, ευρίσκεται σε συνεχή ετοιμότητα ώστε να αποκαλύπτει πλήρως και χωρίς όχληση οποιαδήποτε περιουσιακά του στοιχεία, κινητά και ακίνητα, όπως και κάθε δραστηριότητα, ιδιότητα ή σχέση από την οποία, είτε ο ίδιος είτε συνδεδεμένο πρόσωπο, θα αποκομίσει, αναμένεται και/ή ενδέχεται να αποκομίσει οποιοδήποτε όφελος και προς τον σκοπό αυτό, αμέσως μετά τη νενομισμένη διαβεβαίωση,

υπογράφει «δήλωση δέσμευσης και διαφάνειας», με την οποία δεσμεύεται να τηρεί πιστά τις πρόνοιες του παρόντος Κώδικα και επί προσωπική τιμή να αποκαλύπτει αμέσως οποιαδήποτε κατάσταση ασυμβίβαστου και/ή σύγκρουσης συμφερόντων υφίσταται, προκύπτει και/ή δυνατόν να προκύψει κατά την εκτέλεση των καθηκόντων του.

Εισήγηση Δρ. Κ. Κόμπου και Δρ. Αρ. Κωνσταντινίδη.

7. Ο Βουλευτής, εφόσον στο πλαίσιο οποιασδήποτε κοινοβουλευτικής διαδικασίας διαπιστώσει και/ή υποπέσει στην αντίληψή του ότι συζητείται θέμα το οποίο αφορά στον ίδιο προσωπικά και/ή σε συνδεδεμένο πρόσωπο, οφείλει αυτοβούλως και χωρίς καθυστέρηση να προβεί σε όλες τις ενδεδειγμένες βάσει των προνοιών του παρόντος Κώδικα ενέργειες προς αποκάλυψη της συγκεκριμένης σχέσης, η οποία δυνατό να δημιουργεί ασυμβίβαστο και/ή σύγκρουση συμφερόντων, κατά την έννοια που αποδίδεται στους όρους αυτούς από τις πρόνοιες του παρόντος Κώδικα.
8. Ο Βουλευτής, καθ' όλη τη διάρκεια της θητείας του, οφείλει να μεριμνά όπως στον βαθμό του εφικτού μη εμπλέκεται σε δραστηριότητες που συνιστούν και/ή δυνατόν να συνιστούν ασυμβίβαστα, οφείλει δε εκ προοιμίου να ενεργεί ώστε να αποτρέπει, διαλύει, μη προκαλεί και εν γένει αποφεύγει να συμμετέχει σε δραστηριότητες που προκαλούν και/ή ενδέχεται να προκαλέσουν ασυμβίβαστα ή όμοιας ή παρόμοιας φύσης καταστάσεις, δυνάμενες κατ' επέκτασιν να προκαλέσουν σύγκρουση συμφερόντων, κατά την έννοια που αποδίδεται στους όρους αυτούς από τις πρόνοιες του παρόντος Κώδικα:

Νοείται ότι, Βουλευτής ο οποίος μετά την εκλογή αυτού στο βουλευτικό αξίωμα και την ανάληψη των καθηκόντων του συναινεί και/ή

αποδέχεται την κτήση οποιασδήποτε ιδιότητας ή αναλαμβάνει οποιαδήποτε δραστηριότητα εμπίπτουσα ή δυναμένη να περιληφθεί στα προσδιοριζόμενα κατά την έννοια του παρόντος Κώδικα ασυμβίβαστα ή/και εμπλέκεται επαγγελματικά ή άλλως πως σε καταστάσεις όμοιας ή παρόμοιας φύσης, αναλαμβάνει επί προσωπική ευθύνη τις ενδεχόμενες επιπτώσεις επί της ακεραιότητας και αξιοπιστίας του ως προς τη δυνατότητα, τη βούληση και/ή την αποφασιστικότητά του να ενεργεί αντικειμενικά, απροσωπώληπτα και με ακεραιότητα κατά την επιτέλεση των καθηκόντων του.

9. Ο Βουλευτής, ασκεί ειδικότερα τα καθήκοντά του με υψηλό αίσθημα ευθύνης, συνέπεια, αφοσίωση και πλήρη επίγνωση της φύσης του αξιώματος στο οποίο έχει εκλεγεί να υπηρετήσει, όπως και της δικαιολογημένης εμπιστοσύνης και των προσδοκιών του πολίτη προς αυτόν, περιφρουρώντας τις συνταγματικές διατάξεις και τις αρχές του κράτους δικαίου και σεβόμενος τόσο στον προσωπικό του βίο όσο και κατά τις εν γένει κοινοβουλευτικές διαδικασίες και διεργασίες, όλους τους εν ισχύ στη Δημοκρατία νόμους, κανονισμούς, διοικητικές πράξεις, τις πρόνοιες του Κανονισμού της Βουλής των Αντιπροσώπων και του παρόντος Κώδικα, όπως και το σύνολο των υποχρεώσεων που εκπηγάζουν από τις διεθνείς και ευρωπαϊκές συμβάσεις για τα ανθρώπινα δικαιώματα και ειδικότερα από την Ευρωπαϊκή Σύμβαση των Δικαιωμάτων του Ανθρώπου (ΕΣΔΑ) και τα Πρόσθετα Πρωτόκολλα αυτής, όπως και από τον Χάρτη Θεμελιωδών Δικαιωμάτων της Ευρωπαϊκής Ένωσης (ΕΕ) που προσαρτάται και αποτελεί αναπόσπαστο μέρος των Συνθηκών της ΕΕ.
10. Χωρίς επηρεασμό του ισχύοντος στη Δημοκρατία πρωτογενούς και δευτερογενούς νομοθετικού πλαισίου περί της δυνατότητας του Βουλευτή

να ασκεί οποιαδήποτε επαγγελματική δραστηριότητα εκ παραλλήλου με το βουλευτικό αξίωμα, ο Βουλευτής ασκεί κατά πρώτον τα βουλευτικά του καθήκοντα, με γνώμονα ότι ενόσω διαρκεί η θητεία του και ανεξαρτήτως των όποιων επαγγελματικών του δραστηριοτήτων, η άσκηση των καθηκόντων αυτών αποτελεί πρώτιστη θεσμική υποχρέωσή του.

11. Ο Βουλευτής, αναλαμβάνει τα καθήκοντά του με πλήρη επίγνωση και προσωπική δέσμευση ότι τόσο κατά τη διάρκεια της θητείας του όσο και κατά τη λήξη αυτής δεν πρέπει να έχει αποκομίσει οποιοδήποτε όφελος ως απόρροια του αξιώματός του, το οποίο υπό άλλες συνθήκες δεν θα είχε αποκομίσει, ενώ περαιτέρω δεν πρέπει να έχει συμβάλει με οποιονδήποτε τρόπο, άμεσα ή έμμεσα, στη δημιουργία συνθηκών και/ή προϋποθέσεων που να αποφέρουν σε αυτόν και/ή σε συνδεδεμένο πρόσωπο οποιοδήποτε τέτοιο όφελος μετά τη λήξη της θητείας του:

Νοείται ότι, καθ' όλη τη διάρκεια της θητείας του, ο Βουλευτής μεριμνά ώστε με τις ενέργειες και/ή αποφάσεις του να προασπίζει το δημόσιο χρήμα, συμβάλλοντας στην αποφυγή λήψης αποφάσεων, οι οποίες, άμεσα ή έμμεσα, συντείνουν στη διασπάθιση δημόσιου χρήματος.

12. Ο Βουλευτής, στο πλαίσιο άσκησης των καθηκόντων του συμπεριφέρεται πάντοτε με υπευθυνότητα, ευγένεια, υπομονή και ανεκτικότητα στις σχέσεις του με τους πολίτες και στις επαφές του με δημόσιους λειτουργούς, τόσο εντός όσο και εκτός της Βουλής, και μεριμνά όπως η εν γένει συμπεριφορά του εμπνέει και προάγει τον δέοντα σεβασμό στο βουλευτικό αξίωμα, στη Βουλή των Αντιπροσώπων ως σώμα, εν γένει δε προς τους πολιτειακούς θεσμούς:

Νοείται ότι, η συμπεριφορά του Βουλευτή στον ιδιωτικό του βίο πρέπει να είναι καθ' όλα συνετή, κόσμια και αντάξια της αποστολής και της

σημασίας που στη συνείδηση του πολίτη προσδίδεται στο βουλευτικό αξίωμα, ώστε αυτή να μην προκαλεί και/ή με οποιονδήποτε τρόπο δημιουργεί τη μήνιν ή/και την απαξίωση προς το πρόσωπο του Βουλευτή και το βουλευτικό αξίωμα.

13. Ο Βουλευτής, συμμορφώνεται πλήρως και χωρίς προηγούμενη όχληση προς τις επιταγές του καθημερινού βίου, ήτοι κατά πρώτον προς τους Κανόνες του Κώδικα Οδικής Κυκλοφορίας και εν γένει τις οδηγίες και επιταγές των οργάνων τήρησης της τάξης, επ' ουδενί δε ενεργεί κατά τρόπο προκλητικό, αποφεύγει και/ή δεν συμμορφώνεται προς οδηγίες ή ταχθείσες προθεσμίες, εκμεταλλεόμενος καθ' οιονδήποτε τρόπο το βουλευτικό του αξίωμα και/ή καθ' οιονδήποτε τρόπο ενεργεί εκ προθέσεως, αγνοώντας τους κανόνες της έννομης τάξης και εν γένει του κράτους δικαίου.
14. Ο Βουλευτής, συμπεριφέρεται εν γένει κατά τρόπο που συνάδει με τα πρότυπα της πολιτικής ευπρέπειας και του πολιτικού πολιτισμού, χωρίς καθ' οιονδήποτε τρόπο να μειώνει αλλ' αντίθετα να εξυψώνει το δημόσιο αξίωμα το οποίο υπηρετεί, στο πλαίσιο δε αυτό οφείλει να παρουσιάζεται τόσο στον χώρο της Βουλής, όσο και εκτός αυτού κατά τρόπο που να συνάδει με το αξίωμά του, αποφεύγοντας καθ' οιονδήποτε τρόπο να προκαλεί με την ενδυμασία, την εμφάνιση, τη συμπεριφορά και/ή τη χρήση συμβόλων ή με τις πράξεις ή τη ρητορική του να συμβάλλει στην εκκόλαψη μίσους, κατά την έννοια που αποδίδεται στον όρο αυτό από τις διατάξεις **του περί της Καταπολέμησης Ορισμένων Μορφών και Εκδηλώσεων Ρατσισμού και Ξενοφοβίας μέσω του Ποινικού Δικαίου Νόμου⁶** ή/και εμπαιγμού, έχοντας πάντοτε ως γνώμονα τη διαφύλαξη του

---

⁶ Αρ. Νόμου 134(Ι) του 2011.

κοινοβουλευτικού θεσμού από φαινόμενα τα οποία δυνατόν να πλήξουν ή να μειώσουν τον σεβασμό και την αξιοπιστία που πρέπει να περιβάλλει τον φορέα του αξιώματος ειδικά, αλλά και τον κοινοβουλευτικό θεσμό ευρύτερα ή/και τα οποία συμβάλλουν στην αποδόμηση αυτών.

15. Ο Βουλευτής, ασκεί κατά πάντα τα καθήκοντά του με εντιμότητα, υπευθυνότητα και απροσωπότητα, αντιμετωπίζοντας κάθε πολίτη, οργανωμένο σύνολο ή φορέα ιδιωτικού δικαίου με αμεροληψία και χωρίς πρόθεση δυσμενούς διάκρισης, εύνοιας ή/και διάθεση απόκρυψης οποιωνδήποτε στοιχείων με στόχο την παραπλάνηση ή στον αποπροσανατολισμό αυτών, ανεξαρτήτως προσωπικών, πολιτικών ή άλλων ιδιαίτερων πεποιθήσεων εκάστου.
16. Ο Βουλευτής, μετέχοντας αυτοβούλως σε οποιεσδήποτε εκδηλώσεις στη Δημοκρατία ή εκπροσωπώντας τη Βουλή υπό τη βουλευτική του ιδιότητα, οφείλει να συμμορφώνεται αμελλητί προς τους κανόνες της οικείας εσωτερικής εθιμοταξίας και/ή τις όποιες επιταγές εθιμοταξίας οικείας δημόσιας αρχής, οργανισμού ή ιδρύματος δυνάμει των διατάξεων **του περί του Πρωτοκόλλου της Κυπριακής Δημοκρατίας (Εσωτερική Εθιμοταξία) Νόμου⁷**:

Νοείται ότι, σε περίπτωση κατά την οποία ο Βουλευτής διαπιστώσει ότι έχει καθ' οιονδήποτε τρόπο παραβιασθεί η προβλεπόμενη για τους Βουλευτές στην οικεία νομοθεσία θέση στην εσωτερική εθιμοταξία και/ή γενικότερα ότι βάσει των ιδιαίτερων εσωτερικών ρυθμίσεων προκύπτει ότι υφίσταται πρόθεση παραγνώρισης και/ή υποβιβασμού αυτού, δύναται να προβεί σε σχετική όχληση μόνο εφόσον προηγουμένως βεβαιωθεί ότι δεν θα προκαλέσει αναστάτωση ή αχρείαστο θόρυβο, σε κάθε δε περίπτωση

---

⁷ Αρ. Νόμου 59(Ι) του 1996.

όχλησης και μη αποκατάστασής του στην αντίστοιχη βάση των διατάξεων της οικείας νομοθεσίας και/ή στην αντίστοιχη για το αξίωμα του θέση, ενημερώνει μετά το πέρας της εκδήλωσης τον Πρόεδρο της Βουλής, ο οποίος εφόσον το κρίνει σκόπιμο προβαίνει στις δέουσες παραστάσεις.

17. Ο Βουλευτής, κατά την άσκηση των καθηκόντων του είτε μετέχοντας σε συνεδρίες επιτροπής ως μέλος ή μη μέλος, είτε στις συνεδρίες της ολομέλειας του σώματος, σε κάθε περίπτωση ενεργεί με σεβασμό στη διαφορετική ή αντίθετη άποψη, με γνώμονα την προάσπιση του συλλογικού πνεύματος και την προώθηση της συνεργασίας και εποικοδομητικής ανταλλαγής απόψεων με όλους τους Βουλευτές ανεξαρτήτως κομματικής προέλευσης, φιλοσοφίας, φύλου ή/και οποιωνδήποτε άλλων παραμέτρων δυνατόν να διαφοροποιούν τους Βουλευτές μεταξύ τους, ώστε ανάλογα με τη φύση των επιτελούμενων εργασιών να επιτυγχάνεται το καλύτερο δυνατόν αποτέλεσμα, πάντοτε και αποκλειστικά προς εξυπηρέτηση του ευρύτερου κοινού και/ή του δημοσίου συμφέροντος:

Νοείται ότι, ο Βουλευτής κατά την άσκηση των καθηκόντων του, επ' ουδενί συμπεριφέρεται ή καθ' οιονδήποτε τρόπο ενεργεί ώστε να εξυπηρετούνται κατ' αποκλειστικότητα, μεροληπτικά και εις βάρος του ευρύτερου κοινού και/ή του δημοσίου συμφέροντος τα συμφέροντα συγκεκριμένου προσώπου, ομάδας προσώπων ή/και συγκεκριμένου οργανωμένου συνόλου.

18. Ο Βουλευτής, κατόπιν υποβολής σχετικού αιτήματος ή/και αυτοβούλως δεν κωλύεται από του να έχει και/ή να διευθετεί συναντήσεις ή επαφές με πολίτες και/ή οργανωμένα σύνολα για θέματα κοινού ενδιαφέροντος, είτε εντός είτε εκτός της Βουλής, νοούμενου ότι σε περίπτωση κατά την οποία

τέτοιες συναντήσεις διευθετούνται σε χώρο εντός του κτιρίου της Βουλής, λαμβάνει προηγουμένως την άδεια του Προέδρου της Βουλής και έχει την προσωπική ευθύνη, ώστε οι επισκέπτες να συμμορφώνονται πλήρως προς τους ισχύοντες στον χώρο κανόνες τάξης και ασφάλειας, εν πάση δε περιπτώσει να συμπεριφέρονται καθ' όλα με τη δέουσα κοσμιότητα, ευπρέπεια και σεβασμό τόσο προς τον θεσμό όσο και προς τον χώρο.

19. Ο Βουλευτής, κατά την άσκηση των καθηκόντων του οφείλει να ενεργεί με ειλικρίνεια, επ' ουδενί δε υπόσχεται ή ενεργεί κατά τρόπο παραπλανητικό ή δίδοντας στον πολίτη βεβαιώσεις και/ή υποσχέσεις που είναι αβάσιμες ή εξωπραγματικές, έτσι που εν τέλει να προσβάλλεται η δικαιολογημένη εμπιστοσύνη του πολίτη προς το πρόσωπο του Βουλευτή και εν γένει προς τον κοινοβουλευτικό θεσμό.
20. Ο Βουλευτής, προβαίνοντας σε χρήση των σύγχρονων μέσων κοινωνικής δικτύωσης ενεργεί πάντοτε κατά τρόπο που οι ενέργειές του να μην εκφεύγουν της δέουσας κοσμιότητας και αυτοσυγκράτησης, αποφεύγοντας καθ' οιονδήποτε τρόπο να προκαλεί, μειώνει ή εκφράζεται απαξιωτικά για άλλους Βουλευτές, συγκεκριμένα πρόσωπα ή ομάδες προσώπων και/ή για τις πεποιθήσεις ή πράξεις τους ή να εκφράζει και/ή ανταλλάσσει εμπαθή σχόλια, τα οποία υποβιβάζουν και/ή ενδέχεται να υποβιβάσουν τον ίδιο, το βουλευτικό αξίωμα και εν γένει τον κοινοβουλευτικό θεσμό:

Νοείται ότι, ο Βουλευτής έχει την πλήρη ευθύνη και τον έλεγχο των πράξεων των κοινοβουλευτικών ή οποιωνδήποτε άλλων συνεργατών του ή/και άλλων προσώπων τελούντων στην υπηρεσία ή υπό την εποπτεία του, οι οποίοι στο πλαίσιο των καθηκόντων τους δυνατόν να χρησιμοποιούν οποιαδήποτε μέσα κοινωνικής δικτύωσης είτε εξ' ιδίων, είτε κατ' εξουσιοδότησίν του σχολιάζοντας θέματα κοινού ενδιαφέροντος ή

τρέχουσας επικαιρότητας, σε περίπτωση δε παρεκτροπής τους καθ' οιονδήποτε τρόπο, αναλαμβάνει την πλήρη ευθύνη και προβαίνει σε όλες τις δέουσες ενέργειες προς αποκατάσταση των πραγμάτων.

21. Ο Βουλευτής, άμα τη αναλήψει των καθηκόντων του, οφείλει όπως αυτοβούλως ενημερώνεται αναφορικά με τις απορρέουσες από οικεία νομοθεσία ή άλλο θεσμικό πλαίσιο υποχρεώσεις του σε σχέση με την κατοχή δημόσιου αξιώματος, ειδικότερα δε ως προς τις απορρέουσες από τον Κανονισμό της Βουλής των Αντιπροσώπων και τις πρόνοιες του παρόντος Κώδικα υποχρεώσεις του, ώστε να είναι σε θέση να συμμορφώνεται πλήρως και αμελλητί προς αυτές:

Νοείται ότι, ο Βουλευτής έχει πλήρη επίγνωση ότι άρνηση ή παράλειψη συμμόρφωσης προς τις προβλεπόμενες από τις πρόνοιες του παρόντος Κώδικα όπως και από διατάξεις οικείων νόμων υποχρεώσεις του, επισύρει την ανάλογη ευθύνη και τις προβλεπόμενες ποινές, όπως και τις προβλεπόμενες στο Κεφάλαιο Ι του Πέμπτου Μέρους κυρώσεις.

Κεφάλαιο Ι.
Πέμπτο Μέρος.

22. Ο Βουλευτής, άμα τη αναλήψει των καθηκόντων του αναλαμβάνει δέσμευση όπως χειρίζεται με εχεμύθεια και μη δημοσιοποιεί ή αποκαλύπτει οποιανδήποτε προνομιακή πληροφορία την οποία κατέχει και/ή οποία ενδέχεται να περιέλθει στην κατοχή του υπό την ιδιότητά του ως Βουλευτή, περαιτέρω δε οφείλει να διαχειρίζεται κατά τον προβλεπόμενο από τις διατάξεις της οικείας νομοθεσίας τρόπο οποιεσδήποτε πληροφορίες, στοιχεία ή/και έγγραφα τα οποία περιέρχονται στην κατοχή του ή για τα οποία λαμβάνει γνώση στο πλαίσιο της συνήθους κοινοβουλευτικής διαδικασίας:

Νοείται ότι, ο Βουλευτής έχει ειδικότερα αυξημένου βαθμού ευθύνη αναφορικά με τον χειρισμό στοιχείων, πληροφοριών ή εγγράφων τα οποία

διαβαθμίζονται ως εμπιστευτικά ή απόρρητα ή κατ' άλλον ανάλογο τρόπο, σύμφωνα με τις διατάξεις της νομοθεσίας για τους Κανονισμούς Ασφαλείας Διαβαθμισμένων Πληροφοριών, Εγγράφων και Υλικού και για Συναφή Θέματα,⁸ όπως και τις διατάξεις οποιωνδήποτε άλλων εν ισχύι νόμων, υπουργικών διαταγμάτων ή διοικητικών διαδικασιών αναφορικά με τις ακολουθητέες διαδικασίες διαχείρισης δημόσιων εγγράφων:

Νοείται περαιτέρω ότι, η ως άνω δέσμευση ισχύει καθ' όλη τη διάρκεια της θητείας του Βουλευτή, αλλά και μετά τη λήξη της θητείας και/ή τη μη επανεκλογή αυτού στο βουλευτικό αξίωμα:

Νοείται περαιτέρω ότι, η ως άνω δέσμευση ισχύει για τον Βουλευτή και ως προς την προβλεπόμενη βάσει του Κανονισμού 45 της Βουλής των Αντιπροσώπων υποχρέωση μη δημοσιοποίησης των τηρηθέντων πρακτικών συνεδρίας επιτροπής, η δημοσιοποίηση των οποίων εν πάση περιπτώσει καθίσταται επιτρεπτή μόνον εφόσον προηγουμένως τηρηθούν οι πρόνοιες της παραγράφου (2) του Κανονισμού 47 του Κανονισμού της Βουλής των Αντιπροσώπων ως προς την προβλεπόμενη διαδικασία εξασφάλισης της υπό του Προέδρου της Βουλής των Αντιπροσώπων απαιτούμενης άδειας.

23. Ο Βουλευτής, οφείλει να μη χρησιμοποιεί δι' ίδιον όφελος, πολιτικό ή άλλο και/ή προς όφελος τρίτου προσώπου ή συνδεδεμένου προσώπου, οποιεσδήποτε εμπιστευτικές πληροφορίες ή έγγραφα τα οποία περιέχονται σε γνώση του στο πλαίσιο ή ως αποτέλεσμα της άσκησης των καθηκόντων του.

---

⁸ [Αρ. Νόμου 216(Ι) του 2002].

24. Ο Βουλευτής, κατά την άσκηση των καθηκόντων του, τόσο εντός όσο και εκτός της Βουλής, οφείλει όπως με τις ενέργειες και την εν γένει συμπεριφορά του μη οικειοποιείται ή/και παρουσιάζει οποιαδήποτε εργασία άλλου Βουλευτή λ.χ. υπό μορφή πρότασης νόμου, ερώτησης ή εγγραφέντος θέματος ως δική του ή αφήνει να εκληφθεί ότι στον ίδιο ανήκει συγκεκριμένη πρωτοβουλία, εκτός εάν και στο βαθμό κατά τον οποίο σαφώς παρουσιάζει ή από τη συμπεριφορά του εξάγεται ρητά ότι η συγκεκριμένη εργασία ή πρωτοβουλία προέρχεται από άλλον Βουλευτή τον οποίο κατονομάζει ή ο οποίος κατονομάζεται σε αυτήν και ο ίδιος δηλώνει ότι την υιοθετεί ή/και ότι κατόπιν εξασφαλισθείσας άδειας την έχει υιοθετήσει στο πλαίσιο νομίμως προβλεπόμενης διαδικασίας.
25. Ο Βουλευτής, επ' ουδενί υποβάλλει γραπτή ερώτηση προς υπουργό και/ή πρόταση προς εγγραφή οποιουδήποτε θέματος στην Ολομέλεια του σώματος ή σε οποιαδήποτε επιτροπή με τη διαδικασία του αυτεπαγγέλτου, μέσω των οποίων επιδιώκει να λάβει πληροφόρηση ή στοιχεία προς εξυπηρέτηση προσωπικού ή ιδιωτικού συμφέροντος.
26. Βουλευτής, επ' ουδενί αναλαμβάνει πρωτοβουλία και/ή καταθέτει εξ' ονόματός του ως εισηγητής ή με άλλους Βουλευτές οποιαδήποτε πρόταση νόμου, με την οποία επιδιώκει την αυτοπροβολή και/ή την εξυπηρέτηση, άμεσα ή έμμεσα, οποιουδήποτε προσωπικού και/ή ιδιωτικού συμφέροντος.
27. Ο Βουλευτής υποψήφιος για εκλογή του σε αιρετό αξίωμα άλλο από το βουλευτικό και/ή για επανεκλογή του, επ' ουδενί κατά τη διάρκεια της προεκλογικής περιόδου χρησιμοποιεί οποιαδήποτε εσωτερική ή/και προνομιακή πληροφόρηση την οποία κατέχει υπό τη βουλευτική του ιδιότητα για σκοπούς προώθησης, άμεσα ή έμμεσα, της εν λόγω υποψηφιότητας, ενώ καθ' όλη τη διάρκεια της περιόδου αυτής

αυτοδεσμεύεται να ενεργεί με σύνεση, αποφεύγοντας να προκαλεί με τις ενέργειές του ή να θέτει εαυτόν σε πλεονεκτικότερη έναντι άλλων υποψηφίων στην ίδια εκλογική διαδικασία θέση, εκμεταλλεόμενος καθ' οιονδήποτε τρόπο τη βουλευτική του ιδιότητα για σκοπούς προώθησης της υποψηφιότητάς του.

28. Ο Βουλευτής, καθ' όλη τη διάρκεια της θητείας του οφείλει να ασκεί τα καθήκοντά του χωρίς καθ' οιονδήποτε τρόπο να εκμεταλλεύεται το βουλευτικό του αξίωμα για να προσπορισθεί ο ίδιος, ο/η σύζυγός του ή άλλο συνδεδεμένο πρόσωπο οποιοδήποτε, άμεσο ή έμμεσο, όφελος διαρκούσης της θητείας του ή/και μετά τη λήξη αυτής:

Νοείται ότι, “εκμετάλλευση του βουλευτικού αξιώματος” συνιστά και η εκ μέρους του Βουλευτή προσπάθεια επηρεασμού και/ή του επηρεασμού οποιουδήποτε φυσικού ή νομικού προσώπου, ομάδας προσώπων, άλλων βουλευτών ή εν τη Βουλή πολιτικού κόμματος, με απώτερο στόχο τη λήψη ή την αποχή από τη λήψη απόφασης, ώστε να ευνοηθεί ή να ωφεληθεί ο ίδιος και/ή συνδεδεμένο πρόσωπο:

Νοείται περαιτέρω ότι, στην έννοια του ορισμού του όρου «προσπορισμός οφέλους», συγκαταλέγεται και η επ' ανταλλάγματι αποκόμιση οφέλους από τον ίδιο τον Βουλευτή ή από συνδεδεμένο πρόσωπο, είτε διαρκούσης της θητείας αυτού είτε μετά τη λήξη αυτής, εφόσον ο Βουλευτής έχει υποσχεθεί ή έχει αφήσει να νοηθεί ότι θα προβεί σε συγκεκριμένες πράξεις ή παραλείψει στο πλαίσιο κοινοβουλευτικής διαδικασίας, έτσι που να επιτευχθεί ή να επέλθει συγκεκριμένο αποτέλεσμα και/ή να ληφθεί συγκεκριμένη απόφαση αναφορικά με υπό συζήτηση και/ή υπό ψήφιση σχέδιο νόμου ή υπό συζήτηση θέμα, με απώτερο στόχο συγκεκριμένη έκβαση, από την οποία να εξυπηρετούνται τα συμφέροντα

συγκεκριμένων τρίτων προσώπων λ.χ. πρόσληψη του ιδίου ή συνδεδεμένου προσώπου σε συγκεκριμένη εργασιακή θέση στον δημόσιο ή στον ευρύτερο δημόσιο ή/και στον ιδιωτικό τομέα ή η ανάληψη παροχής συγκεκριμένων επαγγελματικών υπηρεσιών.

GRECO: Διαδικασία ανάπτυξης προτύπων που θα αυξήσει την επίγνωση των Βουλευτών/Ανάπτυξη περαιτέρω του Κανονισμού λειτουργίας της Βουλής (§52-Τέταρτος Κύκλος Αξιολόγησης 1^η Ιουλίου 2016)

II. ΥΠΟΧΡΕΩΣΕΙΣ ΚΑΙ ΚΑΝΟΝΕΣ ΣΥΜΠΕΡΙΦΟΡΑΣ ΤΟΥ ΒΟΥΛΕΥΤΗ ΚΑΤΑ ΤΗΝ ΑΣΚΗΣΗ ΤΩΝ ΚΑΘΗΚΟΝΤΩΝ ΤΟΥ

1. Ο Βουλευτής, ασκεί τα καθήκοντά του με επαγγελματισμό, ειλικρίνεια, κοσμιότητα και διαπνεόμενος από αισθήματα σεβασμού και εμπιστοσύνης προς όλα τα μέλη της Βουλής όπως και τους συνεργάτες τους, τόσο εντός όσο και εκτός της Βουλής, δεικνύοντας σεβασμό και ανοχή προς κάθε αντίθετη ή διαφορετική άποψη και συνεργαζόμενος με το προσωπικό της Βουλής και όλους όσοι εμπλέκονται στην παραγωγή του κοινοβουλευτικού έργου, έχοντας τη βούληση συμμόρφωσης και τήρησης των ισχυόντων κανονισμών λειτουργίας του σώματος τόσο στις συνεδρίες της ολομέλειας, όσο και στις κοινοβουλευτικές επιτροπές στις οποίες μετέχει ως τακτικό ή μη μέλος, όπως και προς τις πρόνοιες του παρόντος Κώδικα.
2. Ο Βουλευτής, κατά την άσκηση των καθηκόντων του, είτε ως τακτικό μέλος επιτροπής είτε μετέχοντας στις συνεδρίες της ολομέλειας του σώματος, προετοιμάζεται πάντοτε κατάλληλα και επαρκώς επί όλων των περιλαμβανόμενων στην ημερησία διάταξη θεμάτων επί των οποίων αναμένεται να κληθεί να εκφράσει τη θέση του ή να τοποθετηθεί με την παροχή της ψήφου του και/ή εκπροσωπώντας την κοινοβουλευτική του ομάδα ή το κόμμα εξ' ονόματος του οποίου έχει εκλεγεί και έχοντας πλήρη επίγνωση περί της φιλοσοφίας, των σκοπών, του αντικειμένου και των λεπτομερειών της σκοπούμενης νομοθετικής ρύθμισης.

3. Ο Βουλευτής, προσέρχεται χωρίς καθυστέρηση στις συνεδρίες της ολομέλειας του σώματος, όπως και στις συνεδρίες των επιτροπών στις οποίες μετέχει ως τακτικό μέλος και παρακολουθεί τις εργασίες τους μέχρι τέλους, σε περίπτωση δε που κωλύεται να παραστεί ή που απροόπτως προκύπτει κώλυμα να παραστεί σε οποιαδήποτε συνεδρία είτε της ολομέλειας του σώματος, είτε επιτροπής της οποίας είναι μέλος, συμμορφώνεται αμελλητί προς τις πρόνοιες του Κανονισμού της Βουλής των Αντιπροσώπων, ήτοι του Κανονισμού 17 αναφορικά με τις υποχρεώσεις έγκαιρης πληροφόρησης περί της μη προσέλευσής του, όπως και προσκόμισης των αναγκαίων δικαιολογητικών στον Πρόεδρο της Βουλής, έχει δε επίγνωση ως προς τις προβλεπόμενες από τον Κανονισμό της Βουλής των Αντιπροσώπων επιβλητέες κυρώσεις:

Νοείται ότι, σε περίπτωση που κωλύεται να παραμείνει μέχρι τέλους σε συγκεκριμένη συνεδρία ενημερώνει τον Πρόεδρο της Βουλής και, ανάλογα με την περίπτωση, τον πρόεδρο της επιτροπής:

Νοείται περαιτέρω ότι, σε περίπτωση κατά την οποία δεν έχει προσέλθει καθόλου στη Βουλή ή ευρίσκεται εντός της Βουλής, κωλύεται όμως να παραστεί σε συγκεκριμένη συνεδρία επιτροπής της οποίας είναι μέλος, ενημερώνει αμελλητί τόσο τον Πρόεδρο όσο και τη γραμματεία της επιτροπής για τους ακριβείς λόγους αδυναμίας του να παραστεί στη συγκεκριμένη συνεδρία.

4. Ο Βουλευτής, επ' ουδενί κατά την άσκηση των καθηκόντων του παραγνωρίζει ηθελημένα και/ή εσκεμμένα οποιαδήποτε στοιχεία έχουν τεθεί ή τίθενται ενώπιόν του στο πλαίσιο της συζήτησης οποιουδήποτε σχεδίου νόμου ή θέματος στη Βουλή, ούτε υπερτονίζει άλλα, αξιολογώντας, συνεκτιμώντας και προβάλλοντας στον βαθμό του εφικτού

τόσο τις θετικές όσο και αρνητικές πτυχές όλων των στοιχείων που κατέχει με γνώμονα το δημόσιο συμφέρον και την επίτευξη της καλύτερης υπό τις περιστάσεις λύσης.

5. **Επιφυλασσομένων των διατάξεων του περί της Προστασίας των Φυσικών Προσώπων Έναντι της Επεξεργασίας των Δεδομένων Προσωπικού Χαρακτήρα και της Ελεύθερης Κυκλοφορίας των Δεδομένων αυτών⁹** για την προστασία προσωπικών δεδομένων, όπως και οποιωνδήποτε άλλων εν ισχύι νόμων που προβλέπουν για την απαγόρευση παραβίασης επαγγελματικών απορρήτων, ο Βουλευτής μεριμνά, όπως όλες οι πληροφορίες ή δεδομένα που περιέχονται σε γνώση ή στην κατοχή του στο πλαίσιο άσκησης των καθηκόντων του, τυγχάνουν χρήσης με γνώμονα την αποτροπή φαινομένων προσβολής ευαίσθητων για το πρόσωπο δεδομένων.
6. Ο Βουλευτής, αγορεύοντας από του βήματος της Βουλής συμμορφώνεται πλήρως προς τους όποιους χρονικούς περιορισμούς τίθενται από το Προεδρείο του σώματος ή που δυνατόν να έχουν τεθεί βάσει οποιασδήποτε άλλης νόμιμης διαδικασίας, συμπεριφέρεται και χρησιμοποιεί γλώσσα συνάδουσα προς τα κοινοβουλευτικά θέσμια, δεν εκφεύγει των ορίων της κοσμιότητας ως προς τον τόνο της φωνής ή τον τρόπο ομιλίας και δεν προβαίνει σε οποιοσδήποτε χειρονομίες ή/και χρησιμοποιεί λέξεις ή εκφράσεις που στοχεύουν στη μείωση του κύρους ή στην προσβολή οποιουδήποτε Βουλευτή ή άλλου προσώπου παρόντος ή μη, συμμορφούμενος κατά πάντα προς τις επιταγές του άρθρου 73 του Συντάγματος και των Κανονισμών 26 και 27 του Κανονισμού της Βουλής των Αντιπροσώπων.

---

⁹ Αρ. Νόμου 125(Ι) του 2018.

7. **Επιφυλασσομένων των διατάξεων του περί Καταπολέμησης Ορισμένων Μορφών και Εκδηλώσεων Ρατσισμού και Ξενοφοβίας μέσω του Ποινικού Δικαίου¹⁰, ο Βουλευτής στον βίο του όπως και κατά την εν γένει άσκηση των καθηκόντων του, επ' ουδενί συμπεριφέρεται κατά τρόπο που να υποκινεί τη βία ή το μίσος ή που ενέχει απειλητικό, υβριστικό ή προσβλητικό χαρακτήρα κατά ομάδας προσώπων ή μέλους ομάδας προσώπων προσδιοριζόμενης βάσει της φυλής, του χρώματος, της θρησκείας, των γενεαλογικών καταβολών, της εθνικής ή εθνοτικής καταγωγής, όπως και του σεξουαλικού προσανατολισμού.**
8. Ο Βουλευτής, αγορεύοντας ειδικότερα από του βήματος της Βουλής ή μετέχοντας σε συνεδρίες επιτροπών, επ' ουδενί προβαίνει σε αναφορές ή δηλώσεις που υποκρύπτουν μισαλλοδοξία ή προσπάθεια μείωσης της προσωπικότητας ή της αξιοπρέπειας οποιουδήποτε προσώπου και/ή που υποκινούν τη βία ή το μίσος κατά ομάδας προσώπων ή μέλους ομάδας προσώπου προσδιοριζόμενης βάσει της φυλής, του χρώματος, της θρησκείας, των γενεαλογικών καταβολών, της εθνικής ή εθνοτικής καταγωγής, όπως και του σεξουαλικού προσανατολισμού και δεν χρησιμοποιεί οποιεσδήποτε αναφορές απειλητικές, μειωτικές, υβριστικές, προσβλητικές ή απαξιοτικές ή επί σκοπώ προβάλλει ευαίσθητα στοιχεία ή χαρακτηριστικά οποιουδήποτε Βουλευτή ή οποιουδήποτε άλλου προσώπου και/ή συμπεριφέρεται κατά τρόπο που προάγει τις έμφυλες διακρίσεις και/ή τα στερεότυπα των φύλων:

Νοείται ότι, ο Βουλευτής επ' ουδενί χρησιμοποιεί εκφράσεις ή προβαίνει σε χειρονομίες, προσβλητικές ή μειωτικές αναφορικά με οποιοδήποτε πρόσωπο λόγω ιδιαίτερων χαρακτηριστικών του φύλου και/ή

---

¹⁰ Αρ. Νόμου 134(Ι) του 2011.

άλλων χαρακτηριστικών ή πεποιθήσεων συγκεκριμένου προσώπου ομάδας προσώπων ή μέλους ομάδας προσώπων:

9. Ο Πρόεδρος της Βουλής κέκτηται εξουσία αφαίρεσης από τα τηρηθέντα πρακτικά ή/και από την οπτικογραφημένη εγγραφή συνεδρίας της Ολομέλειας του σώματος ή από τηρηθέντα πλήρη πρακτικά συνεδρίας, αποσπασμάτων λεχθέντων και/ή αγόρευσης του Βουλευτή, εφόσον κρίνει ότι αυτά εμπεριέχουν και/ή συνίστανται σε δυσφημιστικά, ρατσιστικά ή ξενοφοβικά σχόλια, κατά την έννοια που αποδίδεται στους όρους αυτούς από τις διατάξεις των οικείων νομοθεσιών¹¹, απόφαση η οποία εν πάση περιπτώσει εκτελείται αμέσως **σημ. Άρθρο 165 Κανονισμού**

Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου:

Νοείται ότι, η εφαρμογή των προνοιών της παρούσας παραγράφου δεν επηρεάζει και δεν δύναται να επηρεάσει καθ' οιονδήποτε τρόπο την ελευθερία λόγου και έκφρασης των Βουλευτών.

10. Ο Βουλευτής, κατά την αγόρευσή του από του βήματος της Βουλής, εφόσον χρησιμοποιεί ή προτίθεται να χρησιμοποιήσει συγκεκριμένες ρήσεις, αποσπάσματα από κείμενα ή/και αναφορές προερχόμενες από συγκεκριμένες πηγές, οφείλει να διασαφηνίζει την ακριβή πηγή αυτών, επ' ουδενί δε να αφήνει να εκληφθεί ότι αυτά είναι δικά του ή με οποιοδήποτε τρόπο να οικειοποιείται την διανοητική ιδιοκτησία άλλου προσώπου.
11. Ο Βουλευτής, μετέχοντας σε συνεδρία επιτροπής, συμβάλλει αποφασιστικά στη συζήτηση των θεμάτων της ημερήσιας διάταξης, αποφεύγοντας να παρεμβαίνει, να διακόπτει ή να παρεμποδίζει με οποιοδήποτε τρόπο την απρόσκοπτη διεξαγωγή των εργασιών της

¹¹ Ο περί Αστικών Αδικημάτων Νόμος (Κεφ. 148) και Ο περί της Καταπολέμησης Ορισμένων Μορφών και Εκδηλώσεων Ρατσισμού και Ξενοφοβίας μέσω του Ποινικού Δικαίου Νόμος [Αρ. Νόμου 134(I) του 2011].

επιτροπής ή/και να εξέρχεται της αίθουσας άνευ αποχρώντος λόγου και χωρίς να ενημερώνει προηγουμένως το προεδρείο της επιτροπής:

Νοείται ότι, ο Βουλευτής επ' ουδενί εξέρχεται της αίθουσας για να προβεί σε δηλώσεις στα Μέσα Μαζικής Ενημέρωσης (ΜΜΕ) επί υπό συζήτηση θέματος προτού οι εργασίες της επιτροπής περατωθούν, ενώ σε δηλώσεις προβαίνει μόνο στην περίπτωση που τούτο είναι επιτρεπτό και/ή εμπίπτει στο πλαίσιο της συνήθους κοινοβουλευτικής πρακτικής:

Νοείται περαιτέρω ότι, ο Βουλευτής προβαίνοντας σε δηλώσεις στα ΜΜΕ μεριμνά, ώστε τα λεγόμενά του να αντικατοπτρίζουν σε κάθε περίπτωση τα ακριβή διαμειφθέντα στις συνεδρίες των επιτροπών, να διέπονται από μετριοπάθεια και αντικειμενικότητα και να μην περιέχουν μειωτικές ή προσβλητικές εκφράσεις για οποιονδήποτε, ειδικότερα δε μεριμνά ώστε με τα λεγόμενά του να μη δημιουργούνται εντυπώσεις, να αφήνονται υπονοούμενα ή να προάγεται εικόνα άλλη από την πραγματική, έχοντας ως γνώμονα την αποτύπωση της αληθούς κατάστασης ή/και την αποφυγή δημιουργίας παραπλανητικών εντυπώσεων στο ευρύ κοινό

12. Ο Βουλευτής, σε κάθε περίπτωση κατά την οποία του παρέχεται η ευκαιρία να προβεί σε δηλώσεις στα Μέσα Μαζικής Ενημέρωσης (ΜΜΕ) αναφορικά με θέματα τα οποία συζητούνται στις επιτροπές και/ή για ευρύτερα κοινοβουλευτικά ή άλλα ζητήματα κοινού ενδιαφέροντος, μεριμνά ώστε τα λεγόμενά του να διέπονται από κοσμιότητα και μετριοπάθεια, αποφεύγοντας εν πάση περιπτώσει να χρησιμοποιεί πομπώδεις εκφράσεις και/ή να συμπεριφέρεται κατά τρόπο που να δεικνύει προσπάθεια εντυπωσιασμού ή προβολής του ίδιου.
13. Ο Βουλευτής, επ' ουδενί κατά την άσκηση των καθηκόντων του επιδιώκει την προσωπική προβολή αυτού εις βάρος της ουσίας του υπό συζήτηση

θέματος, σεβόμενος τα χρονικά και όποια άλλα πλαίσια τίθενται βάσει οποιασδήποτε νόμιμης διαδικασίας, όπως και οποιοσδήποτε κανόνες τίθενται ή ισχύουν ως προς την προβολή δημόσιων προσώπων, απέχοντας από κάθε ενέργεια η οποία κατατείνει ή έχει ως αποκλειστικό στόχο την προβολή του ιδίου, προνομιακά, μεροληπτικά και/ή εις βάρος άλλων Βουλευτών:

Νοείται ότι, οποιασδήποτε μορφής σύμπραξη με εκπροσώπους ΜΜΕ ή/και μεμονωμένα με συγκεκριμένους δημοσιογράφους, ήτοι επί πληρωμή ή άλλω ανταλλάγματι λ.χ. με την υπόσχεση διοχέτευσης και/ή τη διοχέτευση από τον Βουλευτή προνομιακής ή άλλης πληροφόρησης έναντι της καθ' οιονδήποτε τρόπο προβολής του ιδίου, είναι αντιδεοντολογική και εκτός τάξης και επισύρει τις προβλεπόμενες στο Κεφάλαιο Ι του Πέμπτου Μέρους κυρώσεις.

Κεφάλαιο Ι.
Πέμπτο Μέρος.

14. Ο Βουλευτής, επ' ουδενί διαρκούσης συνεδρίας επιτροπής ενημερώνει οποιοδήποτε πρόσωπο μη μετέχοντα και μη κληθέντα αρμοδίως στη συνεδρία για την πορεία συζήτησης ενός θέματος ή/και διευκολύνει οποιοδήποτε τέτοιο πρόσωπο να έχει πρόσβαση στις εργασίες της επιτροπής με τη χρήση οποιασδήποτε ηλεκτρονικής μεθόδου επικοινωνίας ή με οποιοδήποτε άλλο τρόπο, συμμορφούμενος απόλυτα με τους ισχύοντες κανονισμούς λειτουργίας των επιτροπών και τις πρόνοιες του παρόντος Κώδικα, όπως και με τα θέσμια των κοινοβουλευτικών διαδικασιών και της κοινοβουλευτικής πρακτικής:

Νοείται ότι, ο Βουλευτής διαρκούσης συνεδρίας επιτροπής ή της ολομέλειας του σώματος, επ' ουδενί σχολιάζει και/ή διαδίδει με τη χρήση οποιοδήποτε μέσου κοινωνικής δικτύωσης πληροφορίες ή αποσπάσματα από τα διαμειβόμενα στη συνεδρία, φωτογραφίες ή ζωντανά στιγμιότυπα

από τις συνεδρίες και/ή διοχετεύει καθ' οιονδήποτε τρόπο στοιχεία τα οποία κατατίθενται ενώπιον της επιτροπής σε ΜΜΕ, μεριμνά δε, ώστε κανένα πρόσωπο εργοδοτούμενο από τον ίδιο, το οποίο επιτρέπεται ή για το οποίο έχει εξασφαλισθεί επί τούτω άδεια παρακολούθησης συγκεκριμένης συνεδρίας επιτροπής ή της ολομέλειας του σώματος, να μετέρχεται των μέσων κοινωνικής δικτύωσης ή/και άλλων τρόπων για να ενεργήσει τοιουτοτρόπως, ήτοι για να μεταδώσει πληροφορίες, στοιχεία ή για να σχολιάσει τα διαμειφθέντα κατά τη διάρκειά τους.

15. Ο Βουλευτής, προσερχόμενος σε καθορισθείσα συνεδρία επιτροπής της οποίας είναι μέλος, προσκομίζει κάθε αναγκαίο για τη συζήτηση έγγραφο που του έχει δοθεί και/ή του έχει αποσταλεί εκ των προτέρων για σκοπούς ορθής και κατάλληλης προετοιμασίας του επί των θεμάτων της ημερήσιας διάταξης, με τη λήξη δε των εργασιών της επιτροπής μεριμνά για τη φύλαξη αυτού, όπως και όλων των εγγράφων που τυχόν έχουν κατατεθεί διαρκούσης της συνεδρίας, με ιδιαίτερη μέριμνα ως προς τα εμπιστευτικά και/ή απόρρητα έγγραφα:

Νοείται ότι, ο Βουλευτής αποφεύγει να προκαλεί όχληση στις αρμόδιες υπηρεσίες της Βουλής, ζητώντας κατ' επανάληψιν έγγραφα τα οποία έχουν ήδη κατατεθεί και έχουν αρμοδίως αποσταλεί ή διανεμηθεί:

Νοείται περαιτέρω ότι, εφόσον οποιαδήποτε έγγραφα έχουν αποσταλεί ηλεκτρονικά στον Βουλευτή από τις αρμόδιες υπηρεσίες δεν δύναται να ζητηθούν εκ νέου.

16. Ο Βουλευτής, έχει τον πλήρη έλεγχο και την ευθύνη για τον τρόπο και την ποιότητα της επιτελούμενης από οποιοδήποτε πρόσωπο το οποίο τελεί στην υπηρεσία και/ή υπό την εποπτεία του εργασίας, όπως και για την εν γένει συμπεριφορά του, τόσο εντός όσο και εκτός Βουλής, όπως και

επαυξημένου βαθμού ευθύνη ως προς την τήρηση των αρχών απορρήτου και εμπιστευτικότητας στον χειρισμό στοιχείων και εγγράφων που τυχόν διαβαθμίζονται ως τέτοια στο πλαίσιο οποιασδήποτε διαδικασίας.

17. Ο Βουλευτής, επ' ουδενί προβαίνει σε οποιαδήποτε ενέργεια που διαταράσσει, παρεμποδίζει, παρενοχλεί και/ή δυνατόν να παρενοχλήσει την άνετη και απρόσκοπτη διεξαγωγή των εργασιών επιτροπής ή της ολομέλειας του σώματος και δεν χρησιμοποιεί υβριστική, απειλητική, απαξιωτική και εν γένει απρεπή ή μη συνάδουσα προς τα κοινοβουλευτικά θέσμια γλώσσα ή/και προβαίνει σε οποιοσδήποτε απρεπείς πράξεις ή χειρονομίες στρεφόμενες εναντίον οποιουδήποτε Βουλευτή ή άλλου προσώπου ευρισκομένου στον χώρο της Βουλής.
18. Ο Βουλευτής, κατά τη διάρκεια συνεδρίας επιτροπής στην οποία μετέχει ως τακτικό ή μη μέλος, εκφράζει τις θέσεις, απόψεις και/ή παρατηρήσεις του επί του συζητούμενου θέματος με σαφήνεια και ακρίβεια χωρίς να εκφεύγει του θέματος, να μακρηγορεί ή να υπερβαίνει τον δοθέντα αρμοδίως χρόνο, απευθυνόμενος πάντοτε στο προεδρείο της επιτροπής και αφού ζητήσει πρώτα τον λόγο ή κληθεί προς τούτο, αποφεύγοντας άσχετα, απρεπή ή απαξιωτικά σχόλια, εν πάση περιπτώσει μη διακόπτοντας άλλο βουλευτή ή οποιοδήποτε άλλο πρόσωπο παριστάμενο στη συνεδρία:

Νοείται ότι, ο Βουλευτής σε κάθε στάδιο της συζήτησης συμπεριφέρεται με τη δέουσα ευγένεια και σεβασμό προς τους κληθέντες ενώπιον της επιτροπής κυβερνητικούς αρμόδιους ή άλλα πρόσωπα και/ή εκπροσώπους οργανωμένων συνόλων, μη προβαίνοντας σε προσωπικές επιθέσεις ή χρησιμοποιώντας ανοίκειες εκφράσεις, εκτοξεύοντας κατηγορίες, απειλές ή μειώνοντας οποιοδήποτε πρόσωπο, ομάδα

προσώπων ή οργανωμένο σύνολο, αδιαφόρως εάν συμφωνεί ή όχι με τα διαμειφθέντα και/ή κατατεθέντα ενώπιον της επιτροπής.

19. Ο Βουλευτής, κατά τη διάρκεια της συζήτησης οποιουδήποτε θέματος ή της επεξεργασίας σχεδίου νόμου από αρμόδια επιτροπή στην οποία παρίσταται ως μέλος ή μη μέλος, οφείλει να συμμορφώνεται προς τις πρόνοιες του Κανονισμού της Βουλής των Αντιπροσώπων και του παρόντος Κώδικα, όπως και με τις οδηγίες του προεδρείου ως προς την ακολουθητέα διαδικασία συζήτησης:

Νοείται ότι, ο Βουλευτής σε κανένα στάδιο της συζήτησης σχεδίου νόμου ή άλλου θέματος από επιτροπή δεν έχει το δικαίωμα υποβολής απ' ευθείας, είτε γραπτώς είτε προφορικώς, αιτημάτων προς οποιαδήποτε δημόσια αρχή, φορέα ή/και άλλο οργανωμένο σύνολο προς εξασφάλιση σχετικών με το υπό συζήτηση σχέδιο νόμου ή θέμα στοιχείων και πληροφοριών και ότι οποιοδήποτε τέτοιο αίτημα υποβάλλεται γραπτώς στο προεδρείο κατά την έναρξη της συζήτησης ή, ανάλογα με την περίπτωση, κατά τη διάρκεια της συζήτησης, ώστε να διαβιβασθεί αρμοδίως.

20. Ο Βουλευτής, καθ' όλη τη διάρκεια της θητείας του, επ' ουδενί υποβάλλει προς δημόσιους λειτουργούς οποιοδήποτε αίτημα προσωπικής φύσεως προς διευθέτηση και/ή προς ικανοποίηση καθαρά προσωπικών του ζητημάτων ή/και ζητημάτων αφορώντων σε συνδεδεμένα πρόσωπα, επικαλούμενος ή καταχρώμενος καθ' οιονδήποτε τρόπο τη βουλευτική του ιδιότητα προς άσκηση επιρροής για τη διευθέτηση ή την επίσπευση οποιωνδήποτε διαδικασιών προς όφελος του ιδίου ή συνδεδεμένου προσώπου.
21. Ο Βουλευτής, επ' ουδενί στην προσωπική του αλληλογραφία ή στην αλληλογραφία του με δημόσιες υπηρεσίες χρησιμοποιεί το λογότυπο της

Βουλής των Αντιπροσώπων ή/και το έμβλημα της Κυπριακής Δημοκρατίας ή συμπεριφέρεται κατά τρόπο που να αφήνει να νοηθεί ή να δύναται να εκληφθεί ότι ενεργεί εξ' ονόματος της Βουλής των Αντιπροσώπων ή κοινοβουλευτικής επιτροπής ή/και εκ μέρους της Κυπριακής Δημοκρατίας:

Γερμανικό Κοινοβούλιο

Νοείται ότι, ο Βουλευτής δύναται στα προσωπικά του επιστολόχαρτα να αναγράφει την ιδιότητά του ως βουλευτή συγκεκριμένου εν τη Βουλή πολιτικού κόμματος, ενώ δύναται να χρησιμοποιεί το λογότυπο του κόμματος ή του σχηματισμού βάσει του οποίου έχει εκλεγεί μόνο κατά τον καθοριζόμενο από το εν λόγω κόμμα ή σχηματισμό τρόπο. **Γερμανικό**

Κοινοβούλιο

22. Ο Βουλευτής, επ' ουδενί ασκεί πίεση ή/και εκμεταλλεύομενος την ιδιότητά του ή τις σχέσεις του ενεργεί κατά τρόπο που να χρησιμοποιεί οποιοσδήποτε προσωπικές του γνωριμίες με δημόσιους λειτουργούς, είτε εντός είτε εκτός της Βουλής, για σκοπούς απόσπασης προνομιακών πληροφοριών, εγγράφων ή στοιχείων τελούντων στην κατοχή ή σε γνώση δημόσιου λειτουργού που εν πάση περιπτώσει ο εν λόγω λειτουργός ως εκ της θέσεώς του ή βάσει νομίμως προβλεπόμενου απορρήτου δεσμεύεται να μην αποκαλύπτει.
23. Ο Βουλευτής, οφείλει να απευθύνεται πάντοτε και κατά την προβλεπόμενη διαδικασία στις αρμόδιες υπηρεσίες της Βουλής για την υποβολή αιτήματος σύνταξης πρότασης νόμου, τροπολογίας ή/και οποιασδήποτε άλλης αναγκαίας για τον ίδιο εργασίας, επ' ουδενί δε απευθύνεται προσωπικά ή επιλεκτικά σε συγκεκριμένο λειτουργό της Βουλής προσδοκώντας και/ή αναμένοντας ότι θα τύχει ευνοϊκής μεταχείρισης έναντι άλλων Βουλευτών ή/και ασκώντας καθ' οιονδήποτε τρόπο, άμεσο ή έμμεσο, πίεση

αποσκοπούσα σε ιδιαίτερη, προνομιακή ή ευνοϊκή έναντι άλλων Βουλευτών μεταχείρισή του.

24. Ο Βουλευτής, οφείλει να διασφαλίζει ότι η εν γένει συμπεριφορά του έναντι του προσωπικού της Βουλής ή/και των υπόλοιπων δημόσιων λειτουργών, εκ προοιμίου διαλύει, αποτρέπει και δεν δημιουργεί οποιοσδήποτε καταστάσεις που να ευνοούν την ανάπτυξη ιδιαίτερων σχέσεων ή που προάγουν εκατέρωθεν την ευνοϊκότερη έναντι άλλων λειτουργών ή Βουλευτών μεταχείριση ή απολήγουν και/ή ενδέχεται να απολήξουν στην αποκόμιση οποιουδήποτε οφέλους εκ μέρους οποιασδήποτε πλευράς.

25. **Επιφυλασσομένων των διατάξεων του περί Αθέμιτης Κτήσης Περιουσιακού Οφέλους από Αξιωματούχους και Λειτουργούς του Δημοσίου Νόμου¹² ως προς την απόκτηση περιουσιακού οφέλους κατά κατάχρηση ή εκμετάλλευση της βουλευτικής ιδιότητας, ο Βουλευτής έχει επίγνωση ότι καθ' οιονδήποτε τρόπο συναίνεση ή αποδοχή ανταλλάγματος οποιασδήποτε μορφής κατά την άσκηση των καθηκόντων του, έτσι που να ενεργήσει κατά συγκεκριμένο τρόπο με απώτερο στόχο την εξυπηρέτηση των συμφερόντων συγκεκριμένου προσώπου ή ομάδας προσώπων, είναι πράξη αντιδεοντολογική, ανάρμοστη και εκτός τάξης, επισύρουσα τις προβλεπόμενες στο Κεφάλαιο Ι του Πέμπτου Μέρους κυρώσεις:**

Νοείται ότι, “αντάλλαγμα” κατά την έννοια της παρούσας παραγράφου δεν σημαίνει αποκλειστικά χρηματικό ή/και μη χρηματικό αλλά αποτιμητό σε χρήμα όφελος, αλλά και οποιοδήποτε άλλου τύπου αντάλλαγμα, όπως λ.χ. σύμπραξη, συναίνεση ή συμφωνία με οποιοδήποτε πρόσωπο ή ομάδα προσώπων, ώστε να παρασχεθεί στον Βουλευτή οποιασδήποτε μορφής

Κεφάλαιο Ι.
Πέμπτο Μέρος.

¹² Αρ. Νόμου 51(Ι) του 2004.

στήριξη υπό τη μορφή εξασφάλισης ψήφων σε οποιαδήποτε εκλογική διαδικασία στην οποία ούτος θα είναι και/ή ενδέχεται να είναι υποψήφιος.

26. Ο Βουλευτής, μετέχει σε όλες τις κοινοβουλευτικές αποστολές στις οποίες αποφασίζεται αρμοδίως ότι κατά τη διάρκεια της θητείας του οφείλει να συμμετέχει, τόσο εντός όσο και εκτός Δημοκρατίας, είτε ως τακτικό μέλος κοινοβουλευτικής αντιπροσωπείας σε διεθνή ή ευρωπαϊκό οργανισμό είτε σε επί τούτω διοργανώσεις ή αποστολές, με υψηλό αίσθημα καθήκοντος και διάθεση επιτέλεσης με προθυμία οποιωνδήποτε καθηκόντων ανατίθενται σε αυτόν στο πλαίσιο και προς προαγωγή εν γένει του κοινοβουλευτικού έργου, όπως και της κοινοβουλευτικής διπλωματίας ειδικότερα:

Νοείται ότι, σε περίπτωση κωλύματος του Βουλευτή να μετέχει ως τακτικό μέλος σε κοινοβουλευτική αντιπροσωπεία ή αποστολή και/ή να ενεργήσει σε συγκεκριμένη περίπτωση, σύμφωνα με τα ανατεθέντα σε αυτόν καθήκοντα ή/και να εκπληρώσει την ανατεθείσα σε αυτόν αποστολή, ούτος ενημερώνει αμελλητί όλα τα αρμόδια πρόσωπα και προβαίνει σε όλες τις ενδεδειγμένες ενέργειες προς συμμόρφωση με τις ισχύουσες διοικητικής φύσεως διαδικασίες, έτσι που να καταστεί δυνατή η αντικατάσταση και/ή η αναπλήρωσή του το ταχύτερο δυνατόν:

Νοείται περαιτέρω ότι, σε περίπτωση κατά την οποία Βουλευτής αποτελεί μέλος κοινοβουλευτικής αντιπροσωπείας η οποία μετέχει επί τακτικής βάσεως σε διεθνή ή ευρωπαϊκό σώμα ή οργανισμό, ούτος συμμορφώνεται πλήρως προς τους κανονισμούς λειτουργίας των σωμάτων αυτών.

27. Ο Βουλευτής, καθ' όλη τη διάρκεια της θητείας του οφείλει να χρησιμοποιεί τις διευκολύνσεις που παρέχονται σε αυτόν από τη Βουλή υπό μορφή

υποστηρικτικού προσωπικού, τεχνολογικού ή γραφειακού εξοπλισμού και/ή χώρων εγκατάστασης γραφείου Βουλευτή αποκλειστικά για σκοπούς άσκησης των βουλευτικών του καθηκόντων και διεκπεραίωσης καθαρά κοινοβουλευτικής φύσεως εργασίας, επ' ουδενί δε προς εξυπηρέτηση προσωπικού ή ιδιωτικού συμφέροντος και/ή συμφέροντος τρίτου προσώπου:

Νοείται ότι, ο Βουλευτής επ' ουδενί χρησιμοποιεί ανθρώπινο δυναμικό εργοδοτούμενο υπό οποιοδήποτε καθεστώς στη Βουλή, τον εξοπλισμό ή τις εγκαταστάσεις και διευκολύνσεις της Βουλής προς εξυπηρέτηση προσωπικών του εργασιών και υποθέσεων ή/και εργασιών ή υποθέσεων συνδεδεμένων προσώπων ή/και τρίτων προσώπων, ήτοι πολιτών ή ψηφοφόρων αυτού.

28. Σύσταση ii.

Η GRECO συστήνει την υιοθέτηση ενός κώδικα ηθικής/συμπεριφοράς για μέλη της Βουλής - συμπεριλαμβανομένου και του προσωπικού τους, ανάλογα με την περίπτωση- καλύπτοντας διάφορες περιπτώσεις σύγκρουσης συμφερόντων (π.χ. δώρα και άλλα προτερήματα, συμβόλαια τρίτων μερών, ομάδες συμφερόντων-lobbyists, βοηθητικές δραστηριότητες, μετεργασιακές καταστάσεις).

Η GRECO συμπεραίνει ότι η σύσταση ii δεν έχει εφαρμοστεί.

Ο Βουλευτής, επ' ουδενί κατά τη διάρκεια της θητείας του επιχειρεί καθ' οιονδήποτε τρόπο να προσπορισθεί και/ή προσπορίζεται οποιοδήποτε όφελος, άμεσο ή έμμεσο, ή αποδέχεται οποιαδήποτε παροχή μη χρηματική αλλά αποτιμητή σε χρήμα που σαφώς βελτιώνει τη θέση του ή παρέχει σε αυτόν πλεονεκτήματα, η οποία εν γένει ή σε συγκεκριμένη περίπτωση καταφανώς αποσκοπεί στον εξευμενισμό του και ούτε στο πλαίσιο

οποιασδήποτε κοινοβουλευτικής διαδικασίας υπόσχεται να τηρήσει ευνοϊκή και/ή άλλη στάση κατά τη συζήτηση και ψήφιση συγκεκριμένου σχεδίου νόμου ή συζήτηση άλλου θέματος με απώτερο στόχο την επίτευξη των στόχων και/ή την εξυπηρέτηση των συμφερόντων του παρόχου, με αντάλλαγμα την αποκόμιση οποιουδήποτε οφέλους.

Για σκοπούς της παρούσας παραγράφου, στον ορισμό των όρων «όφελος» και «παροχή» όπου αυτοί απαντούν, συγκαταλέγεται, μεταξύ άλλων, η πρόσκληση και παροχή οποιουδήποτε τύπου φιλοξενίας από πρόσωπα τα οποία καταφανώς εμπίπτουν σε κύκλο προσώπων ασκούντων επιρροή στον δημόσιο βίο και/ή στην οικονομία της χώρας, η διαμονή του Βουλευτή, του/της συζύγου του ή ανιόντων ή κατιόντων τους σε οποιαδήποτε ξενοδοχειακή μονάδα, είτε εντός είτε εκτός της Δημοκρατίας, με την καταβολή μειωμένου αντιτίμου σε σύγκριση με τις συνήθεις χρεώσεις ή/και χωρίς την καταβολή αντιτίμου, η λήψη ή/και εξασφάλιση δωρεάν αεροπορικών εισιτηρίων, η αναβάθμιση θέσεων σε αεροπορικές πτήσεις ως αποτέλεσμα αναφοράς ή/και εκμετάλλευσης καθ' οιονδήποτε τρόπο της βουλευτικής ιδιότητας, η παροχή δωρεάν ή μειωμένου κόστους ιατροφαρμακευτικής περίθαλψης από ιδιώτες ιατρούς ή από ιδιωτικά νοσηλευτήρια, η καταβολή μειωμένων διδάκτρων για φοίτηση συνδεδεμένου προσώπου σε ιδιωτικά εκπαιδευτήρια, η αποδοχή δωρεάν εστίασης ή ψυχαγωγίας, η προσφορά και αποδοχή δωρεάν υπηρεσιών όπως αρχιτεκτονικών, λογιστικών, οικοδομικών κ.ά, όπως και κάθε άλλη συναφής παροχή μη χρηματική αλλά αποτιμητή σε χρήμα, η οποία στην κρίση του μέσου συνετού πολίτη εφόσον καταστεί γνωστή, δύναται να εκληφθεί ή να δημιουργήσει εύλογες εντυπώσεις ή υπόνοιες ότι στοχεύει στον επηρεασμό της κρίσης και της εν γένει στάσης του Βουλευτή

κατά τη διαδικασία συζήτησης ή ψήφισης συγκεκριμένου σχεδίου νόμου ή/και γενικότερα κατά τη συζήτηση συγκεκριμένου θέματος στη Βουλή:

Νοείται ότι, ο Βουλευτής σε κάθε περίπτωση κατά την οποία οποιαδήποτε παροχή υπό μορφή αποκόμισης οφέλους ή πλεονεκτήματος κατά την έννοια της παρούσας παραγράφου, προσφέρεται ή έχει προσφερθεί στον/στη σύζυγό του, μεριμνά όπως αυτή μη γίνει αποδεκτή και/ή, ανάλογα, επιστραφεί αμέσως στον δωρεοπάροχο, σε κάθε δε περίπτωση οφείλει όπως ενεργεί και εν γένει συμπεριφέρεται κατά τρόπο που εκ προοιμίου διαλύει, αποτρέπει και αποθαρρύνει ανάλογες πράξεις ή συμπεριφορές από ή εκ μέρους οποιουδήποτε προσώπου, φυσικού ή νομικού:

Νοείται περαιτέρω ότι, όφελος για τον Βουλευτή συνιστάμενο σε έκπτωση και/ή εξασφάλιση αεροπορικών εισιτηρίων δωρεάν στο πλαίσιο πιστωτικού σχεδίου αεροπορικής εταιρείας, ως αποτέλεσμα της διακίνησης του Βουλευτή στο εξωτερικό για σκοπούς συμμετοχής του σε εντεταλμένη κοινοβουλευτική αποστολή, δεν συνιστά «όφελος» κατά την έννοια της παρούσης παραγράφου.

29. Ο Βουλευτής, επ' ουδενί κατά τη διάρκεια της θητείας του λαμβάνει οποιαδήποτε αμοιβή ή άλλο αντάλλαγμα για σκοπούς συγγραφής βιβλίου και/ή δημοσίευσης άρθρου ή/και άλλης συναφούς δραστηριότητας λ.χ. ομιλίας ενώπιον ακροατηρίου αναφορικά με κοινοβουλευτικά θέματα και/ή αναφορικά με εκκρεμούντα σχέδια νόμου ή ευρύτερα για οποιαδήποτε άλλα θέματα συζητούνται στη Βουλή, ούτε συλλέγει συστηματικά ή επί σκοπώ πληροφορίες ή οποιαδήποτε στοιχεία, με απώτερο στόχο τη χρήση αυτών μετά τη λήξη της θητείας του για σκοπούς συγγραφής, σχολιασμού

και/ή έκδοσης τους υπό οποιαδήποτε μορφή, εν γένει δε δημοσιοποίησή τους.

Σύσταση ii.

Η GRECO συστήνει την υιοθέτηση ενός κώδικα ηθικής/συμπεριφοράς για μέλη της Βουλής -συμπεριλαμβανομένου και του προσωπικού τους, ανάλογα με την περίπτωση- καλύπτοντας διάφορες περιπτώσεις σύγκρουσης συμφερόντων (π.χ. δώρα και άλλα προτερήματα, συμβόλαια τρίτων μερών, ομάδες συμφερόντων-lobbyists, βοηθητικές δραστηριότητες, μετεργασιακές καταστάσεις).

Η GRECO συμπεραίνει ότι η σύσταση ii δεν έχει εφαρμοστεί.

Σύσταση iv.

Η GRECO συστήνει i) να τύχουν επεξεργασίας σταθεροί κανόνες αναφορικά με την αποδοχή από μέλη της Βουλής δώρων, φιλοξενίας και άλλων ωφελημάτων συμπεριλαμβανομένης και ειδικής υποστήριξης που παρέχεται για κοινοβουλευτική εργασία και ii) να αναπτυχθούν εσωτερικές διαδικασίες για την εκτίμηση και αναφορά δώρων και την επιστροφή αυτών που δεν είναι αποδεκτά.

ΤΡΙΤΟ ΜΕΡΟΣ**ΥΠΟΧΡΕΩΣΕΙΣ ΚΑΙ ΚΑΝΟΝΕΣ ΣΥΜΠΕΡΙΦΟΡΑΣ ΣΤΟ ΠΛΑΙΣΙΟ ΑΡΧΩΝ****ΔΕΟΝΤΟΛΟΓΙΑΣ ΚΑΙ ΔΙΑΦΑΝΕΙΑΣ****I. ΔΕΟΝΤΟΛΟΓΙΚΕΣ ΥΠΟΧΡΕΩΣΕΙΣ**

1. Ο Βουλευτής, καθ' όλη τη διάρκεια της θητείας του οφείλει να μην αποδέχεται οποιαδήποτε δώρο ή άλλη χαριστική παροχή μη χρηματική αλλά αποτιμητή σε χρήμα προερχομένη από οποιαδήποτε πηγή, εκτός των νομίμως προβλεπομένων και θεσμικά επιτρεπομένων βάσει των προνοιών του παρόντος Κώδικα:

Νοείται ότι, ο Βουλευτής επ' ουδενί αποδέχεται οποιοδήποτε χρηματικό όφελος ή άλλη χαριστική παροχή μη χρηματική αλλά αποτιμητή σε χρήμα, ως αντάλλαγμα ή με την προσδοκία εκ μέρους του παρόχου ότι τα συμφέροντά του

θα τύχουν εκπροσώπησης ή/και συγκεκριμένου χειρισμού κατά τη διάρκεια οποιασδήποτε κοινοβουλευτικής διαδικασίας, ήτοι κατά τρόπο που να ευνοείται ο πάροχος ως προς επιδιωκόμενα συμφέροντά του ή που να καθίσταται σε πλεονεκτικότερη έναντι άλλων επηρεαζομένων θέση αναφορικά με συγκεκριμένη υπό θέσπιση νομοθετική ρύθμιση ή υπό συζήτηση θέμα.

2. **Επιφυλασσομένων των διατάξεων-**

α. του περί Πολιτικών Κομμάτων Νόμου¹³ ως προς την καταβολή ιδιωτικών εισφορών σε πολιτικά κόμματα,

β. του άρθρου 49 του περί Εκλογής Μελών της Βουλής των Αντιπροσώπων¹⁴ ως προς το ύψος των δαπανών που υποψήφιος προς εκλογή του ή εκλογικός αντιπρόσωπος του δύναται να διενεργήσει εν σχέσει προς τη διεξαγωγή εκλογής, το ύψος των οποίων δεν δύναται να υπερβαίνει το ποσό των είκοσι πέντε χιλιάδων ευρώ (€25.000) μη περιλαμβανομένων δαπανών για τα προσωπικά έξοδα του υποψηφίου, όπως και του άρθρου 52 του ίδιου Νόμου ως προς την υποχρέωση κάθε Βουλευτή να υποβάλλει έκθεση για τις εκλογικές του δαπάνες εντός δύο (2) μηνών από της δημοσίευσής του αποτελέσματος της εκλογής στην Επίσημη Εφημερίδα της Δημοκρατίας, και

γ. του περί Αθέμιτης Κτήσης Περιουσιακού Οφέλους από Αξιωματούχους και Λειτουργούς του Δημοσίου Νόμου,¹⁵

ο Βουλευτής κατά τη διάρκεια της θητείας του δύναται να αποδέχεται επί τακτής ή/και άλλης βάσεως χρηματοδότηση υπό μορφή οικονομικής ενίσχυσης η οποία απευθύνεται στον ίδιο προσωπικά και προέρχεται από ιδιωτική πηγή για σκοπούς επιτέλεσης των βουλευτικών του καθηκόντων, νοουμένου ότι

---

¹³ Αρ. Νόμου 175(Ι) του 2012.

¹⁴ Αρ. Νόμου 72 του 1979. (Άρθρο 52).

¹⁵ Αρ. Νόμου 62 του 1965.

συμποσούμενα τα δοθέντα ποσά, ανεξαρτήτως πηγής, δεν υπερβαίνουν στο σύνολό τους ποσό ύψους δεκαπέντε χιλιάδων ευρώ (€15.000) για την αντίστοιχη Βουλευτική Περίοδο και έκαστο εξ αυτών δεν προέρχεται από νομικό πρόσωπο ιδιωτικού δικαίου το οποίο λαμβάνει κρατική χορηγία:

Νοείται ότι, Βουλευτής ο οποίος λαμβάνει και/ή αποδέχεται τη λήψη οποιουδήποτε ποσού υπό μορφή οικονομικής ενίσχυσης, σύμφωνα με τα πιο πάνω, υποβάλλει στο τέλος κάθε Συνόδου στον Πρόεδρο της Βουλής δήλωση σε ειδικό έντυπο, ο τύπος του οποίου περιλαμβάνεται στο Παράρτημα Δ', παραθέτοντας ακριβή στοιχεία όσον αφορά το ύψος της οικονομικής ενίσχυσης, την ακριβή πηγή και την ημερομηνία αποδοχής και/ή λήψης αυτής και επισυνάπτει σχετική απόδειξη.

Παράρτημα Δ'.

3. Ο Βουλευτής, άμα τη αναλήψει των καθηκόντων του, εφόσον εισφέρει καθ' οιονδήποτε τρόπο στο πολιτικό κόμμα βάσει του οποίου εξελέγη ή/και σε άλλη πολιτική οργάνωση συνδεδεμένη με αυτό είτε το όλον, είτε μέρος της βουλευτικής του αποζημίωσης ή/και εισφέρει από προσωπικούς του πόρους σε κόμμα ή συνδεδεμένη με αυτό οργάνωση, οφείλει να προβαίνει σε σχετική δήλωση στον Πρόεδρο της Βουλής σε ειδικό έντυπο, ο τύπος του οποίου περιλαμβάνεται στο Παράρτημα Δ', παραθέτοντας το ποσό της εισφοράς και την πηγή των πόρων που διατίθενται κατά τον τρόπο αυτό λ.χ. ως ποσοστιαία αποκοπή από την καταβλητέα βουλευτική αποζημίωση:

Παράρτημα Δ'.

Νοείται ότι, την ίδια ως άνω υποχρέωση έχει ο Βουλευτής και σε κάθε άλλη περίπτωση κατά την οποία ενεργεί επί τούτω (*ad hoc*), καταθέτοντας άπαξ, επί τακτής ή/και άλλης περιοδικής βάσεως συγκεκριμένη εισφορά, σε κάθε δε περίπτωση μεριμνά ώστε να λαμβάνει σχετική απόδειξη την οποία να δύναται να παρουσιάσει εφόσον του ζητηθεί.

4. Ο Βουλευτής, καθ' όλη τη διάρκεια της θητείας δεν κωλύεται από του να προβαίνει σε προσωπικές εισφορές σε διάφορους οργανισμούς φιλανθρωπικού ή άλλου κοινωφελούς χαρακτήρα, σε Μη Κυβερνητικές Οργανώσεις (ΜΚΟ), όπως και σε άλλα νομίμως εγγεγραμμένα σωματεία ή ιδρύματα προάγοντα συγκεκριμένο μη κερδοσκοπικό σκοπό, νοουμένου ότι οι εισφορές αυτές δεν ξεπερνούν το καθοριζόμενο σε συχνότητα και ύψος μέτρο.

Για σκοπούς της παρούσας παραγράφου, ως “μέτρο” ορίζεται η εισφορά σε κάθε τέτοιο οργανισμό άπαξ εντός της ίδιας Συνόδου σε ποσό το ύψος του οποίου δεν υπερβαίνει τα πεντακόσια ευρώ (€500) για κάθε τέτοια εισφορά, επί τη λήψει απαραίτητως σχετικής απόδειξης:

Νοείται ότι, ο Βουλευτής στο τέλος κάθε Συνόδου και εν πάση περιπτώσει πριν από την έναρξη της Συνόδου που ακολουθεί, οφείλει να υποβάλλει στον Πρόεδρο της Βουλής σε ειδικό για κάθε περίπτωση έντυπο, ο τύπος του οποίου περιλαμβάνεται στο Παράρτημα Δ', όλες τις γενόμενες υπό του ιδίου κατά Σύνοδο εισφορές, με ακριβή αναφορά στον κάθε οργανισμό όπως και στο ύψος της γενόμενης εισφοράς, αντιστοίχως, μαζί με αντίγραφο της ληφθείσας κάθε φορά απόδειξης.

Παράρτημα Δ'.

5. Ο Βουλευτής, καθ' όλη τη διάρκεια της θητείας του δεν δύναται να προβαίνει υπό τη βουλευτική του ιδιότητα σε οποιαδήποτε ενέργεια φιλοφρονητικής φύσεως που να συνίσταται στην παροχή οποιουδήποτε δώρου και/ή άλλης χαριστικής παροχής μη χρηματικής αλλά αποτιμητής σε χρήμα, κατά την έννοια του παρόντος Κεφαλαίου, προς μεμονωμένα πρόσωπα, οργανισμούς, ΜΚΟ, σωματεία, ιδρύματα κ.ά, ανεξαρτήτως αξίας και μορφής:

Νοείται ότι, ο Βουλευτής δύναται υπό την επαγγελματική του ιδιότητα να προσφέρει δώρα ή να προβαίνει σε άλλες φιλοφρονητικής φύσεως παροχές ήσσονος αξίας προς πελάτες του, νοουμένου ότι καθιστά εκ των προτέρων

απολύτως σαφές σε αυτούς ότι δεν ενεργεί υπό τη βουλευτική του ιδιότητα και νοουμένου ότι μεριμνά ώστε να μη δημιουργείται η παρανόηση ή/και η εντύπωση ότι η εν λόγω παροχή δίδεται υπό τη βουλευτική ιδιότητα αυτού:

Νοείται περαιτέρω ότι, όσον αφορά την αξία και το είδος της εν λόγω παροχής, αυτή δεν δύναται να εκφεύγει των ορίων που στην αντίληψη του μέσου συνετού πολίτη μία τέτοιας φύσεως παροχή θα μπορούσε να προσλάβει.

6. Ο Βουλευτής, καθ' όλη τη διάρκεια της θητείας του δεν λαμβάνει και δεν αποδέχεται οποιοδήποτε δώρο και/ή άλλη χαριστικής φύσεως παροχή μη χρηματική αλλά αποτιμητή σε χρήμα, προερχόμενη απ' οποιαδήποτε πηγή, εκτός από καθαρά φιλοφρονητικής σημασίας ή/και ήσσονος αξίας αντικείμενα αναμνηστικής φύσης που προσφέρονται στο πλαίσιο της εθιμοτυπικής πρακτικής και/ή της κοινωνικής αβροφροσύνης και/ή δώρα τα οποία προσφέρονται, είτε εντός είτε εκτός Δημοκρατίας, στο πλαίσιο επίσημων επισκέψεων, συναντήσεων ή κοινοβουλευτικών αποστολών κατά τη συνήθη εθιμοτυπική πρακτική, τα οποία εν πάση περιπτώσει δεν δύναται να προορίζονται για προσωπική χρήση, ενώ η αξία εκάστου δώρου δεν δύναται να υπερβαίνει τα διακόσια ευρώ (€200):

Νοείται ότι, ο Βουλευτής δεν κωλύεται από του να λαμβάνει και/ή αποδέχεται δώρα καθαρά προσωπικής φύσεως, ανεξαρτήτως αξίας και φύσης στο πλαίσιο των συνήθων οικογενειακών, κοινωνικών ή φιλικών σχέσεων:

Νοείται περαιτέρω ότι, ο/η σύζυγος του Βουλευτή κωλύεται επίσης από του να λαμβάνει και/ή αποδέχεται οποιαδήποτε δώρα ή άλλες χαριστικές παροχές μη χρηματικές αλλά αποτιμητές σε χρήμα, οι οποίες καταφανώς δεν εμπίπτουν στο πλαίσιο των συγγενικών ή φιλικών σχέσεων, αδιαφόρως φύσεως και αξίας.

7. Ο Βουλευτής, καθ' όλη τη διάρκεια της θητείας του, οφείλει όπως στο πλαίσιο οποιασδήποτε συνήθους κοινωνικής εκδήλωσης στην οποία σύμφωνα με τα

ειωθότα προσφέρονται δώρα, κάθε προσφερόμενο από αυτόν δώρο μη υπερβαίνει καθ' οιονδήποτε τρόπο σε είδος και αξία το σύνηθες μέτρο, στο πλαίσιο προσπάθειας εξευμενισμού, εντυπωσιασμού ή/και προβολής του έναντι των υπόλοιπων μελών της Βουλής των Αντιπροσώπων.

8. Ο Βουλευτής, καθ' όλη τη διάρκεια της θητεία του, ευθύς ως λάβει οποιοδήποτε δώρο ή άλλη χαριστική παροχή μη χρηματική αλλά αποτιμητή σε χρήμα, οφείλει αμελλητί να προβαίνει σε σχετική δήλωση στον Πρόεδρο της Βουλής σε ειδικό έντυπο, ο τύπος του οποίου περιλαμβάνεται στο Παράρτημα Δ', αναφέροντας κάθε τέτοιο δώρο ή παροχή:

Παράρτημα Δ'.

Νοείται ότι, την ίδια ως άνω υποχρέωση έχει κάθε Βουλευτής ο οποίος παραλαμβάνει και/ή αποδέχεται οποιοδήποτε δώρο εξ' ονόματος κοινοβουλευτικής επιτροπής ή άλλης κοινοβουλευτικής αποστολής:

Νοείται περαιτέρω ότι, ο Βουλευτής επ' ουδενί αποδέχεται επί προσωπικής βάσεως οποιοδήποτε δώρο και/ή άλλη χαριστική παροχή μη χρηματική αλλά αποτιμητή σε χρήμα, καταφανώς μη εμπίπτουσα στα συνήθη όρια της προσφερόμενης και/ή αναμενόμενης στο πλαίσιο των συνήθων κοινωνικών σχέσεων φιλοξενίας, η οποία αφ' εαυτής δημιουργεί την εντύπωση εξευμενισμού και/ή μεροληψίας και που εάν καθίστατο γνωστή στο ευρύ κοινό θα προκαλούσε το δημόσιο αίσθημα ως εκφεύγουσα των ειωθότων και της αναμενόμενης από ένα δημόσιο πρόσωπο συμπεριφοράς:

Νοείται έτι περαιτέρω ότι, ο Πρόεδρος της Βουλής, σταθμίζοντας τις περιστάσεις εκάστης περίπτωσης δύναται να αποφασίσει ότι παρά τη σημαντική αξία και/ή την προσωπική φύση συγκεκριμένου δώρου, η μη αποδοχή ή/και η επιστροφή τέτοιου δώρου στον δωρεοπάροχο δεν ενδείκνυται, καθότι ενδέχεται να προκαλέσει αχρείαστη αναστάτωση ή διατάραξη των ευρύτερων σχέσεων των μερών εκ μέρους των οποίων δωρεοπάροχος και δωρεοδόχος ενεργούν, σε

κάθε δε περίπτωση η σχετική απόφαση δημοσιοποιείται αμέσως μαζί με τη σχετική αιτιολογία, σύμφωνα με επί τούτω καθορισθείσα διαδικασία.

9. Ο Βουλευτής, σε περίπτωση που διατηρεί αμφιβολίες κατά πόσο πρέπει ή όχι να αποδεχτεί ένα δώρο και/ή άλλη παροχή μη χρηματική αλλά αποτιμητή σε χρήμα, οφείλει προτού αποφασίσει σχετικά, να σταθμίσει μεταξύ άλλων-
- α. τους λόγους για τους οποίους προσφέρεται το συγκεκριμένο δώρο ή η συγκεκριμένη χαριστική παροχή·
  - β. κατά πόσο πανομοιότυπο δώρο ή χαριστική παροχή προσφέρεται σε περισσότερους Βουλευτές λ.χ. στο σύνολο των βουλευτών που απαρτίζουν την κοινοβουλευτική ομάδα στην οποία ανήκει·
  - γ. κατά πόσο προσφερόμενο δώρο ή χαριστική παροχή, καταφανώς, αποσκοπεί στον εξευμενισμό και/ή στον επηρεασμό του εν γένει και/ή σε συγκεκριμένη περίπτωση, στην οποία ο ίδιος θα κληθεί να τοποθετηθεί στο πλαίσιο εκκρεμούσας κοινοβουλευτικής διαδικασίας:

Νοείται ότι, εκ προοιμίου και άνευ ετέρου ο Βουλευτής οφείλει να απορρίπτει την εκ μέρους φυσικού ή νομικού προσώπου προσφορά οποιουδήποτε δώρου και/ή άλλης χαριστικής παροχής μη χρηματικής αλλά αποτιμητής σε χρήμα, εφόσον-

- (i) προσφέρεται κατά τη διάρκεια οποιασδήποτε διαδικασίας διαβούλευσης για τη λήψη απόφασης επί σχεδίου νόμου,
- (ii) αφορά σε παροχή χρηματική και/ή σε παροχή η οποία εύκολα δύναται να εξαργυρωθεί σε χρήμα,
- (iii) αφορά σε δώρο το οποίο έχει παραδοθεί ιδιωτικά, ήτοι στη διεύθυνση κατοικίας του Βουλευτή,
- (iv) αφορά σε δώρο ή παροχή μη χρηματική αλλά αποτιμητή σε χρήμα που παρέχεται υπό καθορισμένους όρους,

(v) παρέχεται από πρόσωπο ή πρόσωπα που ενεργούν κατ' επάγγελμα ως ανεξάρτητοι σύμβουλοι και/ή λομππίστες δραστηριοποιούμενοι για λογαριασμό τρίτων πελατών, ήτοι παρέχεται εκ μέρους ομάδας ιδιωτικών συμφερόντων που επιδιώκει τον επηρεασμό της νομοθετικής διαδικασίας με την ανάπτυξη, υιοθέτηση ή τροποποίηση πολιτικών και/ή τη θέσπιση συγκεκριμένης νομοθετικής ρύθμισης.

10. Όλα τα προσφερθέντα σε Βουλευτές δώρα οποιουδήποτε είδους και αξίας καταγράφονται σε ειδικά τηρούμενο από τη Βουλή για κάθε Σύνοδο ονομαστικό μητρώο, με επακριβή αναφορά στην προέλευση, στην ακριβή ή κατά προσέγγιση αξία, όπως και στην ημερομηνία κατά την οποία έκαστο δώρο προσεφέρθη και/ή ελήφθη από συγκεκριμένο Βουλευτή, εφεξής δε όλα τα δώρα αποτελούν περιουσιακό στοιχείο της Βουλής των Αντιπροσώπων και εκτίθενται σε δημόσιο χώρο εντός του κτιρίου της Βουλής, όπου πρέπει να έχουν γίνει ειδικές διευθετήσεις για τη έκθεση τέτοιων αντικειμένων:

Νοείται ότι, στο προπαρασκευαστικό στάδιο διευθετήσεων οποιασδήποτε κοινοβουλευτικής αποστολής ή επίσκεψης στο εξωτερικό, στο πλαίσιο ανταλλαγής εθιμοτυπικών επισκέψεων, της κοινοβουλευτικής διπλωματίας ή άλλων συναφών περιπτώσεων αναλαμβάνονται υπηρεσιακά οι δέουσες ενέργειες, ώστε να ενημερώνονται εγκαίρως οι αντίστοιχες υπηρεσίες στο εξωτερικό ότι σύμφωνα με τους ισχύοντες στη Βουλή των Αντιπροσώπων κανόνες δεοντολογίας, οι Βουλευτές δεν αποδέχονται δώρα προσωπικής φύσεως, ούτε αξίας πέραν των διακοσίων ευρώ (€200):

Νοείται περαιτέρω ότι, για δώρο προσωπικής φύσεως και/ή αξίας πέραν των διακοσίων ευρώ (€200) το οποίο έγινε αποδεκτό, ο Βουλευτής άμα τη λήψει αυτού, υποβάλλει αμελλητί στον Πρόεδρο της Βουλής ειδική γραπτή αιτιολογία,

αναφέροντας τους λόγους και τις περιστάσεις υπό τις οποίες το δώρο κρίθηκε ότι θα έπρεπε να γίνει αποδεκτό.

11. Με τη λήξη εκάστης Συνόδου, ο Πρόεδρος της Βουλής δημοσιοποιεί κατάλογο όλων των προσφερθέντων δώρων προς έναν έκαστο Βουλευτή κατά την αντίστοιχη Σύνοδο, με συγκεκριμένη αναφορά στο είδος, στην πηγή, στην αξία όπως και στον λόγο και/ή την αφορμή προσφοράς εκάστου.
12. Δώρα μη προσωπικής φύσεως και αξίας κάτω των διακοσίων ευρώ (€200) τα οποία έγιναν αποδεκτά κατά τα προβλεπόμενα στον παρόντα Κώδικα, δυνατόν κατά την κρίση του Προέδρου της Βουλής και αφ' ης αυτά δηλωθούν, σύμφωνα με την προβλεπόμενη διαδικασία, να παραμείνουν στην κατοχή των αποδεκτών τους εφόσον πρόκειται για δώρα καθαρά αναμνηστικής φύσεως τα οποία δόθηκαν μαζικά ή πρόκειται για αντικείμενα ήσσονος σημασίας και/ή ευτελούς αξίας.
13. Ο Βουλευτής, άμα τη αναλήψει των καθηκόντων του, οφείλει να διασφαλίζει ότι οποιεσδήποτε υποχρεώσεις του προς τη Δημοκρατία οικονομικές, φορολογικές ή/και άλλες είναι πλήρως τακτοποιημένες και προς τον σκοπό αυτό προβαίνει σε όλες τις εκ του νόμου προβλεπόμενες ενέργειες προς εξόφληση και/ή διακανονισμό κάθε εκκρεμούσας υποχρέωσής του εντός ευλόγου χρονικού διαστήματος, το οποίο εν πάση περιπτώσει δεν δύναται να υπερβαίνει τους τρεις (3) μήνες από την ημερομηνία ανάληψης των καθηκόντων του, σε περίπτωση δε που τούτο δεν καθίσταται εφικτό για οποιοδήποτε λόγο μη οφειλόμενο σε υπαιτιότητά του, να ενημερώνει αμελλητί τον Πρόεδρο της Βουλής γραπτώς για τα δεδομένα της περίπτωσης, όπως και για τους ακριβείς λόγους για τους οποίους δεν καθίσταται δυνατή η εξόφληση ή/και ο διακανονισμός της οφειλής του:

Νοείται ότι, ο Βουλευτής διαρκούσης της θητείας του, οφείλει να είναι συνεπής προς κάθε οικονομική ή άλλη υποχρέωσή του προς τη Δημοκρατία και να μην προβαίνει σε οποιαδήποτε ενέργεια, αποσκοπούσα σε ιδιαίτερη ή προνομιακή μεταχείριση αυτού από κρατικούς λειτουργούς ως προς τον χρόνο εξόφλησης τέτοιων οφειλών ή ως προς τον ευνοϊκό διακανονισμό τους ή/και την απαλλαγή του από συγκεκριμένη υποχρέωση ή οφειλή.

14. Ο Βουλευτής, κατά την άσκηση των καθηκόντων του, οφείλει να απέχει από κάθε ενέργεια ή συμπεριφορά που κατατείνει στο να ασκηθεί πίεση ή επιρροή σε πρόσωπα τα οποία θεσμικά και εκ του νόμου εμπλέκονται με οποιονδήποτε τρόπο στην αξιολόγηση ή είναι αρμόδια για τον διορισμό ή την προαγωγή στον δημόσιο ή στον ευρύτερο δημόσιο τομέα του/της συζύγου του, κατιόντων αυτού ή/και άλλου συνδεδεμένου προσώπου.
15. Ο Βουλευτής, δεσμεύεται όπως καθ' όλη τη διάρκεια της θητείας του, αποκαλύπτει με επιστολή του στον Πρόεδρο της Βουλής οποιαδήποτε ενέργεια την οποία αναλαμβάνει για σκοπούς μελλοντικής εργοδότησής του λ.χ. διαπραγμάτευση για την πρόσληψή του στον ιδιωτικό τομέα, είτε διαρκούσης της θητείας του είτε μετά τη λήξη αυτής, αποκαλύπτοντας την επωνυμία της εμπλεκόμενης ιδιωτικής οντότητας, το είδος των προσφερθησομένων υπηρεσιών, όπως και το ύψος των υπό διαπραγμάτευση απολαβών.
16. Ο Βουλευτής, ενεργώντας στο πλαίσιο επίσκεψης και/ή κοινοβουλευτικής αποστολής στην αλλοδαπή, άμα τη επιστροφή του στη Δημοκρατία οφείλει να υποβάλλει στον Πρόεδρο της Βουλής σε ειδικό έντυπο, ο τύπος του οποίου περιλαμβάνεται στο Παράρτημα Δ', λεπτομερή αναφορά ως προς όλες τις δαπάνες στις οποίες ούτος προέβη κατά τη διάρκεια της παραμονής του στο εξωτερικό, είτε διαθέτοντας το όλον είτε μέρος των καταβληθέντων σε αυτόν επιδομάτων εξωτερικού και καταθέτοντας τις σχετικές αποδείξεις, όπως και

αναφορά ως προς όλες τις δαπάνες στις οποίες τυχόν προέβη εξ' ιδίων πόρων στο πλαίσιο των καθηκόντων του, αδιαφόρως της πρόθεσής του να υποβάλει αίτημα ανάκτησής τους ως δικαιολογημένων ή μη.

17. Βουλευτής, στον οποίο έχουν ανατεθεί καθήκοντα στο πλαίσιο κοινοβουλευτικής αποστολής στο εξωτερικό, ο οποίος επιθυμεί να συνοδευθεί από τον/τη σύζυγό του ή από άλλο συνδεδεμένο πρόσωπο, νοουμένου ότι τούτο είναι επιτρεπτό και θεμιτό, δεν προκαλεί το δημόσιο αίσθημα και δεν εκφεύγει του πλαισίου της συνήθους πρακτικής, οφείλει να καλύπτει πλήρως και εξ' ιδίων πόρων τις δαπάνες μετάβασης, διαμονής και διατροφής του εν λόγω προσώπου.
18. Βουλευτής ευρισκόμενος στην αλλοδαπή στο πλαίσιο επίσημης επίσκεψης ή ανατεθείσας σε αυτόν κοινοβουλευτικής αποστολής, οφείλει κατά πρώτον να αναλώνει τον χρόνο του προς εκπλήρωση της ανατεθείσας σε αυτόν αποστολής, ενεργώντας αποκλειστικά βάσει του καθορισθέντος προγράμματος, επ' ουδενί δε να ενεργεί μεμονωμένα και εκτός αυτού προς εξυπηρέτηση προσωπικών σκοπών.
19. Βουλευτής ευρισκόμενος σε κοινοβουλευτική αποστολή ή επίσκεψη στο εξωτερικό, σε κάθε περίπτωση ενεργεί με γνώμονα τα συμφέροντα της Δημοκρατίας και πάντοτε εντός των τεθέντων στόχων της κοινοβουλευτικής διπλωματίας και ανεξαρτήτως προσωπικών πεποιθήσεων, αποφεύγοντας οποιοσδήποτε ενέργειες δυνατόν να πλήξουν ή με οποιονδήποτε τρόπο να επηρεάσουν τα ευρύτερα συμφέροντα και/ή την εικόνα της Δημοκρατίας στο εξωτερικό:

Νοείται ότι, Βουλευτής ευρισκόμενος σε κοινοβουλευτική αποστολή στο εξωτερικό, επ' ουδενί αναλώνει τον χρόνο του ή καθ' οιονδήποτε τρόπο εκμεταλλεύεται τις περιστάσεις ή/και επιδίδεται στην καθίδρυση και ανάπτυξη προσωπικών σχέσεων ή πρωτοβουλιών, με απώτερο στόχο την προώθηση

επαγγελματικών ή επιχειρηματικών συμφερόντων του ιδίου ή συνδεδεμένου προσώπου:

Νοείται περαιτέρω ότι, ο Βουλευτής με την επάνοδό του στη Δημοκρατία ενημερώνει γραπτώς και χωρίς καθυστέρηση τον Πρόεδρο της Βουλής αναφορικά με κάθε σημείο πολιτικής ή, ανάλογα με την περίπτωση, για κάθε θέμα μείζονος σημασίας το οποίο έχει συζητηθεί ή έχει προκύψει από τη συμμετοχή του στην κοινοβουλευτική αποστολή ή τις επαφές του στο εξωτερικό.

20. Βουλευτής ευρισκόμενος στην αλλοδαπή στο πλαίσιο κοινοβουλευτικής αποστολής συμμορφώνεται πλήρως με τα τεθέντα αρμοδίως χρονικά περιθώρια παραμονής του για σκοπούς επιτέλεσης της ανατεθείσας σε αυτόν αποστολής και επ' ουδενί επιδιώκει και/ή μετέρχεται οποιουδήποτε τρόπου ή μέσου προς εξασφάλιση παράτασης της παραμονής του στο εξωτερικό.

Σύσταση ii.

Η GRECO συστήνει την υιοθέτηση ενός κώδικα ηθικής/συμπεριφοράς για μέλη της Βουλής -συμπεριλαμβανομένου και του προσωπικού τους, ανάλογα με την περίπτωση- καλύπτοντας διάφορες περιπτώσεις σύγκρουσης συμφερόντων (π.χ. δώρα και άλλα προτερήματα, συμβόλαια τρίτων μερών, ομάδες συμφερόντων - lobbyists, βοηθητικές δραστηριότητες, μετεργασιακές καταστάσεις).

Η GRECO συμπεραίνει ότι η σύσταση ii δεν έχει εφαρμοστεί.

II. ΑΡΧΕΣ ΔΙΑΦΑΝΕΙΑΣ**1. Άνευ επηρεασμού-**

- α. των διατάξεων του περί του Ασυμβιβάστου προς την Άσκηση των Καθηκόντων Ορισμένων Αξιωματούχων της Δημοκρατίας Ορισμένων Επαγγελματικών και Άλλων Συναφών Δραστηριοτήτων Νόμου¹⁶**
αναφορικά με τα προβλεπόμενα σε αυτό ασυμβίβαστα και την υποχρέωση, αποκάλυψης, αντιστοίχως, οποιωνδήποτε τέτοιων ασυμβιβάστων, όπως και των ποινών που επισύρουν οι διατάξεις του εν λόγω Νόμου σε περίπτωση υποβολής ψευδούς ή αναληθούς δήλωσης· και
- β. των διατάξεων του περί του Προέδρου, των Υπουργών και των Βουλευτών της Κυπριακής Δημοκρατίας (Δήλωση και Έλεγχος Περιουσίας) Νόμου¹⁷** ως προς την υποχρέωση δήλωσης των περιουσιακών στοιχείων του Βουλευτή, του/της συζύγου και των ανήλικων τέκνων τους εντός τριών (3) μηνών από την ημερομηνία ανάληψης του αξιώματός του, ακολούθως δε ανά τριετία από τον χρόνο ανάληψης των καθηκόντων του και καθ' όσον χρόνο ούτος κατέχει το αξίωμά του, καθώς

¹⁶ Αρ. Νόμου 7(I) του 2008.

¹⁷ Αρ. Νόμου 49(I) του 2004.

και οποιασδήποτε τυχόν διαφοροποίησης αυτών στο μεσολαβούν μεταξύ δύο δηλώσεων διάστημα, και

- γ. επιφυλασσομένων των διατάξεων του περί Αθέμιτης Κτήσης Περιουσιακού Οφέλους από Αξιωματούχους και Λειτουργούς του δημοσίου Νόμου ως προς την κατά κατάχρηση ή εκμετάλλευση της ιδιότητας του Βουλευτή, κτήση περιουσιακού οφέλους,¹⁸

Η υποχρέωση αυτή [Παράρτημα Ι Κανονισμού Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου (8^η Κοινοβουλευτική Περίοδος-Ιανουάριος 2017)], ισχύει στο Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο και στο Γερμανικό Κοινοβούλιο [Rule (1)].

ο Βουλευτής, στο πλαίσιο των αρχών λογοδοσίας και διαφάνειας που διέπουν το βουλευτικό αξίωμα, οφείλει όπως εντός χρονικού διαστήματος μη υπερβαίνοντος τις ενενήντα (90) ημέρες (30) μέρες στο Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο από τη νενομισμένη διαβεβαίωση, υποβάλει στον Πρόεδρο της Βουλής «**δήλωση ενδιαφέροντος και διαφάνειας**» κατά την καθοριζόμενη διαδικασία κάθε επαγγελματικής και επιχειρηματικής του ιδιότητας ή άλλης δραστηριότητας, κάθε ουσιαστικού, οικονομικού ή άλλου περιουσιακού συμφέροντος ή ιδιότητας αυτού, του/της συζύγου και των ανιόντων και κατιόντων τους, κάθε συγγενικής ή άλλης σχέσης και/ή ιδιότητας με κρατικούς θεσμούς και πρόσωπα και γενικά κάθε άλλη ιδιότητα ή δραστηριότητα, η οποία επηρεάζει ή είναι ικανή να επηρεάσει και/ή να εκληφθεί από τον μέσο συνετό πολίτη ως ικανή να επηρεάσει τη λήψη αποφάσεων από τον ίδιο, σε κοινοβουλευτικό ή άλλο επίπεδο εμπύπτον στη δραστηριότητά του ως Βουλευτή:

¹⁸ Αρ. Νόμου 51(Ι) του 2004.

Νοείται ότι, την ίδια ως άνω υποχρέωση έχει ο Βουλευτής καθ' όλη τη διάρκεια της θητείας του, σε κάθε περίπτωση κατά την οποία μετά την ανάληψη των καθηκόντων του, είτε ο ίδιος είτε συνδεδεμένο πρόσωπο, αποκτήσει ή/και απωλέσει οποιαδήποτε επαγγελματική ή άλλη ιδιότητα και γενικότερα ευθύς ως επέλθει οποιαδήποτε αλλαγή στην επαγγελματική ή προσωπική του κατάσταση, εν πάση περιπτώσει το αργότερο μέχρι το τέλος του μηνός που ακολουθεί κάθε επελθούσα αλλαγή: **Κανονισμός 4 Κώδικα Δεοντολογίας Ευρωπαϊκού**

Κοινοβουλίου

Νοείται περαιτέρω ότι, η ως άνω δήλωση καθώς και οποιαδήποτε δήλωση διαφοροποίησης δοθέντων, αρχικά, στοιχείων στη δήλωση διαφάνειας δημοσιοποιείται αμέσως δι' αναρτήσεως στην επίσημη ιστοσελίδα της Βουλής και παραμένει ανηρτημένη καθ' όλη τη διάρκεια της Βουλευτικής Περιόδου.

2. Ο Βουλευτής, υποβάλλοντας την προβλεπόμενη δύναμει της παραγράφου (1) δήλωση ενδιαφέροντος και διαφάνειας έχει πλήρη επίγνωση ότι, σε περίπτωση εκ προθέσεως παράλειψης δήλωσης ή υποβολής ελλιπούς ή/και παραπλανητικής δήλωσης και, αντιστοίχως, υποβληθείσας και στοιχειοθετηθείσας εναντίον της σχετικής καταγγελίας, ανάλογα με τη φύση, τη βαρύτητα ή την επανάληψη της πράξης ή παράλειψης, υπόκειται στις υπό του Κεφαλαίου I του Πέμπτου Μέρους προβλεπόμενες κυρώσεις με τις ανάλογες επιπτώσεις στο κύρος, στην υπόληψη και αξιοπιστία του:

Νοείται ότι, μη υποβολή από Βουλευτή της προβλεπόμενης από τις πρόνοιες του παρόντος Κεφαλαίου δήλωσης ενδιαφέροντος και διαφάνειας, αποτελεί κώλυμα ανάληψης οποιουδήποτε αξιώματος λ.χ. προέδρου επιτροπών και/ή αποκλεισμού του από τη συμμετοχή σε επίσημη αντιπροσωπεία, κοινοβουλευτική αποστολή ή άλλη συναφή δραστηριότητα **Κανονισμός 4.4.**

Κώδικα Δεοντολογίας Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου:

Νοείται ότι, ο Πρόεδρος της Βουλής επιφυλάσσει εις εαυτόν το δικαίωμα να καλέσει τον Βουλευτή για τον οποίο έχει πληροφορίες και/ή εύλογη υποψία ότι η δήλωσή του περιέχει ανακριβή ή αναληθή στοιχεία ή ότι δεν έχει επικαιροποιηθεί ως αποτέλεσμα επελθούσας αλλαγής στα δηλωθέντα στοιχεία, να προβεί σε σχετική διόρθωση εντός ταχθείσας προθεσμίας τριάντα (30) ημερών.¹⁹

3. **Επιφυλασσομένων των διατάξεων του περί της Προστασίας των Φυσικών Προσώπων Έναντι της Επεξεργασίας των Δεδομένων Προσωπικού Χαρακτήρα και της Ελεύθερης Κυκλοφορίας των Δεδομένων Αυτών²⁰** ή οποιωνδήποτε άλλων νόμων προβλέπουν περί οποιουδήποτε επαγγελματικού απορρήτου, όπως και της σχετικής νομολογίας αναφορικά με το συνταγματικά κατοχυρωμένο δικαίωμα σεβασμού της ιδιωτικής και οικογενειακής ζωής,²¹ ο Βουλευτής έχει πλήρη επίγνωση ότι, είτε το όλον είτε μέρος της δήλωσής του, υπόκειται σε δημοσιότητα κατά τον προβλεπόμενο τρόπο.
4. Ο Βουλευτής, στην υποβαλλόμενη στον Πρόεδρο της Βουλής δήλωση ενδιαφέροντος και διαφάνειας, οφείλει να περιλάβει ειδικότερα τα ακόλουθα στοιχεία: **Ρύθμιση Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου Καν. 4 Κώδικα Δεοντολογίας**
  - α. Κάθε επαγγελματική δραστηριότητα ή άλλο επιτήδευμα που ασκεί και/ή ασκούσε σε διάστημα εκτεινόμενο στον αμέσως προ της εκλογής του και μέχρι πέντε (5) έτη προ της αναλήψεως των καθηκόντων του χρόνο, το ύψος της αμοιβής, το είδος των παρεχόμενων υπηρεσιών, όπως και κατά πόσο διαρκούσης της θητείας του προτίθεται να συνεχίσει την ίδια ή άλλη απασχόληση.

¹⁹ Κανονισμός 4.5 Κώδικα Δεοντολογίας Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου (10 ημέρες).

²⁰ Αρ. Νόμου 125(Ι) του 2018.

²¹ Άρθρο 15 του Συντάγματος.

- β. Το κατά τον χρόνο της ανάληψης των καθηκόντων του ακριβές επάγγελμα, επιτήδευμα ή/και άλλη δραστηριότητα επιχειρηματικής φύσεως που ο/η σύζυγος αυτού, καθώς και οι ανιόντες και οι κατιόντες του κατ' ευθείαν γραμμή μέχρι α' βαθμού συγγενείας και σύζυγοι τέκνων ασκούν, όπως και κάθε τυχόν μεταβολή στα στοιχεία αυτά διαρκούσης της θητείας του, ευθύς ως αυτή επέλθει:

Νοείται ότι, ενεργώντας εντός του ίδιου πλαισίου ο Βουλευτής έχει υποχρέωση δήλωσης της επωνυμίας της εταιρείας, του συνεταιρισμού και/ή του εγγεγραμμένου γραφείου άσκησης της επαγγελματικής/επιχειρηματικής δραστηριότητάς του, αντιστοίχως δε των ίδιων στοιχείων ως προς τα ως άνω αναφερόμενα πρόσωπα.

- γ. Την επ' αμοιβή μισθωτή ή άλλης βάσεως απασχόληση του ίδιου του/της συζύγου του και/ή ανιόντων ή κατιόντων αυτών κατ' ευθείαν γραμμή μέχρι α' βαθμού συγγενείας, σε πολιτικό κόμμα ή/και σε άλλη συνδεδεμένη με το εν λόγω κόμμα πολιτική οργάνωση.
- δ. Την ακριβή προσωπική και οικογενειακή του κατάσταση, ήτοι κατά πόσο είναι έγγαμος, άγαμος, διαζευγμένος, εν διαστάσει, έχει συνάψει πολιτική συμβίωση ή έχει μόνιμο σύντροφο, περιλαμβανομένων στοιχείων για τον αριθμό και την ηλικία των κατιόντων του, όπως και των κατιόντων του/της συζύγου αυτού στην περίπτωση που έχει τελέσει πέραν του ενός γάμου, με αναφορά στην οικογενειακή και επαγγελματική κατάσταση εκάστου, όπως και κάθε μεταβολή στην οικογενειακή κατάσταση αυτού διαρκούσης της θητείας του.
- ε. Την κατά τον χρόνο της ανάληψης των καθηκόντων συμμετοχή του ίδιου, του/της συζύγου αυτού και των κατ' ευθείαν γραμμή ανιόντων ή κατιόντων τους μέχρι α' βαθμού συγγενείας ή συζύγων αυτών στο μετοχικό κεφάλαιο

οποιασδήποτε δημόσιας εταιρείας, με ακριβή αναφορά στο ποσοστό συμμετοχής, στην επωνυμία της εν λόγω εταιρείας και στο χρονικό σημείο έναρξης της εν λόγω συμμετοχής, όπως και κάθε τυχόν μεταβολή στα στοιχεία αυτά διαρκούσης της θητείας του, ευθύς ως αυτή επέλθει.

- στ. Την ιδιότητα αυτού ως κρατικού αξιωματούχου, προέδρου ή μέλους διοικητικού συμβουλίου ή/και κατέχοντος διευθυντική θέση σε νομικό πρόσωπο δημοσίου ή σε άλλο δημόσιο οργανισμό, όπως και οποιαδήποτε άλλη συναφή ιδιότητα τυχόν συνέτρεχε στο πρόσωπό του στον αμέσως προ της εκλογής του χρόνο και σε διάστημα εκτεινόμενο μέχρι πέντε (5) έτη προ της αναλήψεως των καθηκόντων του.
- ζ. Την κατά το χρόνο της ανάληψης των καθηκόντων του υφιστάμενη ιδιότητα του/της συζύγου αυτού και/ή κατ' ευθείαν γραμμή ανιόντος ή κατιόντος τους μέχρι α' βαθμού συγγενείας ή συζύγου αυτών ως αξιωματούχου, προέδρου, μέλους διοικητικού συμβουλίου ή κατέχοντος διευθυντική θέση σε νομικό πρόσωπο δημοσίου δικαίου ή σε άλλο οργανισμό δημόσιας ωφέλειας, όπως και οποιαδήποτε μεταβολή στα δοθέντα στοιχεία ή κτήση τέτοιας ιδιότητας από τα εν λόγω πρόσωπα διαρκούσης της θητείας του, ευθύς ως αυτή επέλθει ή δημιουργηθεί.
- η. Την ιδιότητα αυτού, του/της συζύγου του και/ή την εν ζωή κατ' ευθείαν γραμμή ανιόντος ή κατιόντος τους μέχρι α' βαθμού συγγενείας ή συζύγου αυτών σε οποιοδήποτε προ της αναλήψεως των καθηκόντων του χρόνο ως υπουργού, δημάρχου, μέλους δημοτικού συμβουλίου ή προέδρου κοινοτικής αρχής, μέλους των Ενόπλων Δυνάμεων και/ή των Δυνάμεων Ασφαλείας της Δημοκρατίας ή ως κατόχου άλλου δημοσίου, δημοτικού αξιώματος ή άλλης ανάλογης θέσης.

- θ. Την κατά τον χρόνο της ανάληψης των καθηκόντων του υφιστάμενη συγγενική ή/και άλλου είδους σχέση αυτού, του/της συζύγου του και/ή των εν ζωή κατ' ευθείαν γραμμή ανιόντων ή κατιόντων τους μέχρι α' βαθμού συγγενείας ή συζύγου αυτών, με λειτουργό του δημόσιου ή του ευρύτερου δημόσιου τομέα μισθοδοτικής κλίμακας Α15 και άνω, όπως και την κατά τον χρόνο ανάληψης των καθηκόντων του υφιστάμενη αντίστοιχη σχέση με δικαστικό λειτουργό ή/και άλλο κρατικό αξιωματούχο, του οποίου το αξίωμα ή θέση προβλέπεται στο Σύνταγμα ή σε εν ισχύ νόμο της Δημοκρατίας, καθώς και οποιαδήποτε διαρκούσης της θητείας του δημιουργηθείσα νέα τέτοια σχέση, ευθύς ως αυτή δημιουργηθεί.
- ι. Κάθε εκκρεμούσα κατά τον χρόνο της ανάληψης των καθηκόντων του δικαστική διαδικασία, διαιτησία και/ή άλλη εξωδικαστική συμβιβαστική διαδικασία, στην οποία το ένα των μερών είναι η Δημοκρατία ή νομικό πρόσωπο δημοσίου δικαίου και το έτερο ο ίδιος, ο/η σύζυγός του και/ή οποιοσδήποτε κατ' ευθείαν γραμμή ανιών ή κατιών τους μέχρι α' βαθμού συγγενείας ή σύζυγος αυτών, όπως και κάθε μεταβολή και/ή νέα τοιαύτη διαδικασία ή σχέση, ευθύς ως αυτή επέλθει και/ή δημιουργηθεί.
- ια. Κάθε εκκρεμούσα κατά τον χρόνο της ανάληψης των καθηκόντων του δικαστική διαδικασία, διαιτησία ή άλλη εξωδικαστική διαδικασία συμβιβασμού εναντίον της Δημοκρατίας ή νομικού προσώπου δημοσίου δικαίου στην οποία ο ίδιος, ο/η σύζυγός του και/ή οποιοσδήποτε ανιών ή κατιών τους κατ' ευθείαν γραμμή μέχρι α' βαθμού συγγενείας ή σύζυγος αυτών ενεργεί ως δικηγόρος, διαιτητής ή σύμβουλος, όπως και κάθε μεταβολή και/ή νέα τοιαύτη διαδικασία ή σχέση, ευθύς ως αυτή επέλθει και/ή δημιουργηθεί.

- ιβ. Την κατά το χρόνο της ανάληψης των καθηκόντων του υφιστάμενη ιδιότητα αυτού, του/της συζύγου του, οποιουδήποτε κατ' ευθείαν γραμμή ανιόντος ή κατιόντος τους μέχρι α' βαθμού συγγενείας ή συζύγου αυτών ως προέδρου, μέλους διοικητικού συμβουλίου, ανώτατου διευθυντικού στελέχους ή οικονομικού διευθυντή δημόσιας εταιρείας, αδειοδοτημένου πιστωτικού ιδρύματος, εταιρείας ή/και άλλου οργανισμού ιδιωτικού δικαίου δραστηριοποιούμενου στον τομέα της έρευνας, της ενέργειας, των μεταφορών, των επιχειρήσεων ΜΜΕ, της υγείας, της ιδιωτικής εκπαίδευσης, του αθλητισμού, του τουρισμού, του εμπορίου, της ξενοδοχειακής βιομηχανίας, της οικοδομικής βιομηχανίας, των τηλεπικοινωνιών, της βιομηχανίας φαρμάκων, της βιομηχανίας όπλων ή της άμυνας ευρύτερα, όπως και σε κάθε άλλη δραστηριότητα η οποία καταφανώς αποτελεί υψίστης σημασίας για το κράτος και την οικονομία γενικότερα δραστηριότητα, όπως και κάθε μεταβολή στα στοιχεία αυτά και/ή κτήση τέτοιας ιδιότητας, ευθύς ως αυτή επέλθει και/ή δημιουργηθεί, αντίστοιχα.
- ιγ. Οποιοδήποτε υφιστάμενο κατά τον χρόνο ανάληψης των καθηκόντων του και/ή διαρκούσης της θητείας του προκύπτων προσωπικό ή ιδιωτικό συμφέρον ή/και οποιοδήποτε άλλο, άμεσο ή έμμεσο ή/και συγκεκαλυμμένο όφελος ή συμφέρον και οποιαδήποτε συμμετοχή αυτού, του/της συζύγου του ή/και οποιουδήποτε εν ζωή κατ' ευθείαν γραμμή ανιόντος ή κατιόντος τους μέχρι α' βαθμού συγγενείας ή συζύγου αυτών, σε επαγγελματική/επιχειρηματική δραστηριότητα σημαντικής ή ιδιάζουσας φύσεως που στην κρίση του μέσου συνετού πολίτη θα μπορούσε να εκληφθεί ως ικανή να επηρεάσει την κρίση του Βουλευτή και/ή να

συντελέσει στη λήψη απόφασης υπέρ των συμφερόντων του ιδίου ή συνδεδεμένου προσώπου.

- ιδ. Την κατά τον χρόνο της ανάληψης των καθηκόντων του υφιστάμενη και/ή κατά τη διάρκεια της θητείας του αποκτώμενη ιδιότητα αυτού, του/της συζύγου του, οποιουδήποτε εν ζωή κατ' ευθείαν γραμμή ανιόντος ή κατιόντος τους μέχρι α' βαθμού συγγενείας ή συζύγου αυτών ως αξιωματούχου, οικονομικού διαχειριστή ή ανώτερου λειτουργού εμπορικού ή βιομηχανικού επιμελητηρίου ή άλλου επαγγελματικού σώματος, ήτοι συλλόγου ιατρών, δικηγόρων, αρχιτεκτόνων, πολιτικών μηχανικών, κτηματομεσιτών ή/και άλλων επαγγελματικών συλλόγων ή σωμάτων, όπως και κάθε μεταβολή στα δοθέντα στοιχεία και/ή κτήση τέτοιας ιδιότητας ευθύς ως αυτή επέλθει και/ή δημιουργηθεί, αντίστοιχα.
- ιε. Την κατά το χρόνο της ανάληψης των καθηκόντων του ιδιότητα αυτού, του/της συζύγου του και/ή οποιουδήποτε εν ζωή ανιόντος ή κατιόντος τους μέχρι α' βαθμού συγγενείας ή συζύγου αυτών ως αξιωματούχου, οικονομικού διαχειριστή ή ανώτερου λειτουργού ΜΚΟ, συνδικαλιστικής οργάνωσης, οποιουδήποτε άλλου οργανωμένου συνόλου, σωματείου ή ιδρύματος προάγοντος συγκεκριμένο σκοπό, όπως και τη διαρκούσης της θητείας του κτήση της ιδιότητας αυτής, είτε από τον ίδιο είτε από οποιοδήποτε από τα πιο πάνω αναφερόμενα πρόσωπα, όπως και κάθε μεταβολή στα στοιχεία αυτά διαρκούσης της θητείας του, ευθύς ως αυτή επέλθει.
- ιστ. Την κατά το χρόνο της ανάληψης των καθηκόντων του εμπλοκή του ιδίου και/ή του/της συζύγου αυτού ή οποιουδήποτε κατ' ευθείαν γραμμή ανιόντος ή κατιόντος τους μέχρι α' βαθμού συγγενείας ή συζύγου αυτών υπό οποιαδήποτε ιδιότητα σε ενέργειες οικονομικού φορέα, κατά την έννοια της

οικείας νομοθεσίας²² για την ανάληψη δημόσιας σύμβασης, στην περίπτωση δε του/της συζύγου ή ανιόντος ή κατιόντος τους σε ενέργειες αναθέτουσας αρχής για τη σύναψη δημόσιας σύμβασης οποιουδήποτε είδους, όπως και την κατά περίπτωση τυχόν επανάληψη εμπλοκής του ιδίου ή οιοδήποτε των ως άνω αναφερόμενων προσώπων υπό οποιαδήποτε ιδιότητα σε διαδικασία της αυτής φύσεως, εφόσον η δημοσιοποίηση καθίσταται επιτρεπτή βάσει των διατάξεων της οικείας νομοθεσίας, όπως και κάθε μεταβολή στα δοθέντα στοιχεία και/ή οποιαδήποτε νέα εμπλοκή σε νέα διαδικασία σύναψης δημοσίων συμβάσεων:

Νοείται ότι, συμμετοχή του Βουλευτή και/ή οιοδήποτε των ως άνω αναφερόμενων προσώπων σε ποσοστό πέραν του πέντε τοις εκατόν (5%) στο μετοχικό κεφάλαιο εταιρείας, η οποία συνιστά οικονομικό φορέα κατά την έννοια που αποδίδεται στον όρο αυτό από τις διατάξεις της οικείας νομοθεσίας, πρέπει απαραίτητα να δηλώνεται.

- ιζ. Την κατά το χρόνο της ανάληψης των καθηκόντων του και σε χρόνο εκτεινόμενο μέχρι πέντε (5) έτη προ του εν λόγω χρονικού σημείου οποιασδήποτε φύσεως συναλλαγή του ιδίου, του/της συζύγου του και/ή οποιουδήποτε κατ' ευθείαν γραμμή ανιόντος ή κατιόντος τους μέχρι α' βαθμού συγγενείας ή συζύγου αυτών με τον δημόσιο ή τον ευρύτερο δημόσιο τομέα, από την οποία είτε ο ίδιος, είτε οιοδήποτε των εν λόγω προσώπων απεκόμισε και/ή ενδέχεται ή αναμένεται να αποκομίσει διαρκούσης της θητείας του οποιοδήποτε όφελος άπαξ, επί τακτής ή/και άλλης περιοδικής βάσεως καταβλητέο (λ.χ. καταβλητέα συνεπεία

---

²² Ο περί της Ρύθμισης των Διαδικασιών Σύναψης Δημοσίων Συμβάσεων και για Συναφή Θέματα Νόμος [73(Ι) του 2016].

αναγκαστικής απαλλοτρίωσης και/ή επίταξης αποζημίωση, μηνιαία μισθώματα και/ή άλλα):

Νοείται ότι, η ως άνω υποχρέωση υφίσταται και στην περίπτωση που το όφελος είναι έμμεσο λ.χ. υπό την έννοια ένταξης ακίνητης ιδιοκτησίας κυριότητας του Βουλευτή, του/της συζύγου αυτού και/ή οποιουδήποτε κατ' ευθείαν γραμμή ανιόντος ή κατιόντος τους μέχρι α' βαθμού συγγενείας ή συζύγου αυτών σε πολεοδομική ζώνη προσδίδουσα σημαντική οικονομική αξία στην εν λόγω ακίνητη ιδιοκτησία ή/και στην περίπτωση που τα πολεοδομικά χαρακτηριστικά τέτοιας ακίνητης ιδιοκτησίας έχουν αναβαθμισθεί ή πρόκειται να αναβαθμιστούν συνεπεία τροποποίησης Δήλωσης Πολιτικής, Τοπικού Σχεδίου, Σχεδίου Περιοχής, Διατάγματος Αναπτύξεως, παρέκκλισης και κάθε άλλης σχετικής πράξης, ως αποτέλεσμα της οποίας η αξία της εν λόγω ακίνητης ιδιοκτησίας μεταβάλλεται, αναμένεται και/ή ενδέχεται να μεταβληθεί προς τα άνω.

- ιη. Την κατά τον χρόνο της ανάληψης των καθηκόντων του και σε χρόνο εκτεινόμενο μέχρι πέντε (5) έτη προ του χρονικού αυτού σημείου, παροχή επ' αμοιβή κάθε φύσεως υπηρεσιών στον δημόσιο ή στον ευρύτερο δημόσιο τομέα άπαξ, επί τακτής ή/και άλλης περιοδικής βάσεως από τον ίδιο, τον/τη σύζυγό του και/ή απ' οποιονδήποτε εν ζωή κατ' ευθείαν γραμμή ανιόντα ή κατιόντα τους μέχρι α' βαθμού συγγενείας ή σύζυγο αυτών υπό οποιαδήποτε ιδιότητα, ήτοι ως φυσικό πρόσωπο, μέτοχος, αξιωματούχος ή ανώτερο διευθυντικό στέλεχος εταιρείας:

Νοείται ότι, για σκοπούς της παρούσας παραγράφου, στην έννοια του όρου "υπηρεσίες" περιλαμβάνονται κάθε λογής υπηρεσίες, ήτοι ελεγκτικές/λογιστικές, νομικές/δικηγορικές, διαφημιστικές και/ή οποιοσδήποτε άλλες συμβουλευτικές υπηρεσίες παρεχόμενες υπό την

επαγγελματική ιδιότητα του Βουλευτή ή/και υπό την επαγγελματική ιδιότητα οιοδήποτε των ως άνω αναφερόμενων προσώπων, περιλαμβανομένης της εκπόνησης μελετών ανατεθεισών από δημόσιο φορέα:

Νοείται περαιτέρω ότι, η ως άνω υποχρέωση υφίσταται και στην περίπτωση που η παροχή τέτοιων υπηρεσιών από τον Βουλευτή ή εκ μέρους οιοδήποτε των ως άνω αναφερόμενων προσώπων επαναλαμβάνεται διαρκούς της βουλευτικής θητείας ή αναλαμβάνεται για πρώτη φορά άπαξ, επί τακτής ή/και άλλης περιοδικής βάσεως:

Νοείται έτι περαιτέρω ότι, η υποχρέωση του Βουλευτή για δήλωση οιοδήποτε των προβλεπομένων στις υποπαραγράφους (α) έως (ιη) στοιχείων αναφορικά με τον/τη σύζυγο αυτού, αίρεται στον βαθμό που το γεγονός της ανάληψης της υποχρέωσης παροχής τέτοιων υπηρεσιών από τα εν λόγω πρόσωπα δεν ήταν γνωστό στον Βουλευτή κατά τον χρόνο της ανάληψης των καθηκόντων του και/ή η επέλευσή του σε μεταγενέστερο της ανάληψης των καθηκόντων αυτού χρόνο δεν κατέστη γνωστή σε αυτόν, με επίγνωση ότι τυχόν απόκρυψή του αφ' ης περιέλθει σε γνώση του, επισύρει κατά πρώτον τις ανάλογες συνέπειες ως προς την αξιοπιστία του, σε περίπτωση δε στοιχειοθετηθείσας εναντίον του καταγγελίας για εν γνώσει του ελλιπή, ανακριβή ή παραπλανητική δήλωση, τις

Κεφάλαιο Ι.

Πέμπτο Μέρος.

προβλεπόμενες στο Κεφάλαιο Ι του Πέμπτου Μέρους κυρώσεις:

5. Οποιαδήποτε προ της αναλήψεως των καθηκόντων του τυχόν καταδίκη αυτού για ποινικό αδίκημα άλλο από ατιμωτικό ή ηθικής αισχρότητας και/ή για ειδικό εκλογικό αδίκημα για το οποίο του είχε αποστερηθεί το δικαίωμα του εκλέγειν και εγγραφής στον εκλογικό κατάλογο, σύμφωνα με τις διατάξεις του περί Εκλογής των Μελών της Βουλής των Αντιπροσώπων Νόμου.²³

²³ Αρ. Νόμου 72 του 1979.

Σύσταση iii.

Η GRECO συστήνει τα προληπτικά μέτρα εναντίον των συγκρούσεων συμφερόντων αναφορικά με μέλη της Βουλής να ενισχυθούν σε σχέση με ενδεχόμενες συγκρούσεις, καθώς επίσης και σε σχέση με συγκρούσεις συμφερόντων που μπορεί να προκύψουν κατά την διάρκεια κοινοβουλευτικών διαδικασιών και να διατυπωθούν ξεκάθαροι κανόνες σε γραπτή μορφή για την αποκάλυψη τέτοιων καταστάσεων.

Η GRECO συμπεραίνει ότι η σύσταση iii δεν έχει εφαρμοστεί.

Σημ. Το Κεφάλαιο που ακολουθεί συντάχθηκε στη βάση των καθοδηγητικών γραμμών που προκύπτουν από τις εισηγήσεις των ακαδημαϊκών του Πανεπιστημίου Κύπρου (Δρ. Κ. Κόμπος και Δρ. Αρ. Κωνσταντινίδης).

III. ΑΣΥΜΒΙΒΑΣΤΑ

1. Ο Βουλευτής, καθ' όλη τη διάρκεια της θητείας του υπόκειται σε καθορισμένα ασυμβίβαστα, τα οποία έχει υποχρέωση να αποκαλύπτει ευθύς ως αυτά αναφουούν και/ή καθ' οιονδήποτε τρόπο περιπέσει στην αντίληψή του ότι συγκεκριμένη κατάσταση ασυμβιβάστου σχετίζεται και/ή δυνατόν να σχετίζεται με προσωπικό ή ιδιωτικό συμφέρον που δημιουργεί, ενδέχεται και/ή σε συγκεκριμένη περίπτωση αναμένεται να δημιουργήσει σύγκρουση συμφερόντων.
2. Τα ασυμβίβαστα ταξινομούνται σε-
  - **θεσμικά ασυμβίβαστα**
  - **οικονομικά ασυμβίβαστα** και
  - **εκ των υστέρων αναφουέντα και/ή εν δυνάμει ασυμβίβαστα.**

Για τους σκοπούς του παρόντος Κεφαλαίου-

- α. **“ασυμβίβαστο”**, σημαίνει τη συνεπεία της επέλευσης ορισμένου γεγονότος ή της συνδρομής ορισμένης ιδιότητας στο πρόσωπο του Βουλευτή ή/και συνδεδεμένου προσώπου προκληθείσα κατάσταση, η οποία στην κρίση ή αντίληψη του μέσου συνετού πολίτη δημιουργεί την πεποίθηση ή/και τη βεβαιότητα ότι ο Βουλευτής συνεπεία ή επ’ αφορμή του επισυμβάντος γεγονότος ή της συνδρομής της συγκεκριμένης ιδιότητας, είτε κατά την εν γένει άσκηση των καθηκόντων του είτε σε συγκεκριμένη περίπτωση, δεν ενεργεί, δεν θα ενεργήσει και/ή ενδέχεται να μην ενεργήσει αντικειμενικά και απροσωπώληπτα ή/και θα ενεργήσει καταχρηστικά, προσμετρώντας αντί του συμφέροντος του ευρύτερου κοινού και/ή του δημοσίου συμφέροντος, το προσωπικό ή ιδιωτικό συμφέρον:

Νοείται ότι, αναλόγως της περιπτώσεως, “ασυμβίβαστο” της ανάλογης μορφής υφίσταται άνευ ετέρου, όταν συνεπεία της συνδρομής συγκεκριμένης ιδιότητας ή της επελεύσεως συγκεκριμένου γεγονότος είναι πρόδηλο ότι θα δημιουργηθεί η αντίληψη, η πεποίθηση ή/και η βεβαιότητα στον μέσο συνετό πολίτη ότι έχει επηρεασθεί, θα επηρεασθεί και/ή ενδέχεται να επηρεασθεί η αντικειμενική κρίση, η αμεροληψία ή η ακεραιότητα του Βουλευτή, είτε κατά την εν γένει άσκηση των καθηκόντων του είτε σε συγκεκριμένη περίπτωση, με αποτέλεσμα η εμπιστοσύνη του πολίτη προς το πρόσωπο του Βουλευτή να κλονίζεται ή να κινδυνεύει να κλονισθεί ανεπανόρθωτα:

Κεφάλαιο IV. Νοείται περαιτέρω ότι, δεν είναι απαραίτητο η εν λόγω κατάσταση να καταλήγει πράγματι σε εξυπηρέτηση προσωπικού ή ιδιωτικού συμφέροντος ή/και σε κατ’ ουσίαν σύγκρουση συμφερόντων, κατά την έννοια που αποδίδεται στον όρο αυτό από τις πρόνοιες του Κεφαλαίου IV, ήτοι ότι ο Βουλευτής στο πλαίσιο συγκεκριμένης κοινοβουλευτικής

διαδικασίας θα ενεργήσει το δίχως άλλο ή/και ότι ενδέχεται να ενεργήσει κατά τρόπο που να ευνοεί ή να εξυπηρετεί προσωπικό ή ιδιωτικό συμφέρον εις βάρος των αντικειμενικά επιδιωκόμενων με υπό συζήτηση σχέδιο νόμου ή θέμα σκοπών, αλλά εν πάση περιπτώσει αρκεί η πεποίθηση και/ή η βεβαιότητα που δημιουργείται ή δυνατόν να δημιουργηθεί στην κρίση ή αντίληψη του μέσου συνετού πολίτη ως προς τη βούληση ή/και τη δυνατότητα του Βουλευτή να ασκεί τα καθήκοντά του εν γένει αντικειμενικά, αμερόληπτα και απροσωπόληπτα λόγω της συνδρομής στο πρόσωπό του συγκεκριμένης ιδιότητας, της ύπαρξης συγκεκριμένης σχέσης ή της επέλευσης συγκεκριμένου γεγονότος, συνεπεία των οποίων τίθεται και/ή ενδέχεται να τεθεί εν αμφιβόλω η δυνατότητα και/ή η βούλησή του να ενεργεί εν γένει ή να ενεργήσει σε συγκεκριμένη περίπτωση αποκλειστικά υπέρ των συμφερόντων του ευρύτερου κοινού και/ή του δημοσίου συμφέροντος·

- β. **“θεσμικό ασυμβίβαστο”**, σημαίνει την από τον Βουλευτή ταυτόχρονη κατοχή του βουλευτικού και άλλου δημόσιου αξιώματος ή θέσης, γεγονός εν πάση περιπτώσει μη επιτρεπτό κατ’ επιταγήν του άρθρου 70 του Συντάγματος:

Νοείται ότι, κάθε θεσμικό ασυμβίβαστο αίρεται εκ προοιμίου, με την παραίτηση του Βουλευτή από δημόσιο αξίωμα ή θέση για σκοπούς ανάληψης των βουλευτικών του καθηκόντων·

- γ. **“οικονομικό ασυμβίβαστο”**, σημαίνει την κατά τον χρόνο ανάληψης των καθηκόντων του Βουλευτή υφιστάμενη επαγγελματική, επιχειρηματική δραστηριότητα ή/και άλλη συναφή ιδιότητα αυτού, η οποία στην κρίση και/ή αντίληψη του μέσου συνετού πολίτη έχει και/ή αφ’ ης καταστεί γνωστή αποκτά ή δύναται να αποκτήσει βαρύνουσα σημασία επειδή άπτεται

εξέχοντος τομέα της οικονομικής ζωής του τόπου, έτσι που αναπόφευκτα να δημιουργείται ή να ενδέχεται να δημιουργηθεί η αντίληψη, η πεποίθηση ή/και η βεβαιότητα ότι ο Βουλευτής κατά την εν γένει άσκηση των καθηκόντων του δεν θα ενεργεί ή σε συγκεκριμένη περίπτωση δεν θα ενεργήσει αντικειμενικά, αμερόληπτα και απροσωπόληπτα προς όφελος του ευρύτερου κοινού και/ή του δημοσίου συμφέροντος, αλλά αποκλειστικά υπέρ του προσωπικού ή ιδιωτικού συμφέροντος:

Νοείται ότι, «οικονομικό ασυμβίβαστο» δύναται να συντρέχει στο πρόσωπο του Βουλευτή και στην περίπτωση που ανάλογη δραστηριότητα ή ιδιότητα αφορά στον/στη σύζυγο αυτού ή σε οποιονδήποτε ανιόντα ή κατιόντα αυτών·

- δ. **“ΕΚ ΤΩΝ ΥΣΤΕΡΩΝ ΑΝΑΦΥΕΝ ΚΑΙ/Ή ΕΝ ΔΥΝΑΜΕΙ ΑΣΥΜΒΙΒΑΣΤΟ”**, σημαίνει τη σε μεταγενέστερο της ανάληψης των καθηκόντων του Βουλευτή χρόνο δημιουργηθείσα κατάσταση, συνεπεία της στο μεταξύ και εν πάση δε περιπτώσει μετά την ανάληψη των καθηκόντων αυτού κτήσης συγκεκριμένης ιδιότητας και/ή της επέλευσης συγκεκριμένου γεγονότος, που εξ’ αρχής δεν ήταν δυνατό να είχαν προβλεφθεί από αυτόν και/ή που κατά τη συζήτηση ή διαδικασία ψήφισης συγκεκριμένου σχεδίου νόμου ή κατά τη συζήτηση συγκεκριμένου θέματος στο πλαίσιο οποιασδήποτε κοινοβουλευτικής διαδικασίας γίνεται αντιληπτό ότι σχετίζεται και/ή δυνατόν να σχετίζεται ή να άπτεται προσωπικού ή ιδιωτικού συμφέροντος, κατά τέτοιο τρόπο και σε τέτοιο βαθμό, ώστε η συγκεκριμένη ιδιότητα ή το συγκεκριμένο γεγονός εάν καθίσταντο ευρέως γνωστά θα δημιουργούσαν στην κρίση ή αντίληψη του μέσου συνετού πολίτη και/ή θα ήταν δυνατόν να δημιουργήσουν την πεποίθηση ή/και τη βεβαιότητα ότι εφεξής, ο Βουλευτής κατά την εν γένει άσκηση των καθηκόντων του δεν θα ενεργεί

ή/και ότι σε συγκεκριμένη περίπτωση δεν θα ενεργήσει αντικειμενικά, αμερόληπτα και απροσωπόληπτα προς όφελος του ευρύτερου κοινού και/ή του δημοσίου συμφέροντος, αλλά είτε εις βάρος του ευρύτερου κοινού και/ή του δημοσίου συμφέροντος, είτε αποκλειστικά υπέρ προσωπικού ή ιδιωτικού συμφέροντος:

Νοείται ότι, σε κάθε περίπτωση κατά την οποία προσωπικό ή ιδιωτικό συμφέρον σχετίζεται, άμεσα, με συγκεκριμένο σχέδιο νόμου ή θέμα το οποίο συζητείται στη Βουλή, δημιουργείται άνευ ετέρου σύγκρουση συμφερόντων για τον Βουλευτή:

Νοείται περαιτέρω ότι, εκ των υστέρων αναφυσέν και/ή εν δυνάμει ασυμβίβαστο, αφ' ης τοιούτο ασυμβίβαστο αναφυσεί, διαπιστωθεί και εν γένει καταστεί αντιληπτό σε οποιονδήποτε μετά την ανάληψη των καθηκόντων του Βουλευτή χρόνο, δεν αποκλείεται από του να συμπίπτει με «οικονομικό ασυμβίβαστο», κατά την έννοια που αποδίδεται στον όρο αυτό από τις πρόνοιες της παραγράφου 1(γ).

3. Σε κάθε περίπτωση ύπαρξης και/ή διαπίστωσης οποιασδήποτε μορφής ασυμβιβάστου, ο Βουλευτής προχωρεί αμελλητί σε αποκάλυψη αυτού, υποβάλλοντας στον Πρόεδρο της Βουλής «δήλωση ασυμβιβάστου» σε ειδικό έντυπο, ο τύπος του οποίου περιλαμβάνεται στο Παράρτημα Δ', κατά την ακόλουθη διαδικασία:

α. **Στην περίπτωση θεσμικού ασυμβιβάστου**, ο Βουλευτής άμα τη αναλήψει των καθηκόντων του υποβάλλει σχετική δήλωση στον Πρόεδρο της Βουλής, αναφέροντας το αξίωμα ή τη θέση από την οποία παραιτήθηκε για σκοπούς ανάληψης του βουλευτικού αξιώματος.

β. **Στην περίπτωση συνδρομής οποιοδήποτε από τα περιλαμβανομένα στο Παράρτημα Α' οικονομικά ασυμβίβαστα**, ο

Παράρτημα Δ'.

Παράρτημα Α'.

Βουλευτής υποβάλλει σχετική δήλωση στον Πρόεδρο της Βουλής, το αργότερο εντός τριάντα (30) ημερών από της αναλήψεως των καθηκόντων του.

- γ. **Στην περίπτωση εκ των υστέρων αναφύεντος ή εν δυνάμει ασυμβιβάστου**, ο Βουλευτής υποβάλλει προφορική δήλωση στο προεδρείο της Επιτροπής, ευθύς ως τοιούτο ασυμβίβαστο διαπιστωθεί, αναφύει και/ή περιέλθει στην αντίληψη του Βουλευτή ότι συγκεκριμένη ιδιότητα του ιδίου ή συνδεδεμένου προσώπου και/ή επισυμβάν στο μεταξύ γεγονός ή αποκτηθείσα μετά την ανάληψη των καθηκόντων του ιδιότητα, σχετίζεται ή δυνατόν να σχετίζεται, άμεσα ή έμμεσα, με τη συζήτηση συγκεκριμένου σχεδίου νόμου ή θέματος στη Βουλή και υποβάλλει ταυτόχρονα σχετική δήλωση στον Πρόεδρο της Βουλής σε ειδικό έντυπο, ο τύπος του οποίου περιλαμβάνεται στο Παράρτημα Δ΄:

Νοείται ότι, **οικονομικό και/ή εκ των υστέρων αναφύεν ή εν δυνάμει ασυμβίβαστο το οποίο σχετίζεται με συνδεδεμένο πρόσωπο**, εμπίπτει επίσης στην υποχρέωση του Βουλευτή προς αποκάλυψη και υποβολή σχετικής δήλωσης ασυμβιβάστου στον Πρόεδρο της Βουλής, νοουμένου ότι η ύπαρξη τοιούτου ασυμβιβάστου είναι γνωστή στον Βουλευτή και/ή περιήλθε σε γνώση του μετά την έναρξη συζήτησης, στο πλαίσιο οποιασδήποτε κοινοβουλευτικής διαδικασίας.

4. Ο Πρόεδρος της Βουλής, προχωρεί άνευ ετέρου σε δημοσιοποίηση του δηλωθέντος ασυμβιβάστου, με σχετική ανάρτηση στην επίσημη ιστοσελίδα της Βουλής για το υπόλοιπο της Βουλευτικής Περιόδου, αρχειοθετώντας κάθε δήλωση σε τηρούμενο, αντίστοιχα, για κάθε περίπτωση αρχείο.
5. Ο Βουλευτής, έχει επίγνωση ότι στην περίπτωση συνδρομής στο πρόσωπό του και/ή στο πρόσωπο συνδεδεμένου προσώπου οποιουδήποτε αναφερόμενου

Παράρτημα Α΄. στο Παράρτημα Α΄ **οικονομικού ασυμβιβάστου**, έχει αυξημένου βαθμού ευθύνη όπως, άμα τη αναλήψει των καθηκόντων του και καθ' όλη τη διάρκεια της θητείας του, συμπεριφέρεται με ιδιαίτερη μέριμνα και προσοχή, ώστε ανά πάσα στιγμή και άνευ ετέρου να διαλύει ει δυνατόν εκ προοιμίου κάθε υπαρκτή ή δυνητική σύγκρουση συμφερόντων προκαλούμενη συνεπεία της συνδρομής στο πρόσωπό του και/ή στο πρόσωπο συνδεδεμένου προσώπου τοιούτου ασυμβιβάστου, το οποίο εν πάση περιπτώσει στην κρίση και/ή αντίληψη του μέσου συνετού πολίτη δημιουργεί, αναμένεται ή ενδέχεται να δημιουργήσει την υπόνοια ή/και τη βεβαιότητα επηρεασμού της αντικειμενικής κρίσης του Βουλευτή και/ή της δυνατότητας αυτού να ασκεί τα καθήκοντά του αποκλειστικά προς όφελος του ευρύτερου κοινού και/ή του δημοσίου συμφέροντος.

6. Βουλευτής, ο οποίος, σύμφωνα με τα πιο πάνω, έχει προβεί σε οποιαδήποτε δήλωση ασυμβιβάστου, κατά τα προβλεπόμενα στο παρόν Κεφάλαιο, εφεξής δύναται να παρίσταται στη συγκεκριμένη ή/και σε επόμενες συνεδρίες της επιτροπής ενώπιον της οποίας συγκεκριμένο σχέδιο νόμου ή θέμα συζητείται και για το οποίο έχει διαπιστώσει ότι συντρέχει ασυμβίβαστο οποιουδήποτε τύπου, είτε στο πρόσωπό του, είτε στο πρόσωπο συνδεδεμένου προσώπου και/ή σε συνεδρία της ολομέλειας του σώματος για το ίδιο θέμα, αλλά να μη μετέχει στη συζήτηση και να απέχει από τη λήψη απόφασης και/ή τη διαδικασία ψήφισης αυτού:

Νοείται ότι, ο Πρόεδρος της Βουλής, εν πάση περιπτώσει επιφυλάσσει εις εαυτόν το δικαίωμα να αποφασίζει για τη συμμετοχή Βουλευτή δηλούντος οιασδήποτε μορφής ασυμβιβάστου στη διαδικασία συζήτησης και/ή λήψης απόφασης επί σχεδίου νόμου ή άλλου θέματος σε αρμόδια επιτροπή και/ή στη συζήτηση και διαδικασία ψήφισης σχεδίου νόμου στην ολομέλεια του σώματος, εφόσον κρίνει ότι η τοιαύτη συμμετοχή επιβάλλεται για λόγους δημοσίου

συμφέροντος και/ή για την εύρυθμη λειτουργία του σώματος: **Εισήγηση Δρ. Κ.**

Κόμπου και Δρ. Αρ. Κωνσταντινίδη.

Νοείται περαιτέρω ότι, ο Πρόεδρος της Βουλής προβαίνει αμελλητί σε δημοσιοποίηση κάθε υποβληθείσας δήλωσης ασυμβιβάστου, με ηλεκτρονική ανάρτηση αυτής στην επίσημη ιστοσελίδα της Βουλής των Αντιπροσώπων, η οποία παραμένει ανηρτημένη μέχρι τη λήξη της οικείας Βουλευτικής Περιόδου.

Σύσταση iii.

Η GRECO συστήνει τα προληπτικά μέτρα εναντίον των συγκρούσεων συμφερόντων αναφορικά με μέλη της Βουλής να ενισχυθούν σε σχέση με ενδεχόμενες συγκρούσεις, καθώς επίσης και σε σχέση με συγκρούσεις συμφερόντων που μπορεί να προκύψουν κατά τη διάρκεια κοινοβουλευτικών διαδικασιών και να διατυπωθούν ξεκάθαροι κανόνες σε γραπτή μορφή για την αποκάλυψη τέτοιων καταστάσεων.

Η GRECO συμπεραίνει ότι η σύσταση iii δεν έχει εφαρμοστεί.

IV. ΥΠΟΧΡΕΩΣΕΙΣ ΚΑΙ ΚΑΝΟΝΕΣ ΔΙΑΛΥΣΗΣ ΣΥΓΚΡΟΥΣΗΣ ΣΥΜΦΕΡΟΝΤΩΝ

1. Επιφυλασσομένων-

- i. των διατάξεων του περί του Ασυμβιβάστου προς την Άσκηση των Καθηκόντων Ορισμένων Αξιωματούχων της Δημοκρατίας Ορισμένων Επαγγελματικών και Άλλων Συναφών Δραστηριοτήτων Νόμου²⁴ αναφορικά με δραστηριότητες ή ιδιότητες που δεν επιτρέπεται να αναλαμβάνονται και/ή να συντρέχουν στο πρόσωπο του Βουλευτή, όπως και για την υποχρέωση αποκάλυψής τους στην Επιτροπή Διερεύνησης Ασυμβιβάστου, γραπτώς, κατά την καθοριζόμενη διαδικασία και
- ii. των διατάξεων του περί του Προέδρου, των Υπουργών και των Βουλευτών της Κυπριακής Δημοκρατίας (Δήλωση και Έλεγχος Περιουσίας) Νόμου²⁵ αναφορικά με την υποχρέωση του Βουλευτή να υποβάλλει δήλωση περιουσιακών στοιχείων μέσα σε τρεις (3) μήνες από την ανάληψη του αξιώματός του και ανά τριετία αφότου ανέλαβε και για όσο χρόνο κατέχει το αξίωμά του, μεταξύ άλλων, κάθε ουσιαστικού οικονομικού συμφέροντος αυτού, του/της συζύγου του και των ανήλικων

²⁴ Αρ. Νόμου 7(Ι) του 2008.

²⁵ Αρ. Νόμου 49(Ι) του 2004.

τέκνων τους, όπως και οποιασδήποτε επελθούσας μεταξύ δύο δηλώσεων διαφοροποίησης στα εν λόγω στοιχεία,

ο Βουλευτής κατά την άσκηση των καθηκόντων του, επιπροσθέτως των πιο πάνω, υπόκειται σε υποχρέωση διάλυσης ει δυνατόν εκ προοιμίου κάθε υπαρκτής ή δυνάμενης να δημιουργηθεί σύγκρουσης συμφερόντων συνεπεία της συνδρομής, του ενδεχομένου συνδρομής ή/και της εκ των υστέρων διαπίστωσης της συνδρομής ορισμένων ιδιοτήτων και δεδομένων ή/και της επέλευσης συγκεκριμένων γεγονότων που δημιουργούν τα καθορισμένα βάσει του Κεφαλαίου III του Τρίτου Μέρους ασυμβίβαστα, τα οποία προκαλούν και/ή δυνατόν να προκαλέσουν σύγκρουση συμφερόντων:

Κεφάλαιο III.
Τρίτο Μέρος.

Νοείται ότι, η ύπαρξη ή διαπίστωση οποιασδήποτε μορφής «ασυμβίβαστου», κατά την έννοια που αποδίδεται στον όρο αυτό από το Κεφάλαιο III του Τρίτου Μέρους, δεν εξυπακούει ότι άνευ ετέρου προκαλείται, αναμένεται και/ή ενδέχεται να προκληθεί σύγκρουση συμφερόντων για τον Βουλευτή:

Κεφάλαιο III.
Τρίτο Μέρος.

Νοείται περαιτέρω ότι, “σύγκρουση συμφερόντων” δεν υφίσταται σε περίπτωση κατά την οποία οποιοδήποτε προκύπτει για τον Βουλευτή ή για συνδεδεμένο πρόσωπο όφελος, αποτελεί απόρροια ωφέλειας για το ευρύ κοινό και δεν ευνοεί, είτε τον ίδιο είτε συνδεδεμένο πρόσωπο, αποκλειστικά και προσωπικά, αλλά επηρεάζει αυτόν ως μέρος μίας ευρύτερης ομάδας πολιτών:

Νοείται έτι περαιτέρω ότι, συμμετοχή Βουλευτή στη συζήτηση σχεδίου νόμου ή άλλου θέματος στο πλαίσιο οποιασδήποτε κοινοβουλευτικής διαδικασίας, αντικείμενο του οποίου είναι η θέσπιση ρυθμίσεων που αφορούν συγκεκριμένη επαγγελματική ομάδα λ.χ. δικηγόρους, λογιστές, αρχιτέκτονες κ.ά., παρά την τυχόν αντίστοιχη επαγγελματική ιδιότητα του Βουλευτή, δεν συνιστά ασυμβίβαστο, ενώ περαιτέρω δεν δημιουργεί σύγκρουση συμφερόντων για τον

Βουλευτή, εφόσον δεν άπτεται καθαρά προσωπικής υπόθεσής του και/ή ζητήματος πελάτη του, το οποίο ο ίδιος χειρίζεται προσωπικά και εξατομικευμένα.

2. Ο Βουλευτής, καθ' όλη τη διάρκεια της θητείας του καθίσταται προσωπικά υπεύθυνος να δηλώνει αμελλητί οποιοδήποτε προκύψαν, προκύπτουν και/ή δυνατόν να προκύψει προσωπικό ή ιδιωτικό συμφέρον, ιδιότητα ή σχέση αυτού που στην κρίση του μέσου συνετού πολίτη εκλαμβάνεται ή δυνατόν να εκληφθεί ότι επηρεάζει και/ή ενδέχεται να επηρεάσει τη λήψη απόφασης από τον ίδιο σε οποιοδήποτε στάδιο κοινοβουλευτικής διαδικασίας, κατά τέτοιο τρόπο και σε τέτοιο βαθμό, ώστε είτε ο ίδιος, είτε συνδεδεμένο πρόσωπο να ωφελείται, να αναμένεται ή να ενδέχεται να ωφεληθεί, αδιαφόρως εάν αυτό καταλήγει, αναμένεται και/ή ενδέχεται να καταλήξει σε σύγκρουση συμφερόντων.
3. Ο Βουλευτής, καθ' όλη τη διάρκεια της θητείας του οφείλει να διασφαλίζει ότι κατά την άσκηση των καθηκόντων του ουδέποτε θα ενεργήσει καθοδηγώντας, προτρέποντας, επηρεάζοντας ή καθ' οιονδήποτε τρόπο συμβάλλοντας στην τροποποίηση υπό συζήτηση και ψήφιση σχεδίου νόμου, έτσι που να εξυπηρετείται, να αναμένεται και/ή να ενδέχεται να εξυπηρετηθεί προσωπικό ή ιδιωτικό συμφέρον που να προκαλεί σύγκρουση συμφερόντων:

Νοείται ότι, εσκεμμένη παράλειψη του Βουλευτή να ενεργήσει κατά τον οφειλόμενο τρόπο, με αποτέλεσμα η συζήτηση και/ή λήψη απόφασης επί συγκεκριμένου σχεδίου νόμου να παρεκτρέπεται κατά τέτοιο τρόπο και σε τέτοιο βαθμό, ώστε να εξυπηρετείται, να αναμένεται και/ή να ενδέχεται να εξυπηρετηθεί προσωπικό ή ιδιωτικό συμφέρον, εμπίπτει στην έννοια του όρου «σύγκρουση συμφερόντων».

4. **Ανεξαρτήτως της πρόνοιας του Κανονισμού 44 του Κανονισμού της Βουλής των Αντιπροσώπων περί της ύπαρξης άμεσου προσωπικού**

συμφέροντος σε σχέση με θέμα το οποίο συζητείται σε επιτροπή και της υποχρέωσης δήλωσής του προφορικά, Βουλευτής ο οποίος κατά τη συζήτηση συγκεκριμένου σχεδίου νόμου ή άλλου θέματος διαπιστώνει ότι αυτό σχετίζεται και/ή καθ' οιονδήποτε τρόπο συναρτάται, άμεσα ή έμμεσα, με προσωπικό ή ιδιωτικό συμφέρον δυνάμενο **να δημιουργήσει σύγκρουση συμφερόντων**, ευθύς ως προβεί στη σχετική διαπίστωση, οφείλει να προβεί σε προφορική δήλωση στο προεδρείο της επιτροπής και/ή αναλόγως στον Πρόεδρο της Βουλής περί του εν λόγω προσωπικού ή ιδιωτικού συμφέροντος και/ή περί συγκεκριμένης ιδιότητας η οποία δημιουργεί, αναμένεται και/ή ενδέχεται να δημιουργήσει σύγκρουση συμφερόντων, δίδοντας σαφείς και επαρκείς επεξηγήσεις περί της σχέσης και/ή του τρόπου επηρεασμού του:

Νοείται ότι, Βουλευτής ο οποίος έχει προβεί σε προφορική δήλωση στο προεδρείο επιτροπής, σύμφωνα με τα πιο πάνω, οφείλει ακολούθως να προβεί σε σχετική γραπτή δήλωση στον Πρόεδρο της Βουλής σε ειδικό έντυπο, ο τύπος του οποίου περιλαμβάνεται στο Παράρτημα Δ΄:

Παράρτημα Δ΄.

Νοείται περαιτέρω ότι, ο Βουλευτής δεν κωλύεται από του να δηλώσει την ύπαρξη προσωπικού ή ιδιωτικού συμφέροντος σε οποιοδήποτε σημείο της συζήτησης, είτε ενώπιον επιτροπής είτε ενώπιον της ολομέλειας του σώματος, εν πάση δε περιπτώσει μετά την έναρξη αυτής, εφόσον εκ των υστέρων περιήλθε σε γνώση του ή/και έγινε αντιληπτή η ύπαρξη συγκεκριμένων δεδομένων, ιδιότητας ή σχέσης που δημιουργεί, αναμένεται ή ενδέχεται να δημιουργήσει σύγκρουση συμφερόντων:

Νοείται έτι περαιτέρω ότι, εφόσον σε οποιοδήποτε στάδιο της διαδικασίας συζήτησης συγκεκριμένου σχεδίου νόμου ή άλλου θέματος, ο Βουλευτής διαπιστώσει ότι υφίσταται άνευ ετέρου σύγκρουση συμφερόντων, η οποία εκδηλώνεται ειδικότερα με τη διάσταση μεταξύ των αντικειμενικά επιδιωκόμενων

με το συγκεκριμένο σχέδιο νόμου και του προσωπικού ή ιδιωτικού συμφέροντος σε συνάρτηση με την εικαζόμενη ή αναμενόμενη έκβαση του θέματος, έτσι που εφόσον το γεγονός αυτό καταστεί ευρέως γνωστό να δημιουργηθεί στον μέσο συνετό πολίτη η βεβαιότητα ότι ούτος δεν θα ενεργήσει αντικειμενικά και απροσωπόληπτα και/ή κατά τρόπο που να εξυπηρετείται αποκλειστικά το συμφέρον του ευρύτερου κοινού και/ή του δημοσίου συμφέροντος, οφείλει να προβεί αμέσως σε προφορική δήλωση στον πρόεδρο της αρμόδιας επιτροπής και ακολούθως σε γραπτή δήλωση στον Πρόεδρο της Βουλής κατά τα προβλεπόμενα στο παρόν Κεφάλαιο.

Για σκοπούς του παρόντος Κεφαλαίου, «**σύγκρουση συμφερόντων**» υφίσταται και/ή επέρχεται σε κάθε περίπτωση κατά την οποία οι επιδιωκόμενοι και/ή οι εξυπηρετούμενοι με υπό συζήτηση σχέδιο νόμου αντικειμενικοί σκοποί τελούν σε διάσταση ή/και σε σύγκρουση με προσωπικό ή ιδιωτικό συμφέρον του Βουλευτή, έτσι που αναπόφευκτα η συνείδηση και η αντικειμενική κρίση αυτού να επηρεάζονται κατά τέτοιο τρόπο και σε τέτοιο βαθμό ώστε να ωθείται, να δύναται και/ή να ενδέχεται σε συγκεκριμένη περίπτωση και σε οποιοδήποτε στάδιο κοινοβουλευτικής διαδικασίας, επηρεάζοντας καθ' οιονδήποτε τρόπο τη νομοθετική διαδικασία προς την κατεύθυνση εξυπηρέτησης αποκλειστικά του προσωπικού ή ιδιωτικού συμφέροντος, αγνοώντας ή παραβλέποντας το συμφέρον του ευρύτερου κοινού ή το δημόσιο συμφέρον.

Νοείται έτι περαιτέρω ότι, ύπαρξη προσωπικού και/ή ιδιωτικού συμφέροντος μεμονωμένα και χωρίς διασύνδεση ή συσχέτισή του με οποιαδήποτε κοινοβουλευτική διαδικασία, δεν συνιστά κατ' ανάγκην και/ή άνευ ετέρου αντιδεοντολογική, αθέμιτη, παράνομη ή καταχρηστική πράξη ή συμπεριφορά.

5. Περιπτώσεις, οι οποίες **άνευ ετέρου** δημιουργούν **σύγκρουση συμφερόντων** για τον Βουλευτή κατά τη διαδικασία θέσπισης και/ή τροποποίησης

συγκεκριμένης νομοθεσίας και ειδικότερα κατά τη συζήτηση και λήψη απόφασης στο πλαίσιο οποιασδήποτε κοινοβουλευτικής διαδικασίας, ανεξαρτήτως εάν η νομοθετική πρωτοβουλία ανήκει στην εκτελεστική εξουσία, στον ίδιο τον επηρεαζόμενο Βουλευτή ή/και σε άλλο Βουλευτή, **είναι ενδεικτικά και μη εξαντλητικά οι αναφερόμενες στο Παράρτημα Β.**

Παράρτημα Β΄.

6. Περιπτώσεις, οι οποίες **ενδέχεται** να δημιουργούν σύγκρουση συμφερόντων για τον Βουλευτή κατά τη συζήτηση συγκεκριμένου σχεδίου νόμου ή άλλου συγκεκριμένου θέματος από αρμόδια επιτροπή στο πλαίσιο οποιασδήποτε κοινοβουλευτικής διαδικασίας, είναι ενδεικτικά και μη εξαντλητικά οι περιπτώσεις που αναφέρονται στο **Παράρτημα Γ.**

Παράρτημα Γ΄.

7. **Ο Βουλευτής σε κάθε περίπτωση-**

αα. **Εάν γνωρίζει εκ των προτέρων ή προβλέπει τη σύγκρουση συμφερόντων** που δημιουργείται, αναμένεται και/ή ενδέχεται να δημιουργηθεί κατά τη συζήτηση συγκεκριμένου σχεδίου νόμου ή θέματος, οφείλει αμελλητί να προβεί σε προφορική δήλωση στον πρόεδρο της επιτροπής κατά την έναρξη της συζήτησης, παρέχοντας επαρκή πληροφόρηση και επεξηγήσεις περί της εν λόγω σύγκρουσης συμφερόντων, ακολούθως δε να προβεί σε σχετική δήλωση στον Πρόεδρο της Βουλής **σε ειδικό έντυπο, ο τύπος του οποίου περιλαμβάνεται στο**

Παράρτημα Δ΄.

Παράρτημα Δ΄:

ββ. **Εάν δεν γνωρίζει εκ των προτέρων την ύπαρξη και/ή το ενδεχόμενο δημιουργίας σύγκρουσης συμφερόντων**, αλλά τέτοια περίπτωση έχει υποπέσει στην αντίληψή του εκ των υστέρων, ήτοι σε στάδιο που έπεται της έναρξης της συζήτησης σχεδίου νόμου ή θέματος από αρμόδια επιτροπή και/ή μετά την έναρξη της συζήτησης σχεδίου νόμου ή θέματος στην ολομέλεια του σώματος, να δηλώσει τούτο κατά πρώτον προφορικά

στο προεδρείο της επιτροπής και ακολούθως κατά τη συζήτηση του θέματος στην ολομέλεια του σώματος ευθύς ως τούτο καταστεί αντιληπτό, εν πάση δε περιπτώσει να προβεί σε σχετική δήλωση στον Πρόεδρο της Βουλής σε ειδικό έντυπο, ο τύπος του οποίου περιλαμβάνεται στο

Παράρτημα Δ΄.

Παράρτημα Δ΄:

Νοείται ότι, “σύγκρουση συμφερόντων” υφίσταται και στην περίπτωση κατά την οποία η συμμετοχή Βουλευτή στη συζήτηση και διαδικασία ψήφισης συγκεκριμένου σχεδίου νόμου ενδέχεται να καταλήξει ή/και έχει καταλήξει σε καταψήφιση αυτού.

8. Βουλευτής, ο οποίος, σύμφωνα με τα πιο πάνω, έχει προβεί σε οποιαδήποτε δήλωση σύγκρουσης συμφερόντων, κατά τα προβλεπόμενα στο παρόν Κεφάλαιο, εφεξής δύναται να παρίσταται στη συγκεκριμένη ή/και σε επόμενες συνεδρίες της επιτροπής ενώπιον της οποίας συγκεκριμένο σχέδιο νόμου ή θέμα συζητείται και για το οποίο έχει διαπιστώσει ότι συντρέχει σύγκρουση συμφερόντων οποιουδήποτε τύπου, είτε στο πρόσωπό του είτε στο πρόσωπο συνδεδεμένου προσώπου και/ή σε συνεδρία της ολομέλειας του σώματος για το ίδιο θέμα, αλλά να μη μετέχει στη συζήτηση και να απέχει από τη λήψη απόφασης και/ή τη διαδικασία ψήφισης αυτού:

Νοείται ότι, ο Πρόεδρος της Βουλής, εν πάση περιπτώσει επιφυλάσσει εις εαυτόν το δικαίωμα να αποφασίζει για τη συμμετοχή Βουλευτή δηλούντος οιασδήποτε μορφής σύγκρουση συμφερόντων στη διαδικασία συζήτησης και/ή λήψης απόφασης επί σχεδίου νόμου ή άλλου θέματος σε αρμόδια επιτροπή και/ή στη συζήτηση και διαδικασία ψήφισης σχεδίου νόμου στην ολομέλεια του σώματος, εφόσον κρίνει ότι η τοιαύτη συμμετοχή επιβάλλεται για λόγους δημοσίου συμφέροντος και/ή για την εύρυθμη λειτουργία του σώματος:

Εισήγηση Δρ. Κ. Κόμπου και Δρ. Αρ. Κωνσταντινίδη.

Νοείται περαιτέρω ότι, ο Πρόεδρος της Βουλής προβαίνει αμελλητί σε δημοσιοποίηση κάθε υποβληθείσας δήλωσης σύγκρουσης συμφερόντων με ηλεκτρονική ανάρτηση αυτής στην επίσημη ιστοσελίδα της Βουλής των Αντιπροσώπων, η οποία παραμένει ανηρτημένη μέχρι τη λήξη της οικείας Βουλευτικής Περιόδου.

Σύσταση ii.

Η GRECO συστήνει την υιοθέτηση ενός κώδικα ηθικής/συμπεριφοράς για μέλη της Βουλής -συμπεριλαμβανομένου και του προσωπικού τους, ανάλογα με την περίπτωση- καλύπτοντας διάφορες περιπτώσεις σύγκρουσης συμφερόντων (π.χ. δώρα και άλλα προτερήματα, συμβόλαια τρίτων μερών, ομάδες συμφερόντων - lobbyists, βοηθητικές δραστηριότητες, μετεργασιακές καταστάσεις).

Η GRECO συμπεραίνει ότι η σύσταση ii δεν έχει εφαρμοστεί.

ΤΕΤΑΡΤΟ ΜΕΡΟΣ

ΣΧΕΣΕΙΣ ΒΟΥΛΕΥΤΗ

I. ΣΧΕΣΕΙΣ ΤΟΥ ΒΟΥΛΕΥΤΗ ΜΕ ΠΡΟΣΩΠΑ ΤΕΛΟΥΝΤΑ ΣΤΗΝ ΥΠΗΡΕΣΙΑ ΤΟΥ

1. **Επιφυλασσομένων των διατάξεων του περί Κοινοβουλευτικών Συνεργατών και περί Συναφών Θεμάτων Νόμου,²⁶** ο Βουλευτής προς εκπλήρωση των καθηκόντων του συνεπικουρείται από τον αρμοδίως καθοριζόμενο αριθμό κοινοβουλευτικών συνεργατών, οι οποίοι τελούν υπό τις οδηγίες και την εποπτεία του και των οποίων η μισθοδοσία καλύπτεται από αντίστοιχο κονδύλι του κρατικού προϋπολογισμού για τη χρηματοδότηση των κοινοβουλευτικών κομμάτων, εφόσον δε ο Βουλευτής δεν ανήκει σε εν τη Βουλή πολιτικό κόμμα από απ' ευθείας κρατική χρηματοδότηση:

Νοείται ότι, ο Βουλευτής δεν κωλύεται από του να εργοδοτεί πέραν των προσώπων των οποίων η μισθοδοσία καλύπτεται από κονδύλι του κρατικού προϋπολογισμού και οποιαδήποτε άλλα πρόσωπα ο ίδιος κρίνει αναγκαίο για σκοπούς επιτέλεσης των βουλευτικών του καθηκόντων, καλύπτοντας τη μισθοδοσία τους εξ' ιδίων πόρων.

---

²⁶ Αρ. Νόμου 41(Ι) του 2019.

2. Ο Βουλευτής, σε περίπτωση που η διαδικασία εργοδότησης προσώπου ως κοινοβουλευτικού συνεργάτη επαφίεται αποκλειστικά στον ίδιο μεριμνά, ώστε η επιλογή να γίνεται μεταξύ των πλέον καταλλήλων για κάθε περίπτωση υποψηφίων, θέτοντας εκ των προτέρων και γνωστοποιώντας με τα κατάλληλα μέσα στο ευρύ κοινό τα κατ' ελάχιστον απαιτούμενα για κάθε θέση προσόντα, σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 4 της οικείας νομοθεσίας, όπως και άλλα κριτήρια επιλογής εφόσον το κρίνει σκόπιμο, καθώς και τα ακριβή καθήκοντα της συγκεκριμένης θέσης, διασφαλίζοντας εν πάση περιπτώσει εκ των προτέρων ότι τα προσληφθησόμενα πρόσωπα θα είναι σε θέση να ανταποκριθούν με επάρκεια και υψηλό αίσθημα ευθύνης στα καθήκοντά τους:

Νοείται ότι, τα κατ' ελάχιστον απαιτούμενα προσόντα για την εργοδότηση προσώπου ως κοινοβουλευτικού συνεργάτη, επ' ουδενί δύναται να είναι κατώτερα των απαιτούμενων για ανάλογα αμειβόμενες θέσεις στον δημόσιο ή στον ευρύτερο δημόσιο τομέα προσόντων.

3. **Επιφυλασσομένων των διατάξεων του άρθρου 4(στ) του περί Κοινοβουλευτικών Συνεργατών και περί Συναφών Θεμάτων Νόμου²⁷** η εργοδότηση του/της συζύγου του Βουλευτή ή προσώπου τελούντος σε πολιτική συμβίωση με τον Βουλευτή, σύμφωνα με τις διατάξεις του περί Πολιτικής Συμβίωσης Νόμου²⁸ ή μονίμου συντρόφου αυτού ως κοινοβουλευτικού συνεργάτη ή/και σε οποιαδήποτε άλλη θέση στην υπηρεσία του Βουλευτή, θεωρείται πράξη αντιδεοντολογική και εκτός τάξης:

Νοείται ότι, αποκλείεται η εργοδότηση τοιούτου προσώπου ως κοινοβουλευτικού συνεργάτη ακόμη και στην περίπτωση που η διαδικασία επιλογής και εργοδότησης δεν αποτελεί αποκλειστική αρμοδιότητα του ιδίου του

---

²⁷ *ibid.*

²⁸ [Αρ. Νόμου 184(Ι) του 2015.]

Βουλευτή, αλλά του πολιτικού κόμματος ή του σχηματισμού βάσει του οποίου ούτος εξελέγη ή/και άλλης αρμόδιας αρχής:

Νοείται περαιτέρω ότι, ο Βουλευτής κατά τη διαδικασία πρόσληψης κοινοβουλευτικού συνεργάτη, εν πάση περιπτώσει οφείλει να αποκαλύπτει την ύπαρξη κάθε συγγενικού ή/και άλλου στενού δεσμού με το υποψήφιο πρόσωπο, ενώ σε περίπτωση υποψηφίου προσώπου συνδεδεμένου με τον ίδιο με συγγενικό ή άλλο στενό δεσμό, οφείλει να μην αποδέχεται ή καθ' οιονδήποτε άλλο τρόπο να συναινεί και/ή να ενεργεί κατά τρόπο που να ευνοεί, να προτρέπει ή να αποβλέπει στην πρόσληψη τέτοιου προσώπου:

Νοείται έτι περαιτέρω ότι, ο Βουλευτής οφείλει να ενεργεί κατά τον ίδιο ως άνω τρόπο, ήτοι κατά τρόπο που να αποτρέπει την εργοδότηση του/της συζύγου και/ή προσώπου τελούντος σε πολιτική συμβίωση μαζί του ως κοινοβουλευτικού συνεργάτη, ακόμη και στην περίπτωση που η διαδικασία επιλογής αφορά στην εργοδότηση αυτού από άλλο Βουλευτή της κοινοβουλευτικής του ομάδας ή από την ίδια την κοινοβουλευτική του ομάδα ή/και από άλλο Βουλευτή άλλης κοινοβουλευτικής ομάδας ή άλλο εν τη Βουλή πολιτικό κόμμα.

4. Ο Βουλευτής, οφείλει εκ προοιμίου να διαλύει, αποτρέπει και απέχει από κάθε προσπάθεια επηρεασμού του εκ μέρους οποιουδήποτε προσώπου, η οποία προφανώς αποσκοπεί και/ή ενδέχεται να αποσκοπεί στην υπό του ίδιου εργοδότηση συγκεκριμένου προσώπου ως κοινοβουλευτικού συνεργάτη:

Νοείται ότι, στην περίπτωση προσώπου υποψηφίου προς εργοδότηση ως κοινοβουλευτικού συνεργάτη, το οποίο δεν πληροί τα κατ' ελάχιστον απαιτούμενα προσόντα ή το οποίο κατά την κρίση του Βουλευτή δεν θα είναι ικανό να επιτελέσει με επάρκεια τα καθήκοντά του, δεδομένου ότι η αρμοδιότητα πρόσληψης ανήκει αποκλειστικά στον Βουλευτή, ούτος οφείλει να αποκλείσει

τον συγκεκριμένο υποψήφιο, μεταξύ δε περισσότερων υποψηφίων να επιλέξει τον καταλληλότερο, συνυπολογίζοντας τα αντικειμενικά προσόντα και την κτηθείσα σε ανάλογη ή παρόμοια θέση πείρα του:

Νοείται ότι, ο Βουλευτής επ' ουδενί κατά τη διαδικασία πρόσληψης οποιουδήποτε προσώπου ως κοινοβουλευτικού συνεργάτη, είτε η μισθοδοσία αυτού καλύπτεται από κονδύλι του κρατικού προϋπολογισμού είτε όχι, επιτρέπεται να συμπεριφέρεται κατά τρόπο που να υπόσχεται, να αφήνει να νοηθεί ή να υποδηλοί ότι αναμένει οποιασδήποτε μορφής αντάλλαγμα για ή/και με την πρόσληψη συγκεκριμένου προσώπου, χρηματικό ή μη χρηματικό αλλά αποτιμητό σε χρήμα ή υπό άλλη έμμεση μορφή λ.χ. με την καθ' οιονδήποτε τρόπο στήριξή του σε εκλογική διαδικασία:

Νοείται περαιτέρω ότι, σε περίπτωση που η διαδικασία επιλογής κοινοβουλευτικού συνεργάτη έχει αναληφθεί από πολιτικό κόμμα ή σχηματισμό εκ μέρους του οποίου ο Βουλευτής έχει εκλεγεί, ο Βουλευτής επ' ουδενί συμφωνεί ή/και αποδέχεται να συνεισφέρει καθ' οιονδήποτε τρόπο, χρηματικά ή άλλως πως στο εν λόγω πολιτικό κόμμα, με αντάλλαγμα την πρόσληψη συγκεκριμένου υποδεικνυομένου υπό του ιδίου ως κοινοβουλευτικού συνεργάτη ή/και για την επιτέλεση οποιωνδήποτε άλλων καθηκόντων για τον ίδιο ή για την κοινοβουλευτική του ομάδα ή/και για άλλο Βουλευτή της ίδιας κοινοβουλευτικής ομάδας, κάθε τέτοια δε πράξη θεωρείται αντιδεοντολογική και εκτός τάξης.

5. Ο Βουλευτής, σε περίπτωση που κατά τον χρόνο ανάληψης των καθηκόντων του εργοδοτείται ήδη στη Βουλή συνδεδεμένο πρόσωπο υπό οποιοδήποτε εργασιακό καθεστώς, οφείλει όπως καθ' όλη τη διάρκεια της θητείας του επιδεικνύει αυξημένου βαθμού ευθύνη και μέριμνα, ώστε εκ προοιμίου να αποτρέπει και/ή διαλύει οποιοσδήποτε καταστάσεις επιφέρουσες ή δυνάμενες να επιφέρουν αποτελέσματα που βελτιώνουν καθ' οιονδήποτε τρόπο τη θέση είτε

του Βουλευτή, είτε του συνδεδεμένου προσώπου ή που δημιουργούν, υποδηλούν ή αφήνουν να δημιουργηθεί η εντύπωση μεροληψίας συνεπεία της μεταξύ αυτού και του συνδεδεμένου προσώπου ιδιαίτερης σχέσης, ώστε έκαστος εξ' αυτών να αποκομίζει ή να ενδέχεται να αποκομίσει οφέλη οποιασδήποτε μορφής:

Νοείται ότι, ο Βουλευτής ενεργεί εν πάση περιπτώσει κατά τρόπο που να αποτρέπει τη συνεπεία της σχέσης του με το συνδεδεμένο πρόσωπο, προνομιακή έναντι άλλων Βουλευτών μεταχείριση του ιδίου και/ή του συνδεδεμένου προσώπου.

6. Ο Βουλευτής, έχει τον πλήρη έλεγχο και την ευθύνη της εποπτείας, απόδοσης και ποιότητας της επιτελούμενης από τα τελούντα στην υπηρεσία και/ή υπό την εποπτεία του πρόσωπα εργασίας, οφείλει δε να μεριμνά για τη διασφάλιση άριστης συνεργασίας μεταξύ αυτών και του υπόλοιπου ανθρώπινου δυναμικού της Βουλής, με γνώμονα την αποφυγή επικαλύψεων και αχρείαστων επαναλήψεων στην επιτελούμενη εργασία.
7. Ο Βουλευτής, έχει τον πλήρη έλεγχο και την ευθύνη για τον τρόπο επιτέλεσης των καθηκόντων και εν γένει για τη συμπεριφορά κάθε προσώπου το οποίο τελεί στην υπηρεσία του και/ή υπό την εποπτεία του, τόσο εντός όσο και εκτός της Βουλής, ειδικότερα δε για την τήρηση των αρχών εμπιστευτικότητας στον χειρισμό από τα εν λόγω πρόσωπα στοιχείων και εγγράφων κατατεθειμένων στο πλαίσιο οποιασδήποτε κοινοβουλευτικής διαδικασίας.
8. Ο Βουλευτής, έχει εν πάση περιπτώσει την πλήρη ευθύνη διασφάλισης ότι κάθε πρόσωπο στην υπηρεσία του ή υπό την εποπτεία του, του οποίου η μισθοδοσία καλύπτεται από κονδύλι του κρατικού προϋπολογισμού δεν ασκεί δεύτερο επάγγελμα ή επιτήδευμα είτε ως αυτοεργοδοτούμενος, είτε ως έμμισθος υπό άλλον εργοδότη και δεν κατέχει οποιοδήποτε αιρετό αξίωμα, ακόμη και στην

περίπτωση που το εν λόγω πρόσωπο συμπληρώνει τον απαιτούμενο αριθμό ωρών εργασίας και εν γένει τηρεί το νόμιμο ωράριο των υπόλοιπων λειτουργών της Βουλής:

Νοείται ότι, ο Βουλευτής οφείλει να μην επιφορτίζει πρόσωπα των οποίων η μισθοδοσία καλύπτεται από κονδύλι του κρατικού προϋπολογισμού με καθήκοντα άσχετα με τα κοινοβουλευτικά θέματα ή με τη διεκπεραίωση καθαρά προσωπικής φύσεως εργασιών του ίδιου ή μελών της οικογένειάς του ή σχετιζομένων με την επαγγελματική ιδιότητα αυτού, για την επιτέλεση των οποίων οφείλει να εργοδοτεί άλλο προσωπικό του οποίου τη μισθοδοσία να καλύπτει αποκλειστικά εξ' ιδίων πόρων.

9. Ο Βουλευτής, σε περίπτωση που η επιτελούμενη από πρόσωπο που τελεί στην υπηρεσία και/ή υπό την εποπτεία του εργασία, του οποίου η μισθοδοσία καλύπτεται από κονδύλι του κρατικού προϋπολογισμού, καταφανώς δεν πληροί τα απαιτούμενα και/ή αναμενόμενα για το είδος της εχέγγυα ποιότητας και/ή κρίνεται ως ανεπαρκής, αφού δώσει στο επηρεαζόμενο πρόσωπο προειδοποίηση τουλάχιστον ενός (1) μηνός και αφού προηγουμένως αιτιολογήσει επαρκώς και γραπτώς την απόφασή του και λάβει την άδεια του Προέδρου της Βουλής, να προχωρήσει σε αντικατάστασή του ακολουθώντας τη νενομισμένη διαδικασία πρόσληψης κοινοβουλευτικού συνεργάτη:

Νοείται ότι, σε κάθε περίπτωση ο Βουλευτής ενημερώνει την κοινοβουλευτική του ομάδα και/ή ανάλογα, το εν τη Βουλή πολιτικό κόμμα με το οποίο αυτός εξελέγη.

10. Ο Βουλευτής, οφείλει να διασφαλίζει ότι κάθε πρόσωπο που τελεί στην υπηρεσία του και/ή υπό την εποπτεία του, το οποίο ασκεί καθήκοντα στο πλαίσιο οποιασδήποτε κοινοβουλευτικής διαδικασίας, φέρεται κατά τρόπο που προάγει και ενισχύει τον σεβασμό και την πίστη του πολίτη στον

κοινοβουλευτικό θεσμό, ενεργώντας αποκλειστικά εντός του πλαισίου των ανατεθειμένων σε αυτό καθηκόντων και μη καταχρώμενο καθ' οιονδήποτε τρόπο τη θέση του:

Νοείται ότι, κάθε πρόσωπο που τελεί στην υπηρεσία και/ή υπό την εποπτεία του Βουλευτή, επ' ουδενί επιδιώκει πρόσβαση σε δημόσιες υπηρεσίες ή/και σε υπηρεσίες του ιδιωτικού τομέα κατ' επίκλησιν της ιδιότητάς του, με σκοπό την εξυπηρέτηση προσωπικών του υποθέσεων και/ή την εξασφάλιση πληροφόρησης ή εγγράφων δι' ίδιον όφελος και κατά παράβαση της πάγιας κοινοβουλευτικής πρακτικής προς εξασφάλιση στοιχείων που είναι αναγκαία στο πλαίσιο οποιασδήποτε κοινοβουλευτικής διαδικασίας:

Νοείται περαιτέρω ότι, επ' ουδενί τοιούτο πρόσωπο δύναται να χρησιμοποιήσει οποιαδήποτε πληροφόρηση ή άλλα έγγραφα τα οποία δυνατόν να κατέχει λόγω της εμπλοκής του σε κοινοβουλευτικές διαδικασίες και/ή μέσα ή περιουσία της Βουλής δι' ίδιον όφελος ή για να υποβοηθήσει τρίτο πρόσωπο ή σώμα με το οποίο έχει ιδιαίτερες σχέσεις, ώστε αυτό να προσπορισθεί οποιασδήποτε μορφής πλεονέκτημα ή όφελος.

11. Ο Βουλευτής, οφείλει να διασφαλίζει ότι κάθε πρόσωπο το οποίο τελεί στην υπηρεσία του και/ή υπό την εποπτεία του, ενεργεί στο πλαίσιο οποιασδήποτε κοινοβουλευτικής διαδικασίας πάντοτε και μόνο κατόπιν οδηγιών του και ότι επ' ουδενί αναλαμβάνει εξ' ιδίων πρωτοβουλίες ή ενεργεί κατά τρόπο που να δημιουργεί σε οποιονδήποτε την εντύπωση ότι οι όποιες ενέργειές του έχουν αναληφθεί εκ μέρους ή/και κατόπιν οδηγιών του ίδιου του Βουλευτή, καθ' ην στιγμή τέτοιες ενέργειες έχουν αναληφθεί αποκλειστικά με πρωτοβουλία του ίδιου:

Νοείται ότι, εν πάση περιπτώσει πρωτοβουλίες και/ή ενέργειες οποιουδήποτε προσώπου τελούντος υπό την υπηρεσία ή εποπτεία του

Βουλευτή προς επηρεασμό της νομοθετικής διαδικασίας θεωρούνται αντιδεοντολογικές και εκτός τάξης, σε τέτοια δε περίπτωση την ευθύνη επωμίζεται ο ίδιος ο Βουλευτής.

12. Ο Βουλευτής, έχει την προσωπική ευθύνη να διασφαλίζει ότι κάθε πρόσωπο το οποίο τελεί στην υπηρεσία του και/ή υπό την εποπτεία του, του οποίου η μισθοδοσία καλύπτεται από κονδύλι του κρατικού προϋπολογισμού, έχει τη συνήθη έδρα εργασίας του στη Βουλή, τηρεί το νόμιμο ωράριο του υπόλοιπου προσωπικού της Βουλής, δεν υποπίπτει σε αργομισθία και τηρουμένων των αναλογιών, υπόκειται στις διατάξεις του Μέρους VI του περί Δημόσιας Υπηρεσίας Νόμου²⁹ και των δυνάμει αυτού εκδιδόμενων Κανονισμών ως προς τα θεμελιώδη καθήκοντα των δημόσιων υπαλλήλων.

13. **Επιφυλασσομένων των διατάξεων του άρθρου 8 του περί Κοινοβουλευτικών Συνεργατών και περί Συναφών Θεμάτων Νόμου,**³⁰ ο Βουλευτής μεριμνά και διασφαλίζει ότι πρόσωπο το οποίο τελεί στην υπηρεσία του ως κοινοβουλευτικός συνεργάτης, απολαμβάνει άδειας ανάπαυσης, άδειας ασθενείας, όπως και κάθε άλλου νομίμως προβλεπόμενου ωφελήματος και ότι κατά τη διάρκεια του νόμιμου ωραρίου του απουσιάζει από τον χώρο της Βουλής αποκλειστικά για την επιτέλεση κοινοβουλευτικής φύσεως καθηκόντων:

Νοείται ότι, επ' ουδενί τέτοια πρόσωπα είναι επιτρεπτό να ασκούν οποιαδήποτε καθήκοντα άσχετα με τα καθήκοντα για τα οποία έχουν εργοδοτηθεί:

Νοείται περαιτέρω ότι, η ανάθεση σε τέτοια πρόσωπα αυτά καθηκόντων τα οποία αποσκοπούν στην προσέλκυση ψηφοφόρων και/ή στη διοργάνωση προεκλογικής εκστρατείας, θεωρείται εν πάση περιπτώσει ως αντιδεοντολογική και εκτός τάξης:

---

²⁹ Αρ. Νόμου 1 του 1990

³⁰ [Αρ. Νόμου 41(Ι) του 2019.]

Νοείται έτι περαιτέρω ότι, δεν επιτρέπεται η ανάθεση καθηκόντων σε συνεργάτη εκτός του νομίμου ωραρίου εργασίας, χωρίς την καταβολή αντίστοιχης αποζημίωσης.

14. Κοινοβουλευτικός συνεργάτης ή/και άλλο πρόσωπο το οποίο τελεί στην υπηρεσία και/ή υπό την εποπτεία Βουλευτή, εφόσον η μισθοδοσία αυτού καλύπτεται από κονδύλι του κρατικού προϋπολογισμού, δύναται να έχει τη συνήθη έδρα του και να ασκεί τα συνήθη καθήκοντά του σε χώρο εκτός της Βουλής μόνον κατόπιν αδειάς του Προέδρου της Βουλής.
15. Ο Βουλευτής, σε περίπτωση κατά την οποία κοινοβουλευτικός συνεργάτης ή/και οποιοδήποτε άλλο πρόσωπο το οποίο τελεί στην υπηρεσία και/ή υπό την εποπτεία του, διαπιστώσει ή/και υποπέσει στην αντίληψή του ότι συμπεριφέρεται κατά τρόπο ανάρμοστο και/ή μη συνάδον προς τις πρόνοιες του παρόντος Κώδικα και εν γένει προς τα κοινοβουλευτικά θέσμια, οφείλει να ενημερώσει γραπτώς τον Πρόεδρο της Βουλής, αναφέροντας επακριβώς τα γεγονότα που στοιχειοθετούν την ανάρμοστη ή αντιδεοντολογική συμπεριφορά και αφού λάβει την άδειά του και ανάλογα με τη βαρύτητα της πράξης, να προχωρήσει σε επίπληξη, προειδοποίηση ή πρόωρη καταγγελία της σύμβασης εργασίας:

Νοείται ότι, σε κάθε περίπτωση ο Βουλευτής ενημερώνει την κοινοβουλευτική του ομάδα ή, ανάλογα, το εν τη Βουλή κόμμα αυτού και ότι σε περίπτωση πρόθεσης πρόωρης καταγγελίας της σύμβασης εργασίας δίδει στον επηρεαζόμενο γραπτή ειδοποίηση ενός (1) μηνός στον επηρεαζόμενο.

II. ΣΧΕΣΕΙΣ ΒΟΥΛΕΥΤΗ ΜΕ ΤΑ ΜΕΣΑ ΜΑΖΙΚΗΣ ΕΝΗΜΕΡΩΣΗΣ (ΜΜΕ)

1. Ο Βουλευτής, καθ' όλη τη διάρκεια της θητείας του οφείλει, τόσο εντός όσο και εκτός της Βουλής, να διατηρεί αρμονικές και ισοζυγισμένες σχέσεις με τον τύπο, έντυπο και ηλεκτρονικό, ήτοι με όλα ανεξαιρέτως τα ΜΜΕ όπως και τους διαπιστευμένους στη Βουλή εκπροσώπους αυτών, συμμορφούμενος κατά πρώτον προς τον ισχύοντα Κανονισμό της Βουλής των Αντιπροσώπων, τα θέσμια της καθιερωμένης κοινοβουλευτικής πρακτικής για την παρουσία των ΜΜΕ στις διάφορες κοινοβουλευτικές διαδικασίες, όπως και με τις πρόνοιες του παρόντος Κώδικα.

2. Ο Βουλευτής, επ' ουδενί κατά την άσκηση των καθηκόντων του παρέχει στα ΜΜΕ και/ή στους εκπροσώπους τους οποιαδήποτε φύσεως πληροφόρηση, έχοντας επίγνωση ότι οποιαδήποτε στοιχεία ή έγγραφα κατατίθενται στη Βουλή στο πλαίσιο οποιασδήποτε κοινοβουλευτικής διαδικασίας, ανάλογα με τη φύση τους, δυνατόν να τύχουν χειρισμού ως διαβαθμισμένα έγγραφα:

Νοείται ότι, επίδοση από τον ίδιο το Βουλευτή ή/και κατόπιν οδηγιών αυτού διαβίβαση από συνεργάτη του στα ΜΜΕ, ηλεκτρονικά ή με άλλο τρόπο, οποιωνδήποτε στοιχείων κατατίθενται στη Βουλή στο πλαίσιο οποιασδήποτε κοινοβουλευτικής διαδικασίας, συνιστά πράξη αντιδεοντολογική και εκτός τάξης.

3. Ο Βουλευτής, μεριμνά ώστε στο πλαίσιο του και επιτρεπτού και πάντοτε βάσει των νενομισμένων και καθιερωμένων κοινοβουλευτικών διαδικασιών και πρακτικών μη διενεργεί επαφές επιλεκτικά, προνομιακά, κατά προτεραιότητα ή αποκλειστικά με συγκεκριμένο ή συγκεκριμένα ΜΜΕ:

Νοείται ότι, ο Βουλευτής επ' ουδενί συμπράττει με συγκεκριμένο ή συγκεκριμένα ΜΜΕ ή εκπροσώπους αυτών ή/και μεμονωμένους δημοσιογράφους για την παροχή οποιασδήποτε μορφής πληροφόρησης, με

αντάλλαγμα την ιδιαίτερη, αποκλειστική και/ή εξατομικευμένη προβολή αυτού και πάσα τέτοια πράξη θεωρείται αντιδεοντολογική και εκτός τάξης.

4. Ο Βουλευτής, επ' ουδενί, είτε εντός είτε εκτός Βουλής, συμπεριφέρεται κατά τρόπο που να προάγει ή να προκαλεί εξατομικευμένα την προσοχή των ΜΜΕ, με απώτερο στόχο την επίτευξη της προσωπικής του προβολής, επ' ουδενί δε αναλαμβάνει την πρωτοβουλία να επικοινωνήσει ο ίδιος ή μέσω συνεργάτη του με οποιοδήποτε ΜΜΕ για να εξασφαλίσει με οποιονδήποτε τρόπο την προβολή του ή/και καθ' οιονδήποτε τρόπο να προκαλέσει την προβολή του, με ή άνευ ανταλλάγματος λ.χ. με την υπόσχεση παροχής συγκεκριμένων πληροφοριών εξασφαλισθισών κατά τη διάρκεια οποιασδήποτε κοινοβουλευτικής διαδικασίας:

Νοείται ότι, κάθε προσπάθεια Βουλευτή να επηρεάσει καθ' οιονδήποτε τρόπο οποιοδήποτε ΜΜΕ και/ή μεμονωμένο δημοσιογράφο, με σκοπό την ιδιαίτερη και/ή εξατομικευμένη προβολή του ιδίου είτε γενικά, είτε σε συγκεκριμένη περίπτωση και/ή κάθε προσπάθεια ή πράξη άσκησης κριτικής για τον εν γένει τρόπο λειτουργίας ή/και παρουσίασης ενός θέματος από συγκεκριμένο ΜΜΕ, με απώτερο στόχο τον επηρεασμό και/ή τη χειραγώγησή τους, συνιστά πράξη αντιδεοντολογική και εκτός τάξης, επισύρουσα τις προβλεπόμενες στο Κεφάλαιο Ι του Πέμπτου Μέρους κυρώσεις.

Κεφάλαιο Ι.
Πέμπτο Μέρος.

5. Ο Βουλευτής, κατά τη διάρκεια συνεδρίας επιτροπής χρησιμοποιεί πάντοτε στις δηλώσεις ή παρεμβάσεις του την ενδεδειγμένη για τα κοινοβουλευτικά θέσμια γλώσσα και τόνο ομιλίας και συμπεριφέρεται κατά κόσμιο και ευπρεπή τρόπο, αποφεύγοντας με τις οποιεσδήποτε αναφορές, ερωτήσεις, δηλώσεις ή παρεμβάσεις του να προκαλεί την προσοχή των τυχόν παριστάμενων ΜΜΕ, με απώτερο στόχο την εξατομικευμένη προβολή του ιδίου ή/και την υπερπροβολή του έναντι άλλων Βουλευτών:

Νοείται ότι, ο Βουλευτής οφείλει εν πάση περιπτώσει να μη μετέρχεται τρόπων εκτροπής της συζήτησης προς σημεία, τα οποία κατά γενική παραδοχή προκαλούν την προσοχή των ΜΜΕ.

6. Ο Βουλευτής, επ' ουδενί ενεργεί και/ή αποδέχεται οποιοδήποτε αντάλλαγμα, χρηματικό ή μη χρηματικό αλλά αποτιμητό σε χρήμα εκ μέρους οποιουδήποτε ΜΜΕ ή/και οποιουδήποτε εκπροσώπου αυτού, ήτοι διευθυντικού στελέχους, μετόχου του εκδότη, δημοσιογράφου ή άλλου εξουσιοδοτηθέντος για τον σκοπό αυτό, παρεχομένου άπαξ, επί τακτής ή/και άλλης περιοδικής βάσεως για σκοπούς διοχέτευσης στο συγκεκριμένο ΜΜΕ προνομιακής, εμπιστευτικής, αποκλειστικής και/ή κατά προτεραιότητα πληροφόρησης στο πλαίσιο οποιασδήποτε κοινοβουλευτικής διαδικασίας.
7. Ο Βουλευτής, σε περίπτωση που οποιαδήποτε επιτροπή κατά πάγια κοινοβουλευτική πρακτική ή κατόπιν λήψης απόφασης συνεδριάζει χωρίς την παρουσία ΜΜΕ, επ' ουδενί εξέρχεται της αίθουσας προτού οι εργασίες αυτής ολοκληρωθούν, με σκοπό να παράσχει σε ΜΜΕ και/ή σε μεμονωμένους δημοσιογράφους οποιασδήποτε μορφής πληροφόρηση ή/και οποιαδήποτε γραπτά ή προφορικά στοιχεία, τα οποία έχουν κατατεθεί στην επιτροπή διαρκούς της συνεδρίας, διαβαθμισμένα ή μη.
8. Ο Βουλευτής, επ' ουδενί κατά τη διάρκεια συνεδρίας επιτροπής η οποία λαμβάνει χώραν χωρίς την παρουσία ΜΜΕ, προβαίνει σε οποιεσδήποτε ενέργειες ή συμφωνεί να παράσχει σε οποιοδήποτε ΜΜΕ τη δυνατότητα ηχητικής ή άλλης παρόμοιας φύσεως πρόσβαση στα διαμειβόμενα κατά τη διάρκεια της συνεδρίας:

Νοείται ότι, διευκόλυνση πρόσβασης στα διαμειβόμενα συνεδρίασης επιτροπής, με αντάλλαγμα την προβολή του Βουλευτή σε συγκεκριμένη

Κεφάλαιο Ι.
Πέμπτο Μέρος.

περίπτωση ή/και ευρύτερα, συνιστά πράξη αντιδεοντολογική και εκτός τάξης επισύρουσα τις προβλεπόμενες στο Κεφάλαιο Ι του Πέμπτου Μέρους κυρώσεις.

9. Βουλευτής, ο οποίος καλείται να συμμετάσχει σε οποιαδήποτε τηλεοπτική ή ραδιοφωνική εκπομπή, οφείλει να παρουσιάζεται και να μιλά πάντοτε με κοσμιότητα, χρησιμοποιώντας γλώσσα, εκφράσεις και τόνο ομιλίας που να προάγει και εξυψώνει τον κοινοβουλευτικό θεσμό, αποφεύγοντας εν πάση περιπτώσει ανοίκειες εκφράσεις, γλώσσα απαξιωτική, απειλητική, υβριστική, προσβλητική ή μειωτική ή/και οποιεσδήποτε προσωπικές ή μειωτικές αναφορές για οποιονδήποτε Βουλευτή ή/και άλλο πρόσωπο, εν πάση δε περιπτώσει επ' ουδενί χρησιμοποιεί λόγο που να υποκινεί βία ή μίσος κατά ομάδας προσώπων ή μέλους ομάδας προσώπων προσδιοριζομένης βάσει φυλής, χρώματος, θρησκείας, γενεαλογικής καταβολής ή εθνικής ή εθνοτικής καταγωγής κατά την έννοια των διατάξεων του **περί Καταπολέμησης Ορισμένων Μορφών και Εκδηλώσεων Ρατσισμού και Ξενοφοβίας μέσω του Ποινικού Δικαίου**³¹ και/ή προσδιοριζομένης βάσει σεξουαλικού προσανατολισμού.
10. Ο Βουλευτής, επ' ουδενί αποχωρεί από συνεδρία επιτροπής ή της ολομέλειας του σώματος για να λάβει μέρος σε τηλεοπτική ή ραδιοφωνική εκπομπή με θέμα σχέδιο νόμου ή θέμα το οποίο περιλαμβάνεται στην ημερήσια διάταξη της αντίστοιχης συνεδρίας, η συζήτηση του οποίου δεν έχει ακόμη αρχίσει ή του οποίου η συζήτηση κατά την αποχώρηση του Βουλευτή από τη συγκεκριμένη συνεδρία συνεχίζεται.
11. Ο Βουλευτής, επ' ουδενί συμπράττει καθ' οιονδήποτε τρόπο με οποιαδήποτε τηλεοπτικό ή ραδιοφωνικό σταθμό ή άλλο μέσο έντυπου τύπου και/ή με τις ενέργειές του προκαλεί ή καθ' οιονδήποτε τρόπο συναινεί, ώστε να καθιερώνεται οποιοδήποτε είδους πρακτική ή να εμπεδώνεται η αντίληψη στο ευρύ κοινό ότι

³¹ Αρ. Νόμος 134(Ι1) του 2011.

μόνο αυτός έναντι άλλων Βουλευτών, είτε της κοινοβουλευτικής του ομάδας είτε άλλων μελών της επιτροπής της οποίας αποτελεί μέλος ή/και γενικότερα έναντι των υπόλοιπων Βουλευτών, έχει εξειδικευμένη γνώση, αντίληψη ή/και ικανότητα να παρουσιάζει συγκεκριμένα ή γενικότερα θέματα:

Νοείται ότι, από την ως άνω υποχρέωση και/ή απαγόρευση εξαιρείται Βουλευτής, ο οποίος έχει την ιδιότητα προέδρου ή αναπληρωτή προέδρου κοινοβουλευτικής επιτροπής και/ή αρχηγού ή εκπροσώπου εν τη Βουλή κόμματος ή εκτελεί χρέη κοινοβουλευτικού εκπροσώπου ή ο οποίος έχει αρμοδίως εξουσιοδοτηθεί από την κοινοβουλευτική του ομάδα ή το εν τη Βουλή κόμμα αυτού προς τον σκοπό αυτό:

Νοείται περαιτέρω ότι, Βουλευτής, ο οποίος καλείται να λάβει μέρος σε τηλεοπτική ή ραδιοφωνική εκπομπή, συμμορφώνεται πλήρως προς τυχόν υφιστάμενους κανονισμούς ως προς την απαίτηση εξασφάλισης προηγουμένως σχετικής άδειας από την κοινοβουλευτική του ομάδα ή το εν τη Βουλή κόμμα ή τον σχηματισμό βάσει του οποίου ούτος έχει εκλεγεί:

Νοείται έτι περαιτέρω ότι, στις άνω αναφερόμενες υποχρεώσεις δεν υπόκειται ο Βουλευτής, ο οποίος καλείται να συμμετάσχει σε τηλεοπτική ή ραδιοφωνική εκπομπή ουχί υπό τη βουλευτική του ιδιότητα, αλλά υπό την επαγγελματική ή άλλη ιδιότητά του.

12. Ο Βουλευτής, δεν κωλύεται από του να αρθρογραφεί στον ημερήσιο ή σε άλλο περιοδικό τύπο, νοουμένου ότι αναφέρεται σε θέματα κοινού ενδιαφέροντος και όχι σε αυστηρά κοινοβουλευτικά θέματα ή θέματα τα οποία συζητούνται στη Βουλή, εν πάση δε περιπτώσει μεριμνά ώστε με τα γραφόμενά του να μη δημιουργούνται παραπλανητικές εντυπώσεις ή το θέμα στο οποίο αναφέρεται να εκτρέπεται από τις πραγματικές παραμέτρους του:

Νοείται ότι, εν πάση περιπτώσει ο Βουλευτής με τα γραφόμενά του εκφράζει τις προσωπικές του απόψεις χωρίς εμπάθεια, επιθετική ρητορική ή/και μειωτικά ή απαξιωτικά σχόλια για οποιονδήποτε, προβάλλοντας στο μέτρο του δυνατού και ισοζυγισμένα, τόσο τις θετικές όσο και τις αρνητικές πλευρές ενός θέματος, με γνώμονα την προαγωγή της κριτικής σκέψης του πολίτη:

Νοείται περαιτέρω ότι, για οποιεσδήποτε αναφορές, αποσπάσματα από οποιεσδήποτε γραπτές πηγές ή/και προφορικές ρήσεις και αναφορές, ο Βουλευτής παραθέτει απαρεγκλίτως τις πηγές και τα στοιχεία κάθε αναφοράς μη οικειοποιούμενος καθ' οιονδήποτε τρόπο τη διανοητική ιδιοκτησία άλλου προσώπου.

**ΤΟ ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΠΟΥ ΑΚΟΛΟΥΘΕΙ ΣΥΝΤΑΧΘΗΚΕ ΚΑΤΟΠΙΝ ΟΔΗΓΙΩΝ
ΤΟΥ ΠΡΟΕΔΡΟΥ ΤΗΣ ΒΟΥΛΗΣ ΚΑΤΑ ΤΡΟΠΟ ΠΟΥ ΝΑ ΜΗΝ ΕΙΝΑΙ
ΕΠΙΤΡΕΠΤΗ Η ΚΑΘ' ΟΙΟΝΔΗΠΟΤΕ ΤΡΟΠΟ ΑΣΚΗΣΗ LOBBYING
ΜΕΤΑΞΥ ΒΟΥΛΕΥΤΩΝ ΚΑΙ ΟΜΑΔΩΝ ΙΔΙΩΤΙΚΩΝ ΣΥΜΦΕΡΟΝΤΩΝ**

Σύσταση ii.

Η GRECO συστήνει την υιοθέτηση ενός κώδικα ηθικής/συμπεριφοράς για μέλη της Βουλής -συμπεριλαμβανομένου και του προσωπικού τους, ανάλογα με την περίπτωση- καλύπτοντας διάφορες περιπτώσεις σύγκρουσης συμφερόντων (π.χ. δώρα και άλλα προτερήματα, συμβόλαια τρίτων μερών, ομάδες συμφερόντων - lobbyists, βοηθητικές δραστηριότητες, μετεργασιακές καταστάσεις).

Η GRECO συμπεραίνει ότι η σύσταση ii δεν έχει εφαρμοστεί.

Σύσταση v.

Η GRECO συστήνει i) να διενεργηθεί μια λεπτομερής αξιολόγηση σε σχέση με διάφορες μορφές ενδεχομένων επιπτώσεων από τρίτα μέρη (συμπεριλαμβανομένου και lobbying), και ii) να εισαχθούν κανόνες για τα μέλη της Βουλής σε σχέση με την αλληλεπίδραση με τρίτα μέρη που είναι ενδεχόμενο να προσπαθήσουν να επηρεάσουν την κοινοβουλευτική διαδικασία.

Η GRECO συμπεραίνει ότι η σύσταση v δεν έχει εφαρμοστεί.

III. ΣΧΕΣΕΙΣ ΤΟΥ ΒΟΥΛΕΥΤΗ ΜΕ ΟΜΑΔΕΣ ΠΙΕΣΗΣ, ΟΜΑΔΕΣ ΙΔΙΩΤΙΚΩΝ ΣΥΜΦΕΡΟΝΤΩΝ, ΜΗ ΚΥΒΕΡΝΗΤΙΚΟΥΣ ΟΡΓΑΝΙΣΜΟΥΣ ΚΑΙ ΆΛΛΑ ΟΡΓΑΝΩΜΕΝΑ ΣΥΝΟΛΑ³²

1. Επιφυλασσομένων των διατάξεων οποιουδήποτε εν ισχύι νόμου αναφορικά με τις σχέσεις Βουλευτών με ομάδες πίεσης και/ή ομάδες ιδιωτικών συμφερόντων, ο Βουλευτής κατά την άσκηση των καθηκόντων του, επ' ουδενί αποδέχεται και/ή συμφωνεί να αποδεχτεί επ' αμοιβή ή άλλω ανταλλάγματι ή/και υπόσχεται ή αναλαμβάνει επί τη βάσει οποιουδήποτε άλλου κινήτρου λ.χ. με τη στήριξή του καθ' οιονδήποτε τρόπο σε εκλογική διαδικασία τη δέσμευση προς παροχή συμβουλών ή υπηρεσιών κοινοβουλευτικής φύσεως σε οποιαδήποτε ομάδα πίεσης, ομάδα ιδιωτικών συμφερόντων, ΜΚΟ ή/και άλλο οργανωμένο σύνολο ως προς πιθανούς τρόπους προώθησης των συμφερόντων τους υπό μορφή υποδείξεων ως προς πιθανούς τρόπους παρέμβασης και επηρεασμού της νομοθετικής διαδικασίας σε κοινοβουλευτικό ή/και άλλο επίπεδο, με απώτερο στόχο την επίτευξη συγκεκριμένης ρύθμισης μέσω της ψήφισης ή της τροποποίησης συγκεκριμένου νόμου.
2. Ο Βουλευτής, επ' ουδενί κατά την άσκηση των καθηκόντων του συμμετέχει σε οποιαδήποτε κοινοβουλευτική διαδικασία επί τη παροχή οιασδήποτε αμοιβής χρηματικής ή/και μη χρηματικής αλλά αποτιμητής σε χρήμα ή με την ανάληψη της υποχρέωσης και/ή την υπόσχεση προώθησης των συμφερόντων συγκεκριμένης ομάδας πίεσης, μη ΜΚΟ ή/και άλλου οργανωμένου συνόλου.
3. Ο Βουλευτής, κατά την άσκηση των καθηκόντων του δεν κωλύεται από του να έχει οποιεσδήποτε επαφές φιλοφρονητικής ή/και άλλης φύσεως που δεν εκφεύγουν των συνήθων επαφών με ομάδες πίεσης, ΜΚΟ ή/και άλλα

---

³² **Εκκρεμούν σχετικά νομοσχέδια ενώπιον της Κοινοβουλευτικής Επιτροπής Νομικών με τίτλο «Ο περί της Διαφάνειας Λήψης Δημόσιων Αποφάσεων και Συναφών Θεμάτων Νόμος του 2019» (Lobbying), «Ο περί της Σύστασης και Λειτουργίας Ανεξάρτητης Αρχής κατά της Διαφθοράς Νόμου του 2019».** Σχετική επίσης η μελέτη του Πανεπιστημίου Λευκωσίας με τίτλο «Το ρυθμιστικό πλαίσιο του Lobbying και η Κυπριακή Έννομη Τάξη».

οργανωμένα σύνολα κατά την έννοια που αποδίδεται στους όρους αυτούς από τις πρόνοιες του παρόντος Κώδικα και από τις διατάξεις των οικείων Νόμων,³³ αντίστοιχα, για σκοπούς συζήτησης, ανταλλαγής απόψεων επί θεμάτων κοινού ενδιαφέροντος ή/και επί συγκεκριμένου θέματος εκκρεμούντος στη Βουλή, είτε αυτοβούλως είτε κατόπιν αιτήματος υποβληθέντος επί τούτω:

Νοείται ότι, ο Βουλευτής κατά τις εν λόγω επαφές οφείλει να ενεργεί πάντοτε με γνώμονα το συμφέρον του ευρύτερου κοινού και/ή του δημόσιου συμφέροντος, επ' ουδενί δε κατά τρόπο που να καθιστά εαυτόν ευάλωτο και/ή σε θέση εξάρτησης, έτσι που να εξυπηρετεί ή να εξυπηρετήσει επί τούτω συγκεκριμένα συμφέροντα ή επιδιώξεις συγκεκριμένης ομάδας πίεσης, ΜΚΟ ή/και άλλου οργανωμένου συνόλου:

Νοείται περαιτέρω ότι, εν πάση περιπτώσει οποιοσδήποτε επαφές Βουλευτή αναγνωρισθείσας πολιτικής ομάδας και/ή εκπροσωπούμενου στη Βουλή πολιτικού κόμματος με ανεξάρτητους λομππίστες ή ομάδες ιδιωτικών συμφερόντων που ενεργούν επαγγελματικά και επί πληρωμή προς προαγωγή των συμφερόντων τρίτων προσώπων, ήτοι πελατών τους, συνιστούν πράξη αντιδεοντολογική και εκτός τάξης.

4. Ο Βουλευτής, επ' ουδενί αναλαμβάνει επί τη παροχή οιασδήποτε αμοιβής χρηματικής ή μη χρηματικής αλλά αποτιμητής σε χρήμα ή με οποιοδήποτε άλλο αντάλλαγμα ή/και άνευ αμοιβής λ.χ. με την καθ' οιονδήποτε τρόπο στήριξή του σε συγκεκριμένη εκλογική διαδικασία, όπως στις επαφές και/ή συναντήσεις του με ομάδες πίεσης ΜΚΟ ή/και άλλα οργανωμένα σύνολα υποδεικνύει και/ή σε συγκεκριμένη περίπτωση υποδείξει με ποιο τρόπο να ενεργήσουν έτσι που να εξυπηρετηθούν τα συμφέροντά τους, ούτε υπόσχεται ή αφήνει καθ' οιονδήποτε

---

³³ Εκκρεμούν σχετικά νομοσχέδια **ενώπιον της Κοινοβουλευτικής Επιτροπής Εσωτερικών, με τίτλους-**
α. Ο περί ιδιωτικών Οργανισμών Κοινής Ωφέλειας (Πιστοποίηση) Νόμος του 2017. (Αρ. Φακ. 23.01.058.152-2017).
β. Ο περί Κοινωνικών Επιχειρήσεων Νόμος του 2019. (Αρ. Φακ.: 23.01.060.144-2019).

τρόπο να νοηθεί ότι ο ίδιος θα ενεργήσει με συγκεκριμένο τρόπο προς την κατεύθυνση αυτή ή ότι θα προσπαθήσει να πείσει ή να επηρεάσει άλλον ή άλλους Βουλευτές προς τον σκοπό αυτό.

5. Ο Βουλευτής, επ' ουδενί αποδέχεται οποιαδήποτε πρόσκληση για συμμετοχή σε επίσκεψη στην αλλοδαπή χρηματοδοτούμενη, εν όλω ή εν μέρει, απ' οποιοδήποτε φυσικό ή νομικό πρόσωπο, ομάδα πίεσης, ομάδα ιδιωτικών συμφερόντων, ΜΚΟ ή/και άλλο οργανωμένο σύνολο, η οποία καταφανώς αποσκοπεί στον επηρεασμό του, έτσι που να ενεργήσει κατά συγκεκριμένο τρόπο κατά τη συζήτηση και/ή λήψη απόφασης επί συγκεκριμένου σχεδίου νόμου ή υπό συζήτηση θέματος στο πλαίσιο οποιασδήποτε κοινοβουλευτικής διαδικασίας.
6. Ο Βουλευτής, καθ' όλη τη διάρκεια της θητείας του τηρεί προσωπικό μητρώο, στο οποίο καταχωρίζει κατά χρονολογική σειρά όλες τις συναντήσεις τις οποίες ο ίδιος προσωπικά πραγματοποιεί με ομάδες πίεσης, οργανωμένα σύνολα και/ή ΜΚΟ με αναφορά στον τίτλο ή/και την επωνυμία κάθε οργάνωσης, όπως και στα θέματα που αποτελούν αντικείμενο εκάστης συνάντησης, το οποίο στο τέλος κάθε Συνόδου καταθέτει στον Πρόεδρο της Βουλής προς αρχειοθέτηση σε ειδικά τηρούμενο αρχείο της Βουλής:

Νοείται ότι, αντιδεδοντολογική, εκτός τάξης και επισύρουσα **τις**

Κεφάλαιο Ι.
Πέμπτο Μέρος.

προβλεπόμενες στο Κεφάλαιο Ι κυρώσεις του Πέμπτου Μέρους είναι η εκ μέρους του ίδιου του Βουλευτή απαίτηση υπό μορφή ανταλλάγματος και/ή η λήψη χρηματικής αμοιβής ή μη χρηματικής αλλά αποτιμητής σε χρήμα ή/και οποιοδήποτε άλλου ανταλλάγματος λ.χ. στήριξη σε συγκεκριμένη εκλογική διαδικασία από οποιαδήποτε ομάδα ιδιωτικών συμφερόντων, ομάδα πίεσης, οργανωμένο σύνολο ή ΜΚΟ για σκοπούς επηρεασμού καθ' οιονδήποτε τρόπο της νομοθετικής διαδικασίας, με την προώθηση από τον ίδιο στη Βουλή

συγκεκριμένης νομοθετικής ρύθμισης και/ή την παρέμβαση ή τήρηση εκ μέρους του συγκεκριμένης στάσης κατά τη συζήτηση και ψήφιση συγκεκριμένου σχεδίου νόμου ή/και κατά τη συζήτηση οποιουδήποτε άλλου θέματος στο πλαίσιο οποιαδήποτε κοινοβουλευτικής διαδικασίας, όπως και η καθ' υπόδειξίν τους υποβολή εισηγήσεων ή συγκεκριμένων τροπολογιών επί συζητούμενου σχεδίου νόμου και/ή η καθ' υπόδειξίν τους προσπάθεια επηρεασμού άλλου ή/και άλλων Βουλευτών, έτσι που τελικά να επιτευχθεί το επιζητούμενο από συγκεκριμένη ομάδα πίεσης, ομάδα ιδιωτικών συμφερόντων, άλλο οργανωμένο σύνολο ή ΜΚΟ επιζητούμενο αποτέλεσμα.

7. Ο Βουλευτής, ευθύς ως περιέλθει στην αντίληψή του οποιαδήποτε προσπάθεια εξευμενισμού ή επηρεασμού του και/ή άσκηση ψυχικής πίεσης από οποιονδήποτε, έτσι που να εξαναγκασθεί ή να πεισθεί να ενεργήσει κατά συγκεκριμένο τρόπο αποκλίνοντα από την εξυπηρέτηση του ευρύτερου κοινού και/ή του δημοσίου συμφέροντος, αδιαφόρως της πηγής από την οποία αυτή προέρχεται, **αναφέρει το γεγονός αμελλητί στον Πρόεδρο της Βουλής, ο οποίος εν πάση περιπτώσει δύναται να ενεργήσει κατά την κρίση του ώστε να διαλύσει, αποτρέψει και/ή παρεμποδίσει τη συγκεκριμένη προσπάθεια ή την επανάληψή της:**

Νοείται ότι, ο Πρόεδρος της Βουλής δύναται, κατά τη διακριτική του ευχέρεια και ανεξαρτήτως της λήψης οποιωνδήποτε μέτρων και/ή κυρώσεων ως νόμος ήθελε ορίσει περί της δράσης οργανωμένων συνόλων, ΜΚΟ, ομάδων πίεσης ή ομάδων ιδιωτικών συμφερόντων και των σχέσεών τους με Βουλευτές, να προβεί σε οποιεσδήποτε ενέργειες κρίνει σκόπιμο προς αποτροπή εκκόλαψης και/ή επανάληψης παρόμοιων ή ανάλογων φαινομένων.

ΠΕΜΠΤΟ ΜΕΡΟΣ**ΕΦΑΡΜΟΓΗ ΤΟΥ ΚΩΔΙΚΑ ΑΡΧΩΝ ΚΑΙ ΚΑΝΟΝΩΝ ΔΕΟΝΤΟΛΟΓΙΑΣ ΚΑΙ ΔΙΑΦΑΝΕΙΑΣ
ΓΙΑ ΤΑ ΜΕΛΗ ΤΗΣ ΒΟΥΛΗΣ ΤΩΝ ΑΝΤΙΠΡΟΣΩΠΩΝ, ΕΠΙΒΟΛΗ ΚΥΡΩΣΕΩΝ ΚΑΙ ΑΛΛΑ
ΣΥΝΑΦΗ ΘΕΜΑΤΑ****I. ΑΡΜΟΔΙΟΤΗΤΑ ΕΦΑΡΜΟΓΗΣ ΤΩΝ ΠΡΟΝΟΙΩΝ ΤΟΥ ΚΩΔΙΚΑ ΔΕΟΝΤΟΛΟΓΙΑΣ
ΚΑΙ ΔΙΕΡΕΥΝΗΣΗ ΚΑΤΑΓΓΕΛΙΩΝ**

1. Την αρμοδιότητα εφαρμογής των προνοιών του παρόντος Κώδικα έχει ως εκ της θέσεώς του (*ex officio*) ο Πρόεδρος της Βουλής, ο οποίος ενεργεί ως θεματοφύλακας της τήρησης των προνοιών αυτού και έχει προσωπικά την ευθύνη για την προαγωγή και εμπέδωση υψηλών προτύπων συμπεριφοράς και δεοντολογίας για τα μέλη της Βουλής των Αντιπροσώπων και ο οποίος για σκοπούς επιτέλεσης του ανατεθειμένου σε αυτόν έργου συνεπικουρείται από ειδική κοινοβουλευτική επιτροπή που συστήνεται με Απόφαση της Βουλής των Αντιπροσώπων.
2. Η ως άνω επιτροπή καλουμένη **«Ειδική Κοινοβουλευτική Επιτροπή Συμπεριφοράς και Δεοντολογίας των Μελών της Βουλής των Αντιπροσώπων»** ή **«Επιτροπή Δεοντολογίας»**, έχει αρμοδιότητα να επιλαμβάνεται καταγγελιών εναντίον Βουλευτών που παραπέμπονται ενώπιόν της από τον Πρόεδρο της Βουλής, όπως και οποιωνδήποτε άλλων θεμάτων απορρεόντων γενικότερα από την εφαρμογή των προνοιών του παρόντος Κώδικα και δύναται να προβαίνει σε συστάσεις και/ή σε εισηγήσεις προς τον Πρόεδρο της Βουλής αποκλειστικά προς τροποποίηση των προνοιών του όταν και εφόσον κρίνει τούτο σκόπιμο, με απώτερο στόχο την ανάπτυξη και ενδυνάμωση προτύπων συμπεριφοράς, δεοντολογίας και διαφάνειας.
3. Η Επιτροπή Δεοντολογίας συγκροτείται από τον εκάστοτε Πρόεδρο της Βουλής, ο οποίος προεδρεύει των εργασιών της ως εκ της θέσεώς του (*ex officio*), όπως και

από τους εκάστοτε προέδρους της Κοινοβουλευτικής Επιτροπής Οικονομικών και Προϋπολογισμού, της Κοινοβουλευτικής Επιτροπής Νομικών, της Κοινοβουλευτικής Επιτροπής Παρακολουθήσεως Σχεδίων Αναπτύξεως και Ελέγχου Δημόσιων Δαπανών και της Κοινοβουλευτικής Επιτροπής Θεσμών, Αξιών και Επιτρόπου Διοικήσεως (*ex officio*):

Νοείται ότι, η Επιτροπή Δεοντολογίας κατά την επιτέλεση των ανατεθειμένων σε αυτή εξουσιών και αρμοδιοτήτων, πέραν της γραμματείας της επιτροπής υποστηρίζεται και από άλλους αναγκαίους τεχνοκράτες των οποίων οι υπηρεσίες κρίνονται αναγκαίες, ήτοι λογιστές ή/και άλλους εξειδικευμένους τεχνοκράτες διορισθησομένους βάσει καθορισθείσας και δημοσιοποιηθείσας εκ των προτέρων διαδικασίας που πληροί τα εχέγγυα της δημοσιότητας, οι οποίοι εφόσον διορισθούν συμμορφώνονται πλήρως προς τους κανόνες λειτουργίας της επιτροπής και εν πάση περιπτώσει δεσμεύονται από υποχρέωση απορρήτου και τήρησης εμπιστευτικότητας:

Νοείται περαιτέρω ότι, ο διορισμός των αναγκαίων, σύμφωνα με τα πιο πάνω, προσώπων, εγκρίνεται με Απόφαση της Βουλής, η οποία δημοσιεύεται στην Επίσημη Εφημερίδα της Δημοκρατίας.

4. Ο Πρόεδρος της Βουλής έχει την αποφασιστική αρμοδιότητα τήρησης των προνοιών του παρόντος Κώδικα και ως θεματοφύλακας αυτού ενεργεί αυτεπάγγελα ή κατόπιν καταγγελίας που υποβάλλεται σε αυτόν, γραπτώς και επωνύμως, από μέλος της Βουλής των Αντιπροσώπων ή απ' οποιοδήποτε άλλο πρόσωπο, σχετικά με αντιδεοντολογική και εκτός τάξης συμπεριφορά Βουλευτή, ήτοι συμπεριφορά αποκλίνουσα και/ή μη συνάδουσα με τις πρόνοιες του παρόντος Κώδικα:

[Σελίδα 64 OSCE (Organization for Security and Co-Operation in Europe).]

Νοείται ότι, ο Πρόεδρος της Βουλής δύναται αυτεπαγγέλτως να προβαίνει, εφόσον το κρίνει σκόπιμο, σε συστάσεις και/ή παρατηρήσεις προς οποιονδήποτε Βουλευτή αναφορικά με αντιδεοντολογική και παρά τις πρόνοιες του παρόντος Κώδικα παρατηρηθείσα συμπεριφορά εν γένει και/ή σε συγκεκριμένη περίπτωση.

II. ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΑ ΔΙΕΡΕΥΝΗΣΗΣ ΚΑΤΑΓΓΕΛΙΩΝ ΚΑΙ ΕΠΙΒΟΛΗΣ ΚΥΡΩΣΕΩΝ

1. Καταγγελία αναφορικά με συγκεκριμένη πράξη ή παράλειψη Βουλευτή για ανάρμοστη, αντιδεοντολογική και εκτός τάξης συμπεριφορά Βουλευτή, η οποία υποβάλλεται στον Πρόεδρο της Βουλής, είτε από άλλο Βουλευτή είτε από οποιονδήποτε πολίτη, εξετάζεται μόνο εφόσον έχει κατά πρώτον κριθεί ως παραδεκτή.
2. Κατά τα ανωτέρω, υποβαλλόμενη καταγγελία πρέπει να είναι γραπτή και επώνυμη και να παραθέτει επακριβώς την αντιδεοντολογική και/ή ανάρμοστη πράξη ή συμπεριφορά και ει δυνατόν την εικαζόμενη παράβαση συγκεκριμένης πρόνοιας ή προνοιών του παρόντος Κώδικα, με ακριβή αναφορά στην ημερομηνία και ει δυνατόν στην ώρα της εκδηλωθείσας τοιαύτης συμπεριφοράς, όπως και στο ακριβές γεγονός στο πλαίσιο του οποίου η εν λόγω συμπεριφορά είχε εκδηλωθεί, όπου δε εφαρμόζεται, στα πρόσωπα τα οποία εμπλέκονται ή/και τα οποία ήταν παρόντα κατά την εκδηλωθείσα συμπεριφορά:

Νοείται ότι, καταγγελία αόριστη, ασαφής, γενικευμένης φύσεως και μη υποβαλλόμενη κατά τα προβλεπόμενα από τις πρόνοιες του παρόντος Κώδικα, κρίνεται άνευ ετέρου ως μη παραδεκτή.

3. Υποβληθείσα, σύμφωνα με τα πιο πάνω, καταγγελία, εφόσον κριθεί ως παραδεκτή, παραπέμπεται χωρίς καθυστέρηση από τον Πρόεδρο της Βουλής ενώπιον της Επιτροπής Δεοντολογίας προς περαιτέρω εξέταση και λήψη απόφασης σε συνεδρία ή συνεδρίες συγκαλούμενες από τον ίδιο επί τούτω.
4. Ο Πρόεδρος της Βουλής, ως ο θεματοφύλακας τήρησης των προνοιών του παρόντος Κώδικα δύναται να συγκαλεί την Επιτροπή Δεοντολογίας, πέραν των περιπτώσεων καταγγελιών για τις οποίες έχει αποδεχθεί το παραδεκτό αυτών και οποτεδήποτε άλλοτε κρίνει τούτο σκόπιμο ή/και αναγκαίο προς αξιολόγηση της υλοποίησης ή της πρακτικής εφαρμογής των προνοιών του παρόντος

Κώδικα ή/και προς συζήτηση οποιωνδήποτε άλλων θεμάτων απορρεόντων από την εφαρμογή των προνοιών αυτού, ειδικότερα δε για την έκδοση των αναγκαίων οδηγιών ή εγκυκλίων για σκοπούς καλύτερης εφαρμογής αυτών ή/και για οποιοδήποτε άλλο ή προκύπτον ζήτημα δεκτικό περαιτέρω καθορισμού.

5. Η Επιτροπή Δεοντολογίας προχωρεί χωρίς καθυστέρηση στην εξέταση παραπεμφθείσας ενώπιόν της καταγγελίας και με αιτιολογημένη απόφασή της αποφαίνεται, ομόφωνα ή κατά πλειοψηφία, περί του κατ' ουσίαν βασίμου ή μη αυτής, επιβάλλοντας την ανάλογη κύρωση το αργότερο εντός ενενήντα (90) ημερών από την ημερομηνία της πρώτης συνεδρίας αυτής, λαμβάνοντας υπόψιν τη βαρύτητα, τη συχνότητα και/ή την επανάληψη της αντιδεοντολογικής πράξης ή ανάρμοστης συμπεριφοράς.
6. Η Επιτροπή Δεοντολογίας, προτού προχωρήσει σε εξέταση παραπεμφθείσας ενώπιόν της καταγγελίας, ενημερώνει γραπτώς με πλήρη αναφορά ως προς τη φύση και τα γεγονότα της υπό εξέταση καταγγελίας-
  - (i) τη δυνάμει των διατάξεων του περί του Προέδρου, των Υπουργών και των Βουλευτών της Κυπριακής Δημοκρατίας (Δήλωση και Έλεγχος Περιουσίας) Νόμου,³⁴ καθιδρυθείσα Ειδική Κοινοβουλευτική Επιτροπή και
  - (ii) τη δυνάμει των διατάξεων του περί του Ασυμβιβάστου προς την Άσκηση των Καθηκόντων Ορισμένων Αξιωματούχων της Δημοκρατίας Ορισμένων Επαγγελματικών και Άλλων Συναφών Δραστηριοτήτων Νόμου,³⁵ καθιδρυθείσα Επιτροπή Διερεύνησης Ασυμβιβάστου.
7. Σε περίπτωση που υποβληθείσα βάσει των προνοιών του παρόντος Κώδικα καταγγελία εναντίον Βουλευτή, αποτελεί κατά τον δεδομένο χρόνο αντικείμενο

---

³⁴ Αρ. Νόμου 49(Ι) του 2014

³⁵ Αρ. Νόμου 7(Ι) του 2007

διερεύνησης από οποιαδήποτε από τις αναφερόμενες στις υποπαραγράφους (i) και (ii) ανωτέρω επιτροπές, η διαδικασία εξέτασης της εν λόγω καταγγελίας αναστέλλεται:

Νοείται ότι, για παράβαση η οποία έχει αρμοδίως και δεόντως στοιχειοθετηθεί απ' οποιαδήποτε νομίμως συσταθείσα και λειτουργούσα επιτροπή για την οποία έχει επιβληθεί κύρωση, επ' ουδενί δύναται να επιβληθεί εκ δευτέρου κύρωση από άλλη αρμόδια επιτροπή.

8. Η Επιτροπή Δεοντολογίας, κατά την εξέταση υποβληθείσας, σύμφωνα με τα πιο πάνω, καταγγελίας, καλεί ενώπιόν της τον επηρεαζόμενο Βουλευτή και, ανάλογα με την περίπτωση, απαρεγκλίτως τον Βουλευτή ή τον πολίτη που υπέβαλε την καταγγελία προς ακρόαση και τεκμηρίωση των γεγονότων βάσει διαδικασίας που καθορίζεται από την ίδια, η οποία σε κάθε περίπτωση πρέπει να παρέχει τα εχέγγυα δίκαιης εξέτασης της υπό διερεύνηση καταγγελίας, κατ' αναλογίαν των γενικών και ειδικών εγγυήσεων της δίκαιης δίκης που προβλέπονται στο άρθρο 6 της Ευρωπαϊκής Σύμβασης Δικαιωμάτων του Ανθρώπου (ΕΣΔΑ) για το δικαίωμα πληροφόρησης, προετοιμασίας της υπεράσπισης και παρουσίας του υπό διερεύνηση Βουλευτή στη διαδικασία με ή χωρίς δικηγόρο:

Νοείται ότι, για την εξέταση υποβληθείσας καταγγελίας, η Επιτροπή Δεοντολογίας δύναται, εφόσον κρίνει τούτο σκόπιμο, να καλεί ενώπιόν της και οποιοδήποτε άλλο πρόσωπο θεωρεί ότι δύναται να την υποβοηθήσει στο έργο της και/ή να δώσει μαρτυρία περί των γεγονότων της υπό διερεύνηση καταγγελίας.

9. Η Επιτροπή Δεοντολογίας για σκοπούς συζήτησης θεμάτων απορρεόντων από την εφαρμογή των προνοιών του παρόντος Κώδικα και/ή για την εξέταση παραπεμφθείσας ενώπιον της καταγγελίας, συνεδριάζει απαρεγκλίτως κεκλεισμένων των θυρών, με γνώμονα την ευαισθησία των υπό συζήτηση

θεμάτων όπως και τη βλάβη την οποία ο Βουλευτής εναντίον του οποίου στρέφεται συγκεκριμένη καταγγελία δύναται να υποστεί ως προς τη φήμη και αξιοπιστία του σε περίπτωση δημοσιοποίησης υποβληθείσας καταγγελίας άνευ τεκμηρίωσης:

Νοείται ότι, οποιαδήποτε έγγραφα και/ή άλλα στοιχεία κατατίθενται ενώπιον της εν λόγω επιτροπής διαβαθμίζονται ως εμπιστευτικά και, αναλόγως, ως απόρρητα, εφεξής δε τυγχάνουν του δέοντος χειρισμού.

10. Κάθε καταγγελία, ευθύς ως υποβληθεί στον Πρόεδρο της Βουλής καταχωρίζεται αμελλητί σε σχετικό μητρώο καλούμενο «Ειδικό Μητρώο Καταγγελιών», το οποίο τηρείται στο γραφείο του Προέδρου της Βουλής και στο οποίο πρόσβαση αποκτούν μόνο δεόντως εξουσιοδοτημένα πρόσωπα:

Νοείται ότι, πρόσβαση στο Ειδικό Μητρώο Καταγγελιών αποκτούν απρόσκοπτα τα μέλη της Επιτροπής Δεοντολογίας όπως και οι δεόντως εξουσιοδοτηθέντες λειτουργοί, αποκλειστικά για σκοπούς επιτέλεσης των καθηκόντων τους.

11. Ο Βουλευτής, εναντίον του οποίου στρέφεται συγκεκριμένη καταγγελία, ενημερώνεται γραπτώς και χωρίς καθυστέρηση από τον Πρόεδρο της Βουλής, αναφορικά με την υποβληθείσα εναντίον του καταγγελία, καθώς και για τις σχετικές λεπτομέρειες, εντός διαστήματος το οποίο δεν δύναται να υπερβεί τις οκτώ (8) μέρες από τη λήψη και καταχώριση αυτής στο Ειδικό Μητρώο Καταγγελιών.
12. Σε περίπτωση υποβληθείσας, σύμφωνα με τα πιο πάνω, καταγγελίας που έχει κριθεί από τον Πρόεδρο της Βουλής ως παραδεκτή, ενημερώνεται χωρίς καθυστέρηση με γραπτή αναφορά η Επιτροπή Δεοντολογίας, τόσο για την καταγγελία όσο και για τους λόγους του παραδεκτού, στην οποία ορίζεται ταυτόχρονα η ημερομηνία και ώρα σύγκλησης συνεδρίας της επιτροπής:

Νοείται ότι, με γραπτή αναφορά ενημερώνεται, παράλληλα, ο επηρεαζόμενος Βουλευτής περί του παραδεκτού της καταγγελίας, όπως και περί της παραπομπής του ενώπιον της Επιτροπής Δεοντολογίας σε συγκεκριμένη ημέρα και ώρα προς έναρξη εξέτασης της σχετικής καταγγελίας.

Στην, σύμφωνα με τα πιο πάνω, απευθυνόμενη προς τον επηρεαζόμενο Βουλευτή, αναφορά, περιλαμβάνονται σωρευτικά τα ακόλουθα: (σελίδα 159 OSCE).

- α. Οι προταθέντες εναντίον του ισχυρισμοί κατά σαφή και περιεκτικό τρόπο·
- β. εν συντομία, οι λόγοι για τους οποίους η σχετική καταγγελία κρίθηκε ως παραδεκτή·
- γ. η δυνατότητα αυτού να υποβάλει γραπτώς και εντός ευλόγως ταχθείσας προθεσμίας τους δικούς του ισχυρισμούς και/ή την παραδοχή του ως προς την υποβληθείσα εναντίον του καταγγελία·
- δ. η δυνατότητα αυτού να εξασφαλίσει και καθ' όλη τη διάρκεια της διαδικασίας να έχει παράσταση δικηγόρου, όπως και να παρίσταται στη διαδικασία αυτοπροσώπως·
- ε. η δυνατότητα αυτού, όπως καθ' όλη τη διάρκεια της διαδικασίας αιτείται και λαμβάνει αντίγραφο των τηρούμενων πρακτικών, καθώς και όλων των εγγράφων τα οποία σχετίζονται και/ή κατατίθενται ενώπιον της επιτροπής αναφορικά με την υπό διερεύνηση καταγγελία·
- στ. η δυνατότητα αυτού να παρακολουθεί όλες τις συνεδρίες της επιτροπής κατά τις οποίες δίδεται μαρτυρία·
- ζ. η δυνατότητά του, εφόσον το επιθυμεί, όπως μετά το πέρας της διαδικασίας και πριν από την έκδοση απόφασης, αναπτύξει προς υπεράσπισή του, αυτοπροσώπως, ή διά δικηγόρου ενώπιον της Επιτροπής Δεοντολογίας τις τελικές του θέσεις επί της υποβληθείσας

καταγγελίας, σε συνάρτηση με τα κατατεθέντα κατά τη διάρκεια της διαδικασίας.

13. Η Επιτροπή Δεοντολογίας προχωρεί σε εξέταση της παραπεμφθείσας ενώπιόν της καταγγελίας βάσει εκ των προτέρων καθορισθείσας ακροαματικής διαδικασίας που πρέπει να παρέχει τα εχέγγυα της δίκαιης δίκης και αποφαίνεται επί του κατ' ουσίαν βασίμου της εξετασθείσας καταγγελίας το ταχύτερο, εκδίδοντας το πόρισμά της, με πλήρη έκθεση περί των γεγονότων και ευρημάτων της, το αργότερο εντός ενενήντα (90) ημερών από την ημερομηνία της πρώτης συνεδρίας για τη συγκεκριμένη καταγγελία:

Νοείται ότι, το πόρισμα της επιτροπής αναγιγνώσκεται σε ειδική συνεδρία της επιτροπής παρουσία του επηρεαζόμενου Βουλευτή, ο οποίος εφόσον η καταγγελία έχει δεόντως τεκμηριωθεί, καλείται ταυτόχρονα να προσέλθει σε άλλη ειδικά καθορισθησομένη ημέρα και ώρα ενώπιον της Επιτροπής προς προβολή λόγων μετριασμού της επιληθησομένης κύρωσης.

14. Σε περίπτωση που η Επιτροπή Δεοντολογίας αποφανθεί ότι ο επηρεαζόμενος Βουλευτής ενήργησε ανάρμοστα, αντιδεοντολογικά και εκτός τάξης, ήτοι παρά τις πρόνοιες του παρόντος Κώδικα, δύναται ανάλογα με τη φύση της παράβασης, τη βαρύτητα και την τυχόν επανάληψή της, να επιβάλλει μία των ακόλουθων κυρώσεων:
- α. Προφορική επίπληξη·
  - β. γραπτή επίπληξη·
  - γ. μομφή για παρατηρηθείσα αντιδεοντολογική και/ή ανάρμοστη συμπεριφορά εν γένει και/ή σε συγκεκριμένη περίπτωση·
  - δ. απαγόρευση συμμετοχής σε καθορισμένες κοινοβουλευτικές διαδικασίες για συγκεκριμένο χρονικό διάστημα ειδικά καθοριζόμενο στην απόφαση·

Νοείται ότι, εφόσον πρόκειται για παράβαση πρόνοιας του παρόντος Κανονισμού που αφορά σε σύγκρουση συμφερόντων, δύναται να επιβληθεί προσωρινός αποκλεισμός του Βουλευτή από τις συνεδριάσεις της Ολομέλειας του σώματος ή της συγκεκριμένης επιτροπής ενώπιον των οποίων εκκρεμεί ή συζητείται ζήτημα σχετικό με την υπό έλεγχο σύγκρουση συμφερόντων.

- ε. δημόσια απολογία του Βουλευτή από του βήματος της ολομέλειας του σώματος:

Νοείται ότι, σε περίπτωση που η τεκμηριωθείσα αντιδεοντολογική συμπεριφορά συνίσταται σε προσβλητικές και/ή απαξιωτικές αναφορές του Βουλευτή κατά τη συζήτηση σε συνεδρία επιτροπής αναφορικά με οποιοδήποτε πρόσωπο, ομάδα προσώπων ή μέλος ομάδας προσώπων, ο Πρόεδρος της Βουλής προβαίνει άνευ ετέρου σε αφαίρεση από τα τηρηθέντα πρακτικά της συνεδρίας της συγκεκριμένης επιτροπής, των σχετικών αποσπασμάτων των λεχθέντων και/ή της αγόρευσης του Βουλευτή, δημοσιοποιώντας το γεγονός στο ευρύ κοινό, σύμφωνα με επί τούτω καθορισθείσα διοικητικά διαδικασία.

- στ. έγγραφη απολογία του Βουλευτή προς την Επιτροπή Δεοντολογίας, η οποία αναγιγνώσκεται από του βήματος της Βουλής και επανόρθωση έναντι του προσβληθέντος προσώπου κατά τον υποδειχθέντα από την επιτροπή, ανάλογα με την περίπτωση, τρόπο.
- ζ. επιστροφή των πόρων, οι οποίοι παρά τις πρόνοιες του παρόντος Κώδικα έτυχαν εκμετάλλευσης από τον Βουλευτή και/ή οποιωνδήποτε δώρων ή άλλων χαριστικών παροχών λήφθηκαν παρά τις πρόνοιες του παρόντος Κώδικα:

Κεφάλαιο Ι.
Μέρος Τρίτο.

Νοείται ότι, σε περίπτωση που η παράβαση αφορά την, παρά τις πρόνοιες του Κεφαλαίου Ι του Μέρους Τρίτου, αποδοχή δώρων και/ή άλλων παροχών μη χρηματικών αλλά αποτιμητών σε χρήμα, ο Βουλευτής υποχρεούται να επιστρέψει/αποδώσει κάθε τέτοιο δώρο στον Πρόεδρο της Βουλής, ώστε τηρουμένων των αναλογιών, αυτό να τύχει χειρισμού κατά τον προβλεπόμενο τρόπο, ενώ σε περίπτωση αποδοχής οποιασδήποτε χαριστικής παροχής μη χρηματικής αλλά αποτιμητής σε χρήμα, αυτή σε κάθε περίπτωση ανακτάται ως προς την αξία της, με την αποκοπή μέρους της μηνιαίας βουλευτικής αποζημίωσης, σε ποσοστό το οποίο δεν δύναται να υπερβαίνει το ήμισυ ($\frac{1}{2}$) αυτής για καθορισμένο στην απόφαση χρονικό διάστημα και κατά τον υποδεικνυόμενο από την Επιτροπή Δεοντολογίας τρόπο: **Βουλή των Ελλήνων**

Νοείται ότι, χαριστική παροχή μη χρηματική αλλά αποτιμητή σε χρήμα, επιπροσθέτως της, σύμφωνα με τα πιο πάνω, ανάκτησης της αξίας της, δυνατόν να αποφασισθεί ότι θα αποδοθεί σε κοινωφελή σκοπό:

Νοείται περαιτέρω ότι, η σύμφωνα με τα πιο πάνω, επιβολή κύρωσης από την Επιτροπή Δεοντολογίας, δεν επηρεάζει την εφαρμογή των διατάξεων οποιουδήποτε άλλου εν ισχύι Νόμου αναφορικά με την τήρηση των υποχρεώσεων των Βουλευτών για τις οποίες γίνεται επίσης πρόβλεψη από τις πρόνοιες του παρόντος Κώδικα και/ή την ποινική ευθύνη την οποία συγκεκριμένη πράξη ή συμπεριφορά δυνατόν να επισύρει.

15. Ο Πρόεδρος της Βουλής, ενεργώντας υπό την ιδιότητά του ως θεματοφύλακας των προνοιών του παρόντος Κώδικα, έχει την εξουσία να επιλαμβάνεται αυτεπαγγέλτως οποιασδήποτε ανάρμοστης, αντιδεοντολογικής και εκτός τάξης πράξης και/ή παράλειψης ή/και άλλης συμπεριφοράς Βουλευτή μη συνάδουσας ή αποκλίνουσας των προνοιών του παρόντος Κώδικα, ανακαλώντας τον

Βουλευτή σε τάξη, επιπλήττοντάς τον ή υποδεικνύοντας ή/και παρέχοντας σε αυτόν συμβουλές ως προς τις απορρέουσες από τις πρόνοιες του παρόντος Κώδικα υποχρεώσεις του.

16. Ο Πρόεδρος της Βουλής, εφόσον το κρίνει σκόπιμο δύναται, αυτεπαγγέλτως, να παραπέμψει ενώπιον της Επιτροπής Δεοντολογίας οποιαδήποτε περίπτωση συμπεριφοράς και/ή πράξης ή παράλειψης Βουλευτή, την οποία ο ίδιος κρίνει ως αποκλίνουσα και/ή μη συνάδουσα προς τις πρόνοιες του παρόντος Κώδικα οποτεδήποτε αυτή υποπέσει στην αντίληψή του, εφόσον λόγω της φύσης και/ή της σοβαρότητάς της κρίνει ότι πρέπει να τεθεί ενώπιον της εν λόγω επιτροπής προς εξέταση και επιβολή κυρώσεως, κατά την προβλεπόμενη στο παρόν Μέρος διαδικασία.

Κεφάλαιο Ι.
Μέρος Πέμπτο.

17. Τεκμηριωθείσα καταγγελία, για την οποία η Επιτροπή Δεοντολογίας επιβάλλει οποιαδήποτε από τις προβλεπόμενες **στο Κεφάλαιο Ι του παρόντος Μέρους** κυρώσεις, ανακοινώνεται από τον Πρόεδρο της Βουλής στην Ολομέλεια του σώματος προ ημερησίας διατάξεως και ταυτόχρονα αναρτάται στην επίσημη ιστοσελίδα της Βουλής των Αντιπροσώπων μαζί με την επιβληθείσα κύρωση για το υπόλοιπο της Βουλευτικής Περιόδου:

Νοείται ότι, Βουλευτής στον οποίο έχει επιβληθεί οποιαδήποτε κύρωση δυνάμει των προνοιών του παρόντος Κεφαλαίου, συμμορφώνεται πλήρως προς την απόφαση της Επιτροπής Δεοντολογίας, εφεξής δε ενεργεί κατά τρόπο συνάδοντα προς τους κανόνες και τα πρότυπα συμπεριφοράς, εν γένει δε προς τις πρόνοιες του παρόντος Κώδικα.

18. Κάθε μητρώο τηρούμενο για σκοπούς εφαρμογής των προνοιών του παρόντος Μέρους φυλάσσεται στο γραφείο του Προέδρου της Βουλής, η δε πρόσβαση σε αυτό από μη δεόντως εξουσιοδοτημένο πρόσωπα επιτρέπεται μόνο κατόπιν

εξασφάλισης γραπτής άδειας του Πρόεδρου της Βουλής σε δεόντως υποβληθέν και αιτιολογηθέν αίτημα.

19. Βουλευτής για τον οποίο η Επιτροπή Δεοντολογίας διερευνά καταγγελία για συμπεριφορά ή πράξη ανάρμοστη, αντιδεοντολογική και εκτός τάξης, η οποία έλαβε χώραν κατά παράβαση πρόνοιας του παρόντος Κώδικα, οφείλει να συνεργάζεται κατά πάντα και να συνδράμει την Επιτροπή στο έργο της, χωρίς καθ' οιονδήποτε τρόπο να παρεμποδίζει και/ή εσκεμμένα να παρακωλύει το έργο αυτής.
20. Το πόρισμα κάθε τεκμηριωθείσας καταγγελίας μαζί με την επιβληθείσα ποινή αναρτάται στην επίσημη ιστοσελίδα της Βουλής για το υπόλοιπο της Βουλευτικής Περιόδου.

21. Σύσταση viii.

Η GRECO συστήνει οι κοινοβουλευτικές αρχές να αναπτύξουν μια πολιτική ακεραιότητας προς αποφυγή συγκρούσεων συμφερόντων και κινδύνων παρομοίων ελλειμμάτων σε σχέση με τα μέλη της Βουλής, μέσω i) ευαισθητοποίησης σε θεσμικό επίπεδο, ii) έκδοσης εγχειριδίων και τακτικής εκπαίδευσης και iii) σε ατομικό επίπεδο, υπό μορφή μιας αφοσιωμένης υπηρεσίας παροχής εμπιστευτικών συμβουλών.

Η GRECO συμπεραίνει ότι η σύσταση viii έχει εφαρμοστεί μερικώς.

Ο Πρόεδρος της Βουλής, ως ο θεματοφύλακας των προνοιών του παρόντος Κώδικα έχει την αποκλειστική αρμοδιότητα να μεριμνά για την καλλιέργεια υψηλών προτύπων συμπεριφοράς για τους Βουλευτές, τους συνεργάτες τους όπως και για το προσωπικό της Βουλής και προς τον σκοπό αναλαμβάνει όλες τις αναγκαίες ενέργειες προς συστηματική επιμόρφωση, παροχή των αναγκαίων οδηγιών και άλλων συμβουλών οποτεδήποτε αυτές του ζητηθούν και/ή ο ίδιος κρίνει αυτό σκόπιμο, όπως και για την έκδοση των αναγκαίων εγχειριδίων:

Νοείται ότι, ειδικά εξουσιοδοτηθέντες υπό του Προέδρου της Βουλής λειτουργοί θα αναλάβουν επί συστηματικής βάσεως το έργο παροχής

εμπιστευτικής φύσεως συμβουλών και/ή γενικότερης καθοδήγησης των Βουλευτών και των συνεργατών τους.

22. **Επιφυλασσομένων των διατάξεων του περί Προστασίας των Φυσικών Προσώπων Έναντι της Επεξεργασίας των Δεδομένων Προσωπικού Χαρακτήρα και της Ελεύθερης Κυκλοφορίας των Δεδομένων Νόμου,**³⁶ όλα τα τηρούμενα βάσει του παρόντος Κώδικα, αρχεία και όλες οι δηλώσεις Βουλευτών που υποβάλλονται δυνάμει των προνοιών του παρόντος Κώδικα, φυλάττονται στο γραφείο του Προέδρου της Βουλής.
23. Η Επιτροπή Δεοντολογίας, κατά την έναρξη εκάστης Συνόδου, υποβάλλει στην ολομέλεια του σώματος έκθεση αξιολόγησης της εφαρμογής και συμμόρφωσης των Βουλευτών προς τις πρόνοιες του παρόντος Κώδικα, αναφορικά με τη λήξασα Σύνοδο.

Σημείωση:

Σύσταση νι.

Η GRECO συστήνει το υπάρχον καθεστώς δηλώσεων περιουσιακών στοιχείων να αναπτυχθεί περαιτέρω, εξασφαλίζοντας ότι i) όλες οι μορφές περιουσιακών στοιχείων, εισοδημάτων και υποχρεώσεων πάνω από ένα συγκεκριμένο κατώφλι, θα δηλώνονται στην κατάλληλη αξία τους, ii) όλες οι δηλώσεις θα είναι δημοσίως διαθέσιμες και έγκαιρα ύστερα από την υποβολή τους στο κατάλληλο εποπτικό σώμα και ότι iii) θα υπάρξει διεύρυνση του πεδίου πληροφόρησης βάσει των υποβαλλόμενων δηλώσεων, ώστε να περιληφθούν στις δηλώσεις πληροφορίες για συζύγους και εξαρτώμενα μέλη της οικογένειας (είναι κατανοητό ότι τέτοιες πληροφορίες δεν χρειάζεται απαραίτητως να δημοσιευθούν).

(Πόθεν Έσχες)

Η GRECO συμπεραίνει ότι η σύσταση νι έχει εφαρμοστεί μερικώς.

---

³⁶ [Αρ. Νόμου 125(I) του 2018]

Σύσταση vii.

Η GRECO συστήνει ο παρών μηχανισμός παρακολούθησης δηλώσεων περιουσιακών στοιχείων που υποβάλλονται από μέλη της Βουλής να αξιολογηθεί εκ βάθους, με σκοπό την καθίδρυση ενός ανεξαρτήτου και αποτελεσματικού μηχανισμού για τέτοια παρακολούθηση.

(Πόθεν Έσχες)

Η GRECO συμπεραίνει ότι η σύσταση vii έχει εφαρμοστεί μερικώς.

Οι πιο πάνω συστάσεις εμπίπτουν στα ζητήματα που αφορούν στον ισχύοντα περί του Προέδρου, των Υπουργών και των Βουλευτών της Κυπριακής Δημοκρατίας (Δήλωση και Έλεγχος Περιουσίας) (Τροποποιητικό) Νόμο (Πόθεν Έσχες). Συνεπώς, δεν έχουν περιληφθεί στον παρόντα Κώδικα οποιεσδήποτε ρυθμίσεις.

Μελέτη και Σύνταξη Κώδικα:

Εκδοτική επιμέλεια και παρουσίαση:

Τασούλα Ιερωνυμίδου,
Πρώτη Γραμματέας Κοινοβουλευτικών Επιτροπών
Γιάννα Χριστοφόρου,
Πρώτη Στενογράφος Βουλής

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ Α΄
ΤΡΙΤΟ ΜΕΡΟΣ
(Κεφάλαιο ΙΙΙ)

Ασυμβίβαστο, το οποίο άνευ ετέρου **συνιστά οικονομικό ασυμβίβαστο** για τον Βουλευτή, αποτελεί **ενδεικτικά και μη εξαντλητικά**, η κατά τον χρόνο της ανάληψης των καθηκόντων του-

1. ιδιότητα αυτού ή συνδεδεμένου προσώπου ως ιδιοκτήτη, εταίρου, **σημαντικού μετόχου**, ανώτερου διευθυντικού ή διοικητικού στελέχους επιχείρησης, ομίλου ή συγκροτήματος εταιρειών δραστηριοποιούμενων ανεξαρτήτως μορφής σε επιχειρήσεις ΜΜΕ, ήτοι σε ραδιοφωνικό σταθμό ή τηλεοπτικό κανάλι, ή/και στον ηλεκτρονικό τύπο κ.ά, όπως και η ιδιότητα του παρόχου υπηρεσιών οπτικοακουστικών μέσων ή/και οποιαδήποτε άλλη συναφής ιδιότητα, βάσει της οποίας ο ίδιος και/ή συνδεδεμένο πρόσωπο, έχει τη συντακτική ευθύνη ή οποιαδήποτε άλλη, άμεση ή έμμεση, σχέση με τη μετάδοση ραδιοφωνικού ή τηλεοπτικού προγράμματος ή με τον διαφημιστικό τομέα, ήτοι τον τομέα των οπτικοακουστικών εμπορικών ανακοινώσεων, κατά την έννοια που αποδίδεται στον όρο αυτό από τις διατάξεις του περί Ραδιοφωνικού και Τηλεοπτικών Οργανισμών Νόμου και/ή του περί Τύπου Νόμου,³⁷
2. συμμετοχή αυτού ή συνδεδεμένου προσώπου υπό οποιαδήποτε μορφή, ήτοι ως εταίρου, σημαντικού μετόχου, ανώτερου διευθυντικού στελέχους, μέλους διοικητικού συμβουλίου σε δημόσια εταιρεία, εταιρεία ιδιωτικού δικαίου, σύμπραξη ή όμιλο εταιρειών δραστηριοποιούμενων ως στρατηγικών επενδυτών σε ζωτικούς τομείς της οικονομικής ζωής του τόπου λ.χ. στην ανάπτυξη και διαχείριση λιμένων, αερολιμένων,

---

³⁷ Αρ. Νόμου 7(Ι) του 1998 και Αρ. Νόμου 145 του 1989, αντίστοιχα.

μαρίνων, καζίνων και εν γένει στην ανάπτυξη και διαχείριση οποιουδήποτε άλλου ζωτικού έργου ή υπηρεσίας δημόσιας ωφέλειας·

3. ιδιότητα αυτού ή συνδεδεμένου προσώπου ως συντάκτη ή έχοντος τη συντακτική επιμέλεια ημερήσιου ή άλλου περιοδικού τύπου παγκύπριας ή τοπικής κυκλοφορίας, και/ή οποιαδήποτε άλλη, άμεση ή έμμεση, σχέση αυτού με την εκδοτική βιομηχανία·
4. ιδιότητα αυτού ή συνδεδεμένου προσώπου ως σημαντικού μετόχου, ανώτερου διευθυντικού στελέχους ή μέλους διοικητικού συμβουλίου οποιουδήποτε αδειοδοτημένου τραπεζικού ιδρύματος (ΑΠΙ), το οποίο δραστηριοποιείται στη Δημοκρατία και/ή στην αλλοδαπή μέσω υποκαταστήματος ή θυγατρικής εταιρείας·
5. ιδιότητα αυτού ή συνδεδεμένου προσώπου ως σημαντικού μετόχου, ανώτερου διευθυντικού στελέχους ή μέλους διοικητικού συμβουλίου δημόσιας εταιρείας, εταιρείας ιδιωτικού δικαίου, ομίλου ή συγκροτήματος εταιρειών δραστηριοποιημένων στον τομέα της προμήθειας πετρελαιοειδών, των αερομεταφορών, της ναυτιλιακής βιομηχανίας, της ξενοδοχειακής βιομηχανίας και εν γένει σε κάθε επιχειρηματική δραστηριότητα η οποία έχει εκ των πραγμάτων σημαντική συμβολή στην οικονομική ζωή του τόπου·
6. οποιαδήποτε, άμεση ή έμμεση, σχέση αυτού ή συνδεδεμένου προσώπου με τη βιομηχανία ενέργειας ή/και ευρύτερα με τη βιομηχανία υδρογονανθράκων, ειδικότερα δε με την εξορυκτική βιομηχανία υδρογονανθράκων και τη διάθεση ή εκμετάλλευση σταθερών δικτύων παραγωγής, μεταφοράς ή διανομής αερίου ή θερμότητας περιλαμβανομένης της παροχής οποιασδήποτε φύσης συμβουλευτικών και/ή άλλων υπηρεσιών·
7. οποιαδήποτε, άμεση ή έμμεση, σχέση αυτού ή συνδεδεμένου προσώπου με τη διάθεση ή εκμετάλλευση σταθερών δικτύων παροχής υπηρεσιών στον τομέα της παραγωγής, της μεταφοράς ή της διανομής ηλεκτρισμού ή με την τροφοδότηση των εν λόγω δικτύων με ηλεκτρισμό και/ή με τη διάθεση ή εκμετάλλευση σταθερών

δικτύων παραγωγής, μεταφοράς ή διανομής ύδατος ή/και με την τροφοδότηση τέτοιων δικτύων με πόσιμο νερό·

8. οποιαδήποτε, άμεση ή έμμεση, σχέση αυτού ή συνδεδεμένου προσώπου με έργα υδραυλικών μηχανικής, αρδευτικών ή αποστραγγιστικών έργων για λογαριασμό του δημοσίου και/ή του ευρύτερου δημόσιου τομέα·
9. οποιαδήποτε, άμεση ή έμμεση, σχέση αυτού ή συνδεδεμένου προσώπου με υπηρεσίες μεταφορών, με τη διάθεση ή εκμετάλλευση δικτύων που παρέχουν στο κοινό υπηρεσίες στους τομείς των δημόσιων μεταφορών ή/και με δημόσιες ταχυδρομικές υπηρεσίες που συνίστανται στην υπό οποιαδήποτε νομική μορφή σύμπραξη για τη συλλογή, διαλογή, μεταφορά και διανομή ταχυδρομικών υπηρεσιών·
10. οποιαδήποτε, άμεση ή έμμεση, σχέση αυτού ή συνδεδεμένου προσώπου με τον τομέα των κατασκευών και ειδικότερα με την ανάληψη δημόσιων συμβάσεων κατασκευής δημόσιων έργων λ.χ. δημόσια κτίρια, δρόμοι κ.ά.
11. παροχή από τον ίδιο ή από συνδεδεμένο πρόσωπο υπό την επαγγελματική αυτών ιδιότητα, συμβουλευτικών υπηρεσιών στον δημόσιο ή στον ευρύτερο δημόσιο τομέα επί ετήσιας και/ή άλλης βάσεως, ήτοι δικηγορικών, λογιστικών συμβουλευτικών, ελεγκτικών, αρχιτεκτονικών, πολιτικής μηχανής και άλλων συναφών υπηρεσιών, είτε προσωπικά είτε μέσω εταιρείας ή άλλης νομικής οντότητας στην οποία ο Βουλευτής ή το συνδεδεμένο πρόσωπο εργοδοτείται ή είναι εταίρος, βασικός μέτοχος, ανώτερο διευθυντικό στέλεχος και/ή μέλος του διοικητικού συμβουλίου·
12. οποιαδήποτε, άμεση ή έμμεση, σχέση αυτού ή συνδεδεμένου προσώπου με τη βιομηχανία ή/και την προμήθεια όπλων ή οπλικών συστημάτων·
13. οποιαδήποτε, άμεση ή έμμεση, σχέση αυτού ή συνδεδεμένου προσώπου με τη βιομηχανία φαρμάκων ή την προμήθεια φαρμάκων στον δημόσιο τομέα υγείας·
14. οποιαδήποτε, άμεση ή έμμεση, σχέση αυτού ή συνδεδεμένου προσώπου με τον τομέα των τηλεπικοινωνιών ή των ηλεκτρονικών επικοινωνιών·

15. οποιαδήποτε, άμεση ή έμμεση, σχέση αυτού ή συνδεδεμένου προσώπου με ερευνητικά προγράμματα ή κέντρα έρευνας και ανάπτυξης χρηματοδοτούμενα, άμεσα ή έμμεσα, από τον δημόσιο ή τον ευρύτερο δημόσιο τομέα·
16. οποιαδήποτε, άμεση ή έμμεση, σχέση ή συμμετοχή αυτού ή συνδεδεμένου προσώπου στη διεύθυνση ή/και τη διοίκηση επιχείρησης, η οποία στη συνήθη δραστηριότητά της συναλλάσσεται καθ' οιονδήποτε τρόπο, ήτοι επί τακτής ή/και άλλης βάσεως, με τον δημόσιο ή τον ευρύτερο δημόσιο τομέα:

Νοείται ότι, ασυμβίβαστο της ως άνω κατηγορίας δύναται να συντρέχει στο πρόσωπο του Βουλευτή, χωρίς άνευ ετέρου να δημιουργείται σύγκρουση συμφερόντων, εκτός εάν και στον βαθμό που από τη συνδρομή συγκεκριμένης ιδιότητας στο πρόσωπο του Βουλευτή και/ή την επέλευση συγκεκριμένου γεγονότος, επηρεάζεται, άμεσα, προσωπικό ή ιδιωτικό συμφέρον αυτού·

17. συμμετοχή του ιδίου ή συνδεδεμένου προσώπου υπό οποιαδήποτε ιδιότητα, ήτοι ως εταίρου, σημαντικού μετόχου, ανώτερου διευθυντικού στελέχους ή μέλους διοικητικού συμβουλίου οποιασδήποτε δημόσιας εταιρείας ή εταιρείας ιδιωτικού δικαίου, συνεταιρισμού ή σύμπραξης και/ή ομίλου εταιριών, οντότητας και εν γένει οποιουδήποτε οικονομικού φορέα, κατά την έννοια που αποδίδεται στον όρο αυτό από τις διατάξεις του περί της Ρύθμισης των Διαδικασιών Σύναψης Δημοσίων Συμβάσεων και για Συναφή Θέματα Νόμου³⁸, ο οποίος μετέχει σε εν εξελίξει διαγωνισμό για την ανάληψη και/ή ανάθεση δημόσιας σύμβασης προμηθειών, δημόσιας σύμβασης έργων ή δημόσιας σύμβασης υπηρεσιών βάσει των προβλεπόμενων από τις διατάξεις της οικείας νομοθεσίας διαδικασιών και προϋποθέσεων·
18. συμμετοχή του ιδίου ή συνδεδεμένου προσώπου σε διαδικασία κατάρτισης των εγγράφων δημόσιας σύμβασης, ήτοι υπό την ιδιότητα του εμπειρογνώμονα του

---

³⁸ Αρ. Νόμου 73(Ι) του 2016

νομικού ή διατελέσαντος δημόσιου υπαλλήλου ή/και σε διαδικασία επιλογής υποψηφίων και προσφερόντων ή σε διαδικασία ανάθεσης σύμβασης υπό την ιδιότητά του εμπειρογνώμονα, νομικού ή διατελέσαντος δημοσίου υπαλλήλου και/ή ως μέλους αναθέτουσας αρχής ή μέλους της Αρμόδιας Αρχής Δημόσιων Συμβάσεων·

19. συμμετοχή του ίδιου και/ή συνδεδεμένου προσώπου ως εργοδοτούμενου, εταίρου, σημαντικού μετόχου, κατέχοντος ανώτερη διευθυντική θέση ή ως μέλους διοικητικού συμβουλίου οίκου που παρέχει σε αναθέτουσα αρχή επικουρικές δραστηριότητες αγορών, ήτοι τεχνική υποδομή για την ανάθεση δημόσιας σύμβασης ή για τη σύναψη συμφωνίας πλαίσιο για έργα, προμήθειες ή υπηρεσίες, συμβουλές για τη διεξαγωγή ή τον σχεδιασμό σύναψης δημόσιων συμβάσεων, την προετοιμασία και διαχείριση διαδικασιών σύναψης δημοσίων συμβάσεων εξ' ονόματος και για λογαριασμό της ενδιαφερόμενης αρχής, κατά την έννοια των διατάξεων της οικείας νομοθεσίας περί δημοσίων συμβάσεων:

Νοείται ότι, ασυμβίβαστο της έννοιας που αποδίδεται στον όρο «οικονομικό ασυμβίβαστο» δεν υφίσταται στην περίπτωση της κατ' αποκλειστικότητα παραχώρησης του δικαιώματος συμμετοχής σε διαδικασίες σύναψης δημοσίων συμβάσεων βάσει των διατάξεων του άρθρου 7 της οικείας νομοθεσίας, ήτοι σε προστατευόμενα εργαστήρια και οικονομικούς φορείς που έχουν ως κύριο σκοπό την κοινωνική και επαγγελματική ένταξη προσώπων με αναπηρία ή μειονεκτούντων προσώπων, στους οποίους ο Βουλευτής ή συνδεδεμένο πρόσωπο μετέχει υπό οποιαδήποτε ιδιότητα·

20. συμμετοχή αυτού ή συνδεδεμένου προσώπου υπό οποιαδήποτε ιδιότητα, ήτοι ως εταίρου, σημαντικού μετόχου, εργοδοτούμενου, ανώτερου διευθυντικού στελέχους ή μέλους του διοικητικού συμβουλίου, σε οίκο που λαμβάνει μέρος σε διαγωνισμό μελετών κατά την έννοια που αποδίδεται στον όρο αυτό από τις διατάξεις της οικείας νομοθεσίας, για την απόκτηση από αναθέτουσα αρχή μελετών ή σχεδίων στους τομείς

της χωροταξίας, της πολεοδομίας, της αρχιτεκτονικής, της πολιτικής μηχανικής ή της επεξεργασίας δεδομένων, με ή χωρίς την απονομή βραβείου·

21. η υφιστάμενη συμβατική σχέση αυτού ή συνδεδεμένου προσώπου με τον δημόσιο και/ή τον ευρύτερο δημόσιο τομέα για τη μίσθωση ή παραχώρηση στο δημόσιο της κατοχής και/ή της χρήσης ακινήτων ανηκόντων κατά κυριότητα στον ίδιο ή στο συνδεδεμένο πρόσωπο·
22. η εκτέλεση από τον ίδιο ή από συνδεδεμένο πρόσωπο, ανατεθείσας ήδη βάσει των διατάξεων της οικείας νομοθεσίας, δημόσιας σύμβασης προμηθειών ή δημόσιας σύμβασης υπηρεσιών και/ή η εκτέλεση τέτοιας σύμβασης από οικονομικό φορέα, με τον οποίο ο Βουλευτής ή το συνδεδεμένο πρόσωπο σχετίζεται ή μετέχει σε αυτόν υπό οποιαδήποτε ιδιότητα, ήτοι ως βασικός μέτοχος, ανώτερο διευθυντικό στέλεχος ή μέρος του διοικητικού συμβουλίου της αντίστοιχης δημόσιας εταιρείας, εταιρείας ιδιωτικού δικαίου, συνεταιρισμού, σύμπραξης ή ομίλου εταιρειών ή άλλης οικονομικής οντότητας·
23. η συμμετοχή του ίδιου ή συνδεδεμένου προσώπου υπό οποιαδήποτε ιδιότητα σε διαδικασία ανταγωνιστικού διαλόγου ή διαδικασία διαπραγμάτευσης, στην οποία οικονομικός φορέας ή κοινοπραξία οικονομικών φορέων σχετιζόμενη ή καθ' οιονδήποτε τρόπο διασυνδεομένη με τον Βουλευτή ή το συνδεδεμένο πρόσωπο, κατά την έννοια που αποδίδεται στους όρους αυτούς από τις διατάξεις του περί του Συντονισμού των Διαδικασιών Σύναψης Ορισμένων Συμβάσεων Έργων, Προμηθειών και Παροχής Υπηρεσιών που Συνάπτονται από Αναθέτουσες Αρχές ή Αναθέτοντες Φορείς στους Τομείς της Άμυνας και της Ασφάλειας και για Συναφή Θέματα Νόμου³⁹, συμμετέχει βάσει των διατάξεων του εν λόγω Νόμου, για σκοπούς ανάληψης δημόσιας σύμβασης προμηθειών ή δημόσιας σύμβασης υπηρεσιών στους τομείς της

---

³⁹ Αρ. Νόμου 173(Ι) του 2011

άμυνας και ασφάλειας, όπως και η ανάθεση τέτοιας σύμβασης στον συγκεκριμένο οικονομικό φορέα.

Νοείται ότι, η συμμετοχή του Βουλευτή ή του συνδεδεμένου προσώπου υπό οποιαδήποτε ιδιότητα στην αναθέτουσα αρχή, στον αναθέτοντα φορέα ή στην Αρμόδια Αρχή Δημόσιων Συμβάσεων για σκοπούς ανάθεσης ως άνω αναφερόμενης σύμβασης, εμπίπτει στον ορισμό «οικονομικό ασυμβίβαστο»·

24. οποιαδήποτε, άμεση ή έμμεση, σχέση αυτού ή συνδεδεμένου προσώπου με εκκρεμούσα στη Δημοκρατία δικαστική διαδικασία, διαιτησία ή άλλη εξωδικαστική διαδικασία συμβιβασμού, στην οποία το ένα των μερών είναι η Δημοκρατία ή νομικό πρόσωπο δημοσίου δικαίου και στην οποία ο Βουλευτής ή συνδεδεμένο πρόσωπο ενεργεί υπό την επαγγελματική του ιδιότητα, ήτοι ως δικηγόρος, διαιτητής ή σύμβουλος για ένα από τα μέρη και/ή ως το έτερο των μερών στη διαδικασία προς ικανοποίηση απαίτησης του ίδιου ή συνδεδεμένου προσώπου·
25. οποιαδήποτε, άμεση ή έμμεση, σχέση αυτού και/ή συνδεδεμένου προσώπου με εκκρεμούσα διεθνή διαιτησία ή άλλη διεθνή εξωδικαστική διαδικασία συμβιβασμού, στην οποία το ένα των μερών είναι η Δημοκρατία ή νομικό πρόσωπο δημοσίου δικαίου και στην οποία ο Βουλευτής ή συνδεδεμένο πρόσωπο ενεργεί υπό την επαγγελματική του ιδιότητα, ήτοι ως δικηγόρος, διαιτητής ή σύμβουλος για ένα από τα μέρη, ή συνδέεται με οποιονδήποτε άλλο άμεσο ή έμμεσο τρόπο με την εν λόγω διαδικασία.

Για σκοπούς του παρόντος Παραρτήματος, «**σημαντικός μέτοχος**» σημαίνει τον Βουλευτή ή το συνδεδεμένο πρόσωπο, το οποίο δύναται, άμεσα ή έμμεσα, να επηρεάσει με οποιονδήποτε τρόπο τη λήψη αποφάσεων που λαμβάνουν τα αρμόδια όργανα ή στελέχη καθορισμένης επιχείρησης, ήτοι πρόσωπο το οποίο είναι κύριος αριθμού μετοχών που τον κατατάσσουν μεταξύ των δέκα (10) μεγαλύτερων μετόχων ή των δέκα (10) μεγαλύτερων

κατόχων δικαιωμάτων ψήφου επιχείρησης, ομίλου ή συγκροτήματος εταιρειών δραστηριοποιούμενων σε τομείς ζωτικής και/ή εξέχουσας για την οικονομία σημασίας:

Νοείται ότι στην περίπτωση επιχειρήσεων ΜΜΕ, η επιχείρηση έχει ως αντικείμενο την έκδοση, την εκτύπωση ή διανομή εφημερίδων περιοδικών ή άλλων εντύπων που περιέχουν ύλη πολιτικού, οικονομικού ή άλλου χαρακτήρα ικανού να επηρεάσει την κοινή γνώμη σε οποιαδήποτε μορφή αυτό εκδίδεται, διαδίδεται ή διανέμεται, περιλαμβανομένης της ηλεκτρονικής μορφής διάδοσης και/ή επιχείρησης, εγκατάστασης λειτουργίας και διαχείρισης ραδιοφωνικού ή τηλεοπτικού σταθμού ή επιχείρησης εκπομπής ή μετάδοσης ραδιοφωνικού ή τηλεοπτικού σήματος υπό οποιαδήποτε μορφή ή τρόπο, όπως είναι η ελεύθερη λήψη, η καλωδιακή, η συνδρομητική, η δορυφορική, η ψηφιακή, η ενσύρματη, η ασύρματη ή/και επιχείρησης παροχής μέσω διαδικτύου υπηρεσιών οπτικού ή/και ακουστικού περιεχόμενου, εφόσον το εν λόγω περιεχόμενο έχει ενημερωτικό χαρακτήρα και περιλαμβάνει κατά το πρότυπο των έντυπων εφημερίδων, ειδήσεις για πολιτικά ή κοινωνικά γεγονότα και εκδηλώσεις, καθώς και άρθρα, σχόλια, συνεντεύξεις ή συζητήσεις για τα θέματα αυτά:

Νοείται περαιτέρω ότι, επιχείρηση που έχει ως δραστηριότητα των παροχή υπηρεσιών πρόσβασης στο διαδίκτυο δεν θεωρείται επιχείρηση ΜΜΕ.

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ Β**(ΤΡΙΤΟ ΜΕΡΟΣ)****(Κεφάλαιο IV)**

Περιπτώσεις, οι οποίες στο πλαίσιο οποιασδήποτε κοινοβουλευτικής διαδικασίας δημιουργούν άνευ ετέρου σύγκρουση συμφερόντων για τον Βουλευτή, είναι ενδεικτικά και μη εξαντλητικά, οι ακόλουθες:

1. Η θέσπιση ή τροποποίηση νομοθεσίας, με την οποία δημιουργούνται οι προϋποθέσεις για τροποποίηση και/ή αναβάθμιση των πολεοδομικών χαρακτηριστικών **συγκεκριμένης** ακίνητης ιδιοκτησίας κυριότητας του Βουλευτή ή συνδεδεμένου προσώπου, ώστε κατ' ακολουθίαν να αυξάνεται η αγοραία αξία αυτής λ.χ. ως αποτέλεσμα αποχαρκτηρισμού της από συγκεκριμένη κατηγορία ακινήτων, ήτοι από την κατηγορία των διατηρητέων οικοδομών, την κατηγορία των περιοχών που εντάσσονται στο "Δίκτυο Φύση 2000" και/ή σε ζώνες ειδικής προστασίας και/ή ως αποτέλεσμα ένταξής της σε οικοδομική ζώνη (προηγουμένως ενταγμένης σε γεωργική ζώνη), μετατροπής ή αύξησης συντελεστών δόμησης και/ή λόγω αποτροπής επίταξης ή αναγκαστικής απαλλοτρίωσης και/ή ανταλλαγής της με χαλίτικη γη ή νομιμοποίησης αυθαίρετων κτισμάτων ή χρήσεων και άλλα συναφή:

Νοείται ότι, εντός του ιδίου πλαισίου εντάσσεται η θέσπιση ή τροποποίηση νομοθεσίας, με την οποία δημιουργούνται οι προϋποθέσεις υποβάθμισης των πολεοδομικών ή/και άλλων συναφών χαρακτηριστικών **συγκεκριμένης** ακίνητης ιδιοκτησίας του Βουλευτή παρακείμενης σε ακίνητη ιδιοκτησία κυριότητάς του ή κυριότητας συνδεδεμένου προσώπου, ώστε ο ίδιος ή συνδεδεμένο πρόσωπο να ευνοείται και/ή να ενδέχεται να ευνοηθεί λ.χ. με την αύξηση της αγοραίας αξίας ακίνητης ιδιοκτησίας κυριότητας του Βουλευτή ή του συνδεδεμένου προσώπου σε ενεστώτα ή μέλλοντα χρόνο ή/και την υποτίμηση της αγοραίας αξίας παρακείμενης

ιδιοκτησίας προς όφελος του Βουλευτή ή συνδεδεμένου προσώπου, λ.χ. στο πλαίσιο ενθάρρυνσης επένδυσης στην ακίνητη ιδιοκτησία του Βουλευτή ή συνδεδεμένου προσώπου από τρίτο πρόσωπο.

2. Η θέσπιση ή τροποποίηση νομοθεσίας, με την οποία διευκολύνεται και/ή επιτυγχάνεται η πρόσληψη ή η προαγωγή **σε συγκεκριμένη εργασιακή θέση στον δημόσιο ή στον ευρύτερο δημόσιο τομέα συνδεδεμένου προσώπου** λόγω της κατάργησης ή διαφοροποίησης διαδικασιών πρόσληψης, έτσι που να επεκταθούν ή, ανάλογα, να μειωθούν τα απαιτούμενα για συγκεκριμένη θέση προσόντα, συνακόλουθα δε να μειωθεί ή, ανάλογα, να επεκταθεί ο αριθμός των υποψηφίων ή μελλόντων υποψηφίων, αποκλειστικά προς εξυπηρέτηση του εν λόγω συμφέροντος του Βουλευτή λ.χ. με την πρόσληψη ή προαγωγή τέκνου του Βουλευτή ή συγγενικού του προσώπου σε συγκεκριμένη θέση στον δημόσιο και/ή ευρύτερο δημόσιο τομέα.
3. Η θέσπιση ή τροποποίηση νομοθεσίας, με την οποία εισάγονται, τροποποιούνται ή διαγράφονται κριτήρια, όροι ή προϋποθέσεις, με απώτερο στόχο ο ίδιος ο Βουλευτής ή συνδεδεμένο πρόσωπο να επωφεληθούν και/ή να ενδέχεται να επωφεληθούν ή να τύχουν ευνοϊκής μεταχείρισης **ως προς συγκεκριμένο προσωπικό τους ζήτημα ή αξίωση**, είτε σε ενεστώτα είτε σε μέλλοντα χρόνο ή/και να τύχουν ευνοϊκότερης μεταχείρισης, προσωπικά και εξατομικευμένα έναντι άλλων επηρεαζομένων.
4. Η θέσπιση ή τροποποίηση νομοθεσίας, με την οποία δημιουργούνται οι προϋποθέσεις **για ευνοϊκότερη μεταχείριση του Βουλευτή ή συνδεδεμένου προσώπου, σε σχέση με υφιστάμενο βάσει ισχύουσας νομοθεσίας καθεστώσ και/ή την απαλλαγή του ιδίου ή συνδεδεμένου προσώπου από συγκεκριμένες εκκρεμούσες οικονομικές υποχρεώσεις** τους λ.χ. με την παραγραφή φορολογικών υποχρεώσεων, την απαλλαγή τελώντος υπό κράτηση ή υπό ποινική δίωξη ή υποκειμένου σε πειθαρχικά μέτρα συνδεδεμένου προσώπου.

5. Η θέσπιση ή τροποποίηση νομοθεσίας, με την οποία αυξάνονται προβλεπόμενες σε νόμο αποζημιώσεις και/ή δημιουργούνται οι προϋποθέσεις επιδίκασης τοιούτων αποζημιώσεων, κατά τρόπο που ο Βουλευτής ή συνδεδεμένο πρόσωπο να ικανοποιείται, να αναμένεται και/ή να ενδέχεται να ικανοποιηθεί προνομιακά ή σε αυξημένο βαθμό **ως προς προσωπικό του ζήτημα**, σε σύγκριση με προηγουμένως ισχύσαν νομοθετικό καθεστώς.
6. Η θέσπιση ή τροποποίηση νομοθεσίας, με την οποία μειώνονται ή, ανάλογα, επεκτείνονται προβλεπόμενες σε ισχύοντα νόμο προθεσμίες, έτσι που να δημιουργούνται οι προϋποθέσεις ο Βουλευτής ή συνδεδεμένο πρόσωπο να επωφεληθεί και/ή να ενδέχεται να επωφεληθεί, **αποκομίζοντας συγκεκριμένο χρηματικό ή άλλο μη χρηματικό αλλά αποτιμητό σε χρήμα όφελος, το οποίο υπό προηγουμένως ισχύσαν νομοθετικό καθεστώς δεν θα απεκόμιζε** λ.χ. με την ένταξή του σε συγκεκριμένο κύκλο δικαιούχων ή/και υποψηφίων σε μέλλουσα να αρχίσει διαδικασία, στην οποία χωρίς τη θέσπιση ή την τροποποίηση της συγκεκριμένης νομοθεσίας το εν λόγω πρόσωπο δεν θα είχε ενταχθεί ή/και με τον αποκλεισμό συγκεκριμένου προσώπου ή ομάδας προσώπων από μέλλουσα να αρχίσει διαδικασία, κατά τρόπο που να δημιουργούνται οι προϋποθέσεις ο Βουλευτής ή συνδεδεμένο πρόσωπο να ευνοούνται έναντι των αποκλεισθέντων προσώπων:

Νοείται ότι, σύγκρουση συμφερόντων υφίσταται στις ως άνω περιπτώσεις και σε κάθε περίπτωση σύγκρουσης συμφερόντων ανεξαρτήτως του εάν η νομοθετική πρωτοβουλία προέρχεται από την εκτελεστική εξουσία ή από τον ίδιο και/ή από άλλο Βουλευτή:

Νοείται περαιτέρω ότι, σύγκρουση συμφερόντων **υφίσταται άνευ ετέρου**, σε κάθε περίπτωση κατά την οποία ο ίδιος ο Βουλευτής, είτε κατά μόνας είτε συμπράττοντας με άλλους Βουλευτές, προβαίνει σε κατάθεση πρότασης νόμου επί τούτου, ήτοι γνωρίζοντας εκ των προτέρων ότι με την επιδιωκόμενη θέσπιση ή

τροποποίηση συγκεκριμένης νομοθεσίας θα ευνοηθεί ο ίδιος ή συνδεδεμένο πρόσωπο.

ΔΙΟΡΘΩΜΕΝΟ
ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ Γ
(ΤΡΙΤΟ ΜΕΡΟΣ)
(Κεφάλαιο IV)

Περιπτώσεις, οι οποίες ενδέχεται να δημιουργούν σύγκρουση συμφερόντων για τον Βουλευτή κατά τη συζήτηση συγκεκριμένου σχεδίου νόμου από κοινοβουλευτική επιτροπή ή/και άλλου συγκεκριμένου θέματος στο πλαίσιο οποιασδήποτε κοινοβουλευτικής διαδικασίας, αποτελεί ενδεικτικά και μη εξαντλητικά κάθε περίπτωση που-

1. σχετίζεται με συμφέρον του Βουλευτή ή συνδεδεμένου προσώπου σε συγκεκριμένη εκκρεμούσα διαδικασία οποιασδήποτε φύσης, ιδιωτικού ή δημοσίου δικαίου.
2. σχετίζεται με τα συμφέροντα συγκεκριμένου πελάτη του Βουλευτή ή συνδεδεμένου προσώπου υπό την επαγγελματική τους ιδιότητα, ήτοι ως δικηγόρων, ιατρών, λογιστών, αρχιτεκτόνων, μηχανικών, κτηματομεσίτων, εμπόρων και άλλων.
3. σχετίζεται με συμφέρον του Βουλευτή ή συνδεδεμένου προσώπου, υπό την έννοια ότι είτε ο ίδιος είτε το συνδεδεμένο πρόσωπο θα ευνοηθεί ή θα επωφεληθεί άμεσα λ.χ. με την εξασφάλιση πελατών ή/και τη διεύρυνση του κύκλου εργασιών τους.
4. σχετίζεται με συμφέρον του Βουλευτή, υπό την έννοια ότι ο ίδιος ή συνδεδεμένο πρόσωπο ενδέχεται να εξασφαλίσει άμεσα και/ή στο εγγύς μέλλον σύμβαση του δημοσίου οποιασδήποτε φύσης.
5. σχετίζεται με τη δυνατότητα συνδεδεμένου προσώπου να εργοδοτηθεί στον δημόσιο τομέα και/ή στον ευρύτερο δημόσιο τομέα σε συγκεκριμένη θέση.
6. σχετίζεται με τη δυνατότητα του Βουλευτή να εργοδοτηθεί στον ιδιωτικό τομέα μετά τη λήξη της θητείας του και/ή τη μη επανεκλογή του, καθότι βρίσκεται ήδη σε διαδικασία διαπραγμάτευσης για τον διορισμό του σε συγκεκριμένη θέση.

7. σχετίζεται με τα συμφέροντα συγκεκριμένου ΜΚΟ και/ή οργάνωσης, στην οποία ο Βουλευτής ή συνδεδεμένο πρόσωπο κατέχει ανώτερη διευθυντική ή άλλη διοικητική θέση·
8. σχετίζεται με τα συμφέροντα εταιρείας ή άλλου νομικού προσώπου ιδιωτικού δικαίου, στην οποία ο Βουλευτής ή συνδεδεμένο πρόσωπο κατέχει ανώτερη διευθυντική ή άλλη διοικητική θέση και/ή σημαντικό ποσοστό στο μετοχικό κεφάλαιο αυτής·
9. σχετίζεται με την έκβαση συγκεκριμένης εκκρεμούσας δικαστικής διαδικασίας, διαιτησίας ή άλλης εξωδικαστικής διαδικασίας συμβιβασμού, στην οποία το ένα των μερών είναι το δημόσιο και στην οποία ο Βουλευτής ή συνδεδεμένο πρόσωπο παρίσταται ως δικηγόρος, διαιτητής, σύμβουλος ή υπό οποιαδήποτε άλλη ιδιότητα εκ μέρους του ενός των μερών·
10. σχετίζεται με αναληφθείσα εκ μέρους του Βουλευτή ή συνδεδεμένου προσώπου υπό την επαγγελματική ή/και προσωπική τους ιδιότητα, διαδικασία ανάληψης σύμβασης του δημοσίου·
11. σχετίζεται με υφιστάμενη σχέση του Βουλευτή ή συνδεδεμένου προσώπου με τον δημόσιο και/ή ευρύτερο δημόσιο τομέα, λ.χ. με τη λήψη μηνιαίων προσόδων από το δημόσιο λόγω μίσθωσης ακίνητης ιδιοκτησίας ανηκούσης κατά κυριότητα στον Βουλευτή ή σε συνδεδεμένο πρόσωπο και/ή προσφορά επ' αμοιβή επί ετήσιας ή άλλης τακτής ή συμφωνηθείσας βάσης, υπηρεσιών στον δημόσιο και/ή στον ευρύτερο δημόσιο τομέα (δικηγορικές, λογιστικές, ελεγκτικές, αρχιτεκτονικές κ.ά.)·
12. σχετίζεται με τον χρόνο καταβολής ή το ύψος αποζημίωσης ή άλλης οφειλής του δημοσίου προς τον Βουλευτή και/ή προς συνδεδεμένο πρόσωπο λ.χ. αποζημίωση λόγω αναγκαστικής απαλλοτρίωσης ή επίταξης ακίνητης ιδιοκτησίας κυριότητας του ιδίου ή συνδεδεμένου προσώπου·
13. σχετίζεται με υπόθεση ή ζήτημα του δημοσίου εμπύπτον στην καθ' ύλην αρμοδιότητα κατέχοντος οποιοδήποτε πολιτειακό αξίωμα προσώπου, το οποίο είναι σύζυγος του

Βουλευτή ή συνδεδεμένου προσώπου λ.χ. υπουργός, ο οποίος τυγχάνει να είναι γονέας, σύζυγος ή τέκνο του Βουλευτή ή του συνδεδεμένου προσώπου.

14. σχετίζεται με συγκεκριμένο θέμα για το οποίο ο Βουλευτής υπό την επαγγελματική του ιδιότητα έχει ήδη αρθρογραφήσει ή έχει εκφράσει δημόσια συγκεκριμένες απόψεις
15. σχετίζεται με θέμα, το οποίο ο Βουλευτής ή συνδεδεμένο πρόσωπο είχε χειριστεί προσωπικά ως εμπύπτον στην καθ' ύλην αρμοδιότητά του, σε χρόνο εκτεινόμενο μέχρι πέντε (5) έτη προ της εκλογής του, υπό την ιδιότητά του ως τέως ή πρώην υπουργού, δημάρχου ή άλλου αιρετού αξιωματούχου ή/και ως τέως ή πρώην μη αιρετού αξιωματούχου ή ανώτερου υπαλλήλου του δημόσιου ή του ευρύτερου δημόσιου τομέα, το οποίο είχε συγκεκριμένη έκβαση λόγω της προσωπικής εμπλοκής, συμβολής και/ή αποφασιστικής αρμοδιότητάς του ιδίου ή συνδεδεμένου προσώπου:

Νοείται ότι, σύγκρουση συμφερόντων δεν υφίσταται όταν η συζήτηση σχεδίου νόμου ή θέματος δεν επηρεάζει άμεσα και προσωπικά τον Βουλευτή ή συνδεδεμένο πρόσωπο, αλλά μόνο υπό την ιδιότητά τους ως μελών του ευρύτερου κοινού ή μιας ευρείας κατηγορίας προσώπων.

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ Δ
(Έντυπα Δηλώσεων)

ΒΟΥΛΗ ΤΩΝ ΑΝΤΙΠΡΟΣΩΠΩΝ

..... ΣΥΝΟΔΟΣ

..... ΒΟΥΛΕΥΤΙΚΗ ΠΕΡΙΟΔΟΣ

1.

ΔΗΛΩΣΗ ΔΕΣΜΕΥΣΗΣ ΚΑΙ ΔΙΑΦΑΝΕΙΑΣ

ΔΕΥΤΕΡΟ ΜΕΡΟΣ

(ΚΕΦ. Ι)

**ΘΕΣΜΙΚΕΣ ΥΠΟΧΡΕΩΣΕΙΣ ΚΑΙ ΓΕΝΙΚΕΣ ΑΡΧΕΣ ΚΑΙ ΚΑΝΟΝΕΣ ΔΕΟΝΤΟΛΟΓΙΑΣ ΚΑΙ ΔΙΑΦΑΝΕΙΑΣ
(παράγραφος 6)**

Πρόεδρο

Βουλής των Αντιπροσώπων

Εγώ ο/η ....., Βουλευτής του ..... /ανεξάρτητος βουλευτής της εκλογικής περιφέρειας ....., (συμπληρώστε ανάλογα), διά της παρούσης δεσμεύομαι, όπως καθ' όλη τη διάρκεια της θητείας μου σέβομαι, προάγω και κατά πάντα ενεργώ βάσει των αρχών του παρόντος Κώδικα και κατά την εκτέλεση των καθηκόντων μου τηρώ πιστά τις πρόνοιές του.

Περαιτέρω και επί προσωπική τιμή δεσμεύομαι, όπως καθ' όλη τη διάρκεια της θητείας μου και κατά την εκτέλεση των καθηκόντων μου, αποκαλύπτω αμέσως με σχετική δήλωση προς τον Πρόεδρο της Βουλής κάθε κατάσταση ασυμβιβάστου και/ή σύγκρουσης συμφερόντων, ευθύς ως αυτή διαπιστωθεί και/ή δυνατόν να προκύψει, κατά την προβλεπόμενη στον παρόντα Κώδικα, διαδικασία.

Υπογραφή

Σημ.: Η παρούσα να υπογραφεί από τον Βουλευτή αμέσως μετά τη νενομισμένη διαβεβαίωση.

Ημερομηνία:

.....

ΒΟΥΛΗ ΤΩΝ ΑΝΤΙΠΡΟΣΩΠΩΝ

..... ΣΥΝΟΔΟΣ

..... ΒΟΥΛΕΥΤΙΚΗ ΠΕΡΙΟΔΟΣ

2.

**ΔΗΛΩΣΗ
ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗΣ ΕΝΙΣΧΥΣΗΣ
ΓΙΑ ΣΚΟΠΟΥΣ ΕΠΙΤΕΛΕΣΗΣ ΤΩΝ ΒΟΥΛΕΥΤΙΚΩΝ ΚΑΘΗΚΟΝΤΩΝ
(ΑΠΟ ΙΔΙΩΤΙΚΗ ΠΗΓΗ)**

ΤΡΙΤΟ ΜΕΡΟΣ

**(ΚΕΦ. Ι)
Δεοντολογικές Υποχρεώσεις
(παράγραφος 3)**

Πρόεδρο

Βουλής των Αντιπροσώπων

Εγώ ο/η ....., Βουλευτής του ..... /ανεξάρτητος βουλευτής της εκλογικής περιφέρειας ....., (συμπληρώστε ανάλογα), διά της παρούσης δηλώ ότι λαμβάνω, επί τακτής βάσεως/σε συγκεκριμένη περίπτωση (διαγράψετε ανάλογα), τα κάτωθι ποσά, **ως οικονομική ενίσχυση για σκοπούς επιτέλεσης των βουλευτικών μου καθηκόντων:**

Ύψος Ποσού	Ιδιωτική Πηγή (επωνυμία/άλλη αναφορά)	Ημερομηνία λήψης/αποδοχής
1.		
2.		
3.		
4.		

Υπογραφή

- Σημ.: 1. Η οικονομική ενίσχυση **στο σύνολό της**, ανεξαρτήτως πηγής, δεν δύναται να υπερβαίνει για κάθε Βουλευτική Περίοδο ποσό ύψους δεκαπέντε χιλιάδων ευρώ (€15.000) και δεν δύναται να προέρχεται από νομικό πρόσωπο ιδιωτικού δικαίου, το οποίο λαμβάνει κρατική χορηγία.
2. Επισυνάπτονται σχετικές αποδείξεις.

Ημερομηνία: .....

ΒΟΥΛΗ ΤΩΝ ΑΝΤΙΠΡΟΣΩΠΩΝ

..... ΣΥΝΟΔΟΣ

..... ΒΟΥΛΕΥΤΙΚΗ ΠΕΡΙΟΔΟΣ

3.

ΔΗΛΩΣΗ

ΕΙΣΦΟΡΑΣ ΣΕ ΠΟΛΙΤΙΚΟ ΚΟΜΜΑ Ή ΣΕ ΣΥΝΔΕΔΕΜΕΝΗ ΟΡΓΑΝΩΣΗ

ΤΡΙΤΟ ΜΕΡΟΣ

(ΚΕΦ. Ι)

**Δεοντολογικές Υποχρεώσεις
(παράγραφος 3)**

Πρόεδρο

Βουλής των Αντιπροσώπων

1. Εγώ ο/η ....., Βουλευτής του ..... /ανεξάρτητος βουλευτής της εκλογικής περιφέρειας ....., (συμπληρώστε ανάλογα), διά της παρούσης δηλώ ότι εισφέρω **στο πολιτικό κόμμα** ....., βάσει του οποίου έχω εκλεγεί επί μηνιαίας και/ή ετήσιας ή/και άλλης περιοδικής βάσεως (επιλέξτε και/ή συμπληρώστε ανάλογα), το ποσό των ....., το οποίο προέρχεται από προσωπικούς πόρους, ήτοι από ..... (βουλευτική αποζημίωση, μισθός, άλλα.)

2. Εγώ ο/η ....., Βουλευτής του ..... /ανεξάρτητος Βουλευτής της εκλογικής περιφέρειας ....., διά της παρούσης δηλώ ότι εισφέρω **στην οργάνωση**....., η οποία είναι συνδεδεμένη με το πολιτικό κόμμα ..... βάσει του οποίου έχω εκλεγεί, επί μηνιαίας και/ή ετήσιας ή/και άλλης περιοδικής βάσης (επιλέξτε και/ή συμπληρώστε ανάλογα), το ποσό των ....., το οποίο προέρχεται από προσωπικούς πόρους, ήτοι από ..... (βουλευτική αποζημίωση, μισθός, άλλα.)

Υπογραφή

- Σημ.: 1. Διαγράψετε στο σημείο όπου η ρύθμιση δεν εφαρμόζεται για την περίπτωση σας.
2. Επισυνάπτονται σχετικές αποδείξεις.

Ημερομηνία: .....

ΒΟΥΛΗ ΤΩΝ ΑΝΤΙΠΡΟΣΩΠΩΝ..... **ΣΥΝΟΔΟΣ**..... **ΒΟΥΛΕΥΤΙΚΗ ΠΕΡΙΟΔΟΣ**

4.

ΔΗΛΩΣΗ**ΕΙΣΦΟΡΑΣ ΣΕ ΟΡΓΑΝΙΣΜΟΥΣ, ΜΗ ΚΥΒΕΡΝΗΤΙΚΕΣ ΟΡΓΑΝΩΣΕΙΣ (ΜΚΟ)****ΣΩΜΑΤΕΙΑ, ΙΔΡΥΜΑΤΑ****ΤΡΙΤΟ ΜΕΡΟΣ****(ΚΕΦ. Ι)****Δεοντολογικές Υποχρεώσεις
(παράγραφος 4)**

Πρόεδρο

Βουλής των Αντιπροσώπων

Εγώ ο/η ....., Βουλευτής του
..... /ανεξάρτητος βουλευτής της εκλογικής περιφέρειας
....., διά της παρούσης δηλώ ότι κατά τη ..... Βουλευτική
Σύνοδο, κατέβαλα στους πιο κάτω οργανισμούς, ΜΚΟ, σωματεία, ιδρύματα εισφορές σε
συγκεκριμένες ημερομηνίες, ως ακολούθως:

ΕΠΩΝΥΜΙΑ	ΠΟΣΟ ΕΙΣΦΟΡΑΣ	ΗΜΕΡΟΜΗΝΙΑ
	€	
1.		
2.		
3.		
4.		
5.		

Επισυνάψετε σχετικές αποδείξεις.

Υπογραφή

- Σημ.: 1. Εισφορά σε κάθε οργανισμό επιτρέπεται μόνο μία φορά σε έκαστο εξ' αυτών για ποσό που δεν υπερβαίνει τα πεντακόσια ευρώ (€500).
2. Διαγράψετε στο σημείο όπου η ρύθμιση δεν εφαρμόζεται για την περίπτωση σας.

Ημερομηνία: .....

ΒΟΥΛΗ ΤΩΝ ΑΝΤΙΠΡΟΣΩΠΩΝ
 ..... ΣΥΝΟΔΟΣ
 ..... ΒΟΥΛΕΥΤΙΚΗ ΠΕΡΙΟΔΟΣ

5.

ΔΗΛΩΣΗ
ΛΗΨΗΣ ΔΩΡΩΝ ΚΑΙ/Η ΑΛΛΩΝ ΧΑΡΙΣΤΙΚΗΣ ΦΥΣΕΩΣ ΠΑΡΟΧΩΝ
ΜΗ ΧΡΗΜΑΤΙΚΩΝ ΑΛΛΑ ΑΠΟΤΙΜΗΤΩΝ ΣΕ ΧΡΗΜΑ

ΤΡΙΤΟ ΜΕΡΟΣ
(ΚΕΦ.Ι)

Δεοντολογικές Υποχρεώσεις
(παράγραφος 8)

Πρόεδρο

Βουλής των Αντιπροσώπων

Εγώ ο/η ....., Βουλευτής του
 ..... /ανεξάρτητος βουλευτής της εκλογικής περιφέρειας
 ....., διά της παρούσης δηλώ ότι κατά τη ..... Βουλευτική Σύνοδο,
 έλαβα τα κάτωθι δώρα και/ή άλλες χαριστικές παροχές μη χρηματικές αλλά
 αποτιμητές σε χρήμα:

Δώρο/Χαριστική Παροχή (Μη χρηματική αλλά αποτιμητή σε χρήμα) (Διευκρινίστε ανάλογα)	Δωρεοπάροχος Αξία* € (κατά προσέγγιση)	ΗΜΕΡΟΜΗΝΙΑ (αποδοχής του δώρου/χαριστικής παροχής)
1.		
2.		
3.		
4.		

Υπογραφή

Ημερομηνία: .....

- * - Είναι επιτρεπτή η αποδοχή δώρων φιλοφρονητικής σημασίας και/ή δώρων των οποίων η αξία δεν υπερβαίνει τα €200, τα οποία προσφέρονται εντός ή εκτός της Δημοκρατίας στο πλαίσιο επίσημων επισκέψεων, συναντήσεων ή κοινοβουλευτικών αποστολών και/ή στο πλαίσιο κοινωνικής αβροφροσύνης.
- Δεν γίνονται δεκτά δώρα προοριζόμενα αποκλειστικά για προσωπική χρήση και/ή των οποίων η αξία υπερβαίνει τα διακόσια ευρώ (€200).
- Σε περίπτωση αποδοχής δώρου προσωπικής φύσεως και/ή αξίας πέραν των διακοσίων ευρώ (€200), πρέπει να δοθούν γραπτώς οι λόγοι και οι περιστάσεις υπό τις οποίες το δώρο κρίθηκε ότι θα έπρεπε να γίνει αποδεκτό.

ΒΟΥΛΗ ΤΩΝ ΑΝΤΙΠΡΟΣΩΠΩΝ

..... **ΣΥΝΟΔΟΣ**

..... **ΒΟΥΛΕΥΤΙΚΗ ΠΕΡΙΟΔΟΣ**

6.

ΔΗΛΩΣΗ

**ΔΑΠΑΝΩΝ ΓΕΝΟΜΕΝΩΝ ΣΤΟ ΠΛΑΙΣΙΟ ΕΠΙΣΚΕΨΗΣ ΚΑΙ/Η ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΕΥΤΙΚΗΣ
ΑΠΟΣΤΟΛΗΣ ΣΤΟ ΕΞΩΤΕΡΙΚΟ**

ΤΡΙΤΟ ΜΕΡΟΣ

(ΚΕΦ. Ι)

**Δεοντολογικές Υποχρεώσεις
(παράγραφος 14)**

Πρόεδρο

Βουλής των Αντιπροσώπων

Εγώ ο/η ....., Βουλευτής του
..... /ανεξάρτητος βουλευτής της εκλογικής περιφέρειας
....., διά της παρούσης δηλώ ότι κατά τη μετάβασή μου στο
εξωτερικό στις ..... στο πλαίσιο της ....., έλαβα το ποσό των
..... **ως επίδομα εξωτερικού** για ..... ημέρες, το οποίο διέθεσα ως
ακολουθώς επί τη λήψει των σχετικών αποδείξεων:

1. ....
2. ....
3. ....
4. ....
5. ....

Δηλώ επίσης ότι κατέβαλα εξ ιδίων πόρων δαπάνες προς κάλυψη των ακολούθων:

1. ....
2. ....
3. ....

Υπογραφή

Σημ.: Επισυνάπτονται σχετικές αποδείξεις.

Ημερομηνία: .....

ΒΟΥΛΗ ΤΩΝ ΑΝΤΙΠΡΟΣΩΠΩΝ
 ..... ΣΥΝΟΔΟΣ
 ..... ΒΟΥΛΕΥΤΙΚΗ ΠΕΡΙΟΔΟΣ

7.

ΔΗΛΩΣΗ ΕΝΔΙΑΦΕΡΟΝΤΟΣ ΚΑΙ ΔΙΑΦΑΝΕΙΑΣ
ΤΡΙΤΟ ΜΕΡΟΣ

(ΚΕΦ. 11)
ΑΡΧΕΣ ΔΙΑΦΑΝΕΙΑΣ
(παράγραφος γ)

Ο/η ..... Βουλευτής του ..... και/ή ο/η ανεξάρτητος/η Βουλευτής της εκλογικής περιφέρειας ....., ο οποίος ανέλαβα τα καθήκοντά μου στις ....., διά της παρούσης δηλώ τα ακόλουθα:

- α. Επαγγελματική δραστηριότητα/επιτήδευμα (κατά την ημερομηνία ανάληψης των καθηκόντων του Βουλευτή) .....
- Δηλώστε κατά πόσο θα συνεχίσετε να ασκείτε την ίδια επαγγελματική δραστηριότητα μετά την ανάληψη των καθηκόντων σας.....
  - Δηλώστε την επαγγελματική δραστηριότητα ή το επιτήδευμα που ασκούσατε στο διάστημα των πέντε (5) ετών που προηγείται της αναλήψεως των καθηκόντων σας .....
- β. Ακριβές επάγγελμα/επιτήδευμα ή/και άλλη δραστηριότητα επιχειρηματικής φύσεως που ασκείται από-
- τον/τη σύζυγο .....
  - κοινά τέκνα, τέκνα του/της συζύγου .....
  - πατέρα/μητέρας .....
  - επωνυμία εταιρείας, συνεταιρισμού και/ή εγγεγραμμένου γραφείου άσκησης της επαγγελματικής επιχειρηματικής δραστηριότητας των ανωτέρων .....
- γ. Επ' αμοιβή μισθωτή ή επί άλλης βάσεως απασχόληση του Βουλευτή σε πολιτικό κόμμα/πολιτική οργάνωση συνδεδεμένη με το εν λόγω πολιτικό κόμμα:
- του/της συζύγου .....
  - πατέρα/μητέρας .....
  - κοινά τέκνα .....
  - τέκνα του/της συζύγου .....

δ. Προσωπική οικογενειακή κατάσταση:

- Έγγαμος/άγαμος/διαζευγμένος/εν διαστάσει/πολιτική συμβίωση/άλλη (μόνιμος σύντροφος):
.....
- Αριθμός και ηλικία τέκνων:
.....
.....
- Αριθμός και ηλικία τέκνων του/της συζύγου, με αναφορά στην οικογενειακή και επαγγελματική κατάσταση εκάστου:
.....
.....
- Μεταβολή στην οικογενειακή κατάσταση (ευθύς ως αυτή επέλθει):
.....
.....
(Με αναφορά στα ονοματεπώνυμα εκάστου)

ε. Συμμετοχή Βουλευτή σε δημόσια εταιρεία :

- Επωνυμία δημόσιας εταιρείας.....
- Ποσοστό συμμετοχής στο μετοχικό κεφάλαιο:
  - i. του Βουλευτή .....
  - ii. του/της συζύγου .....
  - iii. πατέρα/μητέρας .....
  - iv. τέκνων .....
  - v. κοινών τέκνων .....
  - vi. συζύγων αυτών .....
- Μεταβολή στα πιο πάνω στοιχεία (Να αναφερθεί το είδος της μεταβολής)
.....

στ. Ιδιότητες του Βουλευτή που τυχόν συνέτρεχαν στο πρόσωπό του προ της αναλήψεως των καθηκόντων του και σε διάστημα εκτεινόμενο πέντε (5) έτη προ του εν λόγω χρονικού σημείου:

- Αξιωματούχος (Να δηλωθεί το είδος του αξιώματος)
.....
- Πρόεδρος διοικητικού συμβουλίου νομικού προσώπου δημοσίου δικαίου
.....
- Μέλος διοικητικού συμβουλίου νομικού προσώπου δημοσίου δικαίου
.....
- Διευθυντική θέση σε νομικό πρόσωπο δημοσίου δικαίου
.....

ζ. Ιδιότητα του/της συζύγου, πατέρα/μητέρας, τέκνου και/ή συζύγου του τέκνου:

- Επωνυμία νομικού προσώπου δημοσίου δικαίου
.....
- Αξιωματούχος (Να δηλωθεί το είδος του αξιώματος)
.....

- Πρόεδρος διοικητικού συμβουλίου
.....
- Μέλος διοικητικού συμβουλίου
.....
- Διευθυντικό στέλεχος
(Δηλώστε ιδιότητα, οργανισμό, περίοδο)
.....
- Οποιαδήποτε μεταβολή και/ή νέα τέτοια σχέση (ευθύς μόλις αυτή επέλθει και/ή δημιουργηθεί).
.....

η. Ιδιότητα του Βουλευτή, του/της συζύγου, πατέρα/μητέρας, τέκνου και/ή συζύγου του τέκνου σε οποιονδήποτε προ της αναλήψεως των βουλευτικών καθηκόντων χρόνο:

- Υπουργός .....
- Δήμαρχος και Πρόεδρος Δημοτικού Συμβουλίου .....
- Μέλος Δημοτικού Συμβουλίου .....
- Κοινοτάρχης και Πρόεδρος Κοινοτικού Συμβουλίου .....
- Μέλος κοινοτικής αρχής .....
- Μέλος Ενόπλων Δυνάμεων της Δημοκρατίας .....
- Μέλος Ενόπλων Δυνάμεων Ασφαλείας της Δημοκρατίας .....
- Κάτοχος άλλου δημόσιου αξιώματος .....
- Κάτοχος άλλου αξιώματος (Να αναφερθεί ποιο) .....

(Καθορίστε πρόσωπο και περίοδο)
.....

θ. Κατά τον χρόνο της ανάληψης των καθηκόντων του Βουλευτή:

- Συγγενική ή άλλη σχέση του Βουλευτή, του/της συζύγου, πατέρα/μητέρας, τέκνου ή συζύγου του-
  - (i) με λειτουργό του δημόσιου ή του ευρύτερου δημόσιου τομέα, μισθοδοτικής κλίμακας Α15 και άνω
.....
  - (ii) με δικαστικό λειτουργό ή/και άλλο κρατικό αξιωματούχο (του οποίου το αξίωμα ή η θέση προβλέπεται στο Σύνταγμα ή έχει καθιδρυθεί με νόμο της Δημοκρατίας).
.....
- Οποιαδήποτε μεταβολή και/ή νέα τέτοια σχέση (ευθύς μόλις αυτή επέλθει και/ή δημιουργηθεί).
.....

- ι. Κατά τον χρόνο της ανάληψης των καθηκόντων του Βουλευτή:
- Εκκρεμούσα δικαστική διαδικασία/διαιτησία/άλλη εξωδικαστική συμβιβαστική διαδικασία, στην οποία το ένα των μερών είναι η Δημοκρατία ή νομικό πρόσωπο δημοσίου δικαίου και το έτερο ο Βουλευτής, ο/η σύζυγος αυτού, πατέρας/μητέρα, τέκνο ή σύζυγό του
.....
  - Οποιαδήποτε μεταβολή και/ή νέα τέτοια σχέση (ευθύς μόλις αυτή επέλθει και/ή δημιουργηθεί).
.....
- ια. Κατά τον χρόνο της ανάληψης των καθηκόντων του Βουλευτή:
- Εκκρεμούσα δικαστική διαδικασία/διαιτησία/άλλη εξωδικαστική συμβιβαστική διαδικασία, στην οποία το ένα των μερών είναι η Δημοκρατία ή νομικό πρόσωπο δημοσίου δικαίου και στην οποία ο βουλευτής, ο/η σύζυγος, πατέρας/μητέρα, τέκνο ή σύζυγός του ενεργεί ως δικηγόρος/διαιτητής/σύμβουλος.
.....
.....
  - Οποιαδήποτε μεταβολή και/ή νέα τέτοια σχέση (ευθύς μόλις αυτή επέλθει και/ή δημιουργηθεί).
.....
- ιβ. Κατά τον χρόνο της ανάληψης των καθηκόντων του Βουλευτή ιδιότητα αυτού, του/της συζύγου του, πατέρα/μητέρας, τέκνου ή συζύγου του ως-
- Προέδρου, μέλους διοικητικού συμβουλίου, ανώτατου διευθυντικού στελέχους ή οικονομικού διευθυντή (δημόσιας εταιρείας, αδειοδοτημένου πιστωτικού ιδρύματος, εταιρείας ή/και άλλου οργανισμού ιδιωτικού δικαίου δραστηριοποιημένου στον τομέα της έρευνας, της ενέργειας, των μεταφορών, των επιχειρήσεων ΜΜΕ, της υγείας, της ιδιωτικής εκπαίδευσης, του αθλητισμού, του τουρισμού, του εμπορίου, της ξενοδοχειακής βιομηχανίας, της οικοδομικής βιομηχανίας, των τηλεπικοινωνιών, της βιομηχανίας φαρμάκων, της βιομηχανίας όπλων ή της άμυνας ευρύτερα όπως και σε κάθε άλλη υψίστης σημασίας για το κράτος και την οικονομία γενικότερα δραστηριότητα).

(Καθορίστε πρόσωπο, ιδιότητα, χρόνο και τομέα δραστηριοποίησης)
.....
.....
.....
.....
  - Οποιαδήποτε μεταβολή στα πιο πάνω στοιχεία και/ή κτήση τέτοιας ιδιότητας, (ευθύς ως αυτή επέλθει και/ή δημιουργηθεί).
.....
- ιγ. Συμμετοχή του Βουλευτή, του/της συζύγου του, πατέρα/μητέρας, τέκνου ή συζύγου του σε επαγγελματική/επιχειρηματική δραστηριότητα σημαντικής και/ή ιδιάζουσας φύσεως.

(Δηλώστε οποιοδήποτε υφιστάμενο ή προκύπττον προσωπικό ή ιδιωτικό συμφέρον ή άλλο, άμεσο ή έμμεσο, ή/και συγκεκαλυμμένο συμφέρον)

.....
 .....

- ιδ. - Κατά τον χρόνο της ανάληψης των καθηκόντων του Βουλευτή ιδιότητα αυτού του/της συζύγου του, πατέρα/μητέρας, τέκνου ή συζύγου του ως αξιωματούχου/οικονομικού διαχειριστή/ανώτερου λειτουργού, σε εμπορικό/βιομηχανικό επιμελητήριο, άλλο επαγγελματικό σώμα, λ.χ. σύλλογος ιατρών, δικηγόρων, αρχιτεκτόνων, πολιτικών μηχανικών, κτηματομεσιτών ή/και άλλων:

(Καθορίστε πρόσωπο, ιδιότητα, χρόνο και οργανισμό)

.....
 .....

- Οποιαδήποτε μεταβολή στα πιο πάνω στοιχεία και/ή κτήση τέτοιας ιδιότητας (ευθύς ως αυτή επέλθει και/ή δημιουργηθεί).

.....

- ιε. - Κατά τον χρόνο της ανάληψης των καθηκόντων του Βουλευτή ιδιότητα αυτού του/της συζύγου του, πατέρα/μητέρας, τέκνου ή συζύγου του ως προέδρου, οικονομικού διαχειριστή, ανώτερου λειτουργού ή άλλου αξιωματούχου ΜΚΟ, συνδικαλιστικής οργάνωσης, οποιουδήποτε άλλου οργανωμένου συνόλου, σωματείου ή ιδρύματος προάγοντος συγκεκριμένο σκοπό, όπως και τη διαρκούσης της θητείας του κτήση της ιδιότητας αυτής, είτε από τον ίδιο είτε από οποιοδήποτε από τα ως άνω αναφερόμενα πρόσωπα.

(Καθορίστε πρόσωπο, ιδιότητα, χρόνο και οργάνωση)

.....
 .....

- Οποιαδήποτε μεταβολή στα πιο πάνω στοιχεία και/ή κτήση τέτοιας ιδιότητας (ευθύς ως αυτή επέλθει και/ή δημιουργηθεί.)

.....

- ιστ. - Κατά τον χρόνο της ανάληψης των καθηκόντων του Βουλευτή εμπλοκή του ιδίου, του/της συζύγου του, πατέρα/μητέρας, τέκνου ή συζύγου του υπό οποιαδήποτε ιδιότητα σε ενέργειες οικονομικού φορέα για την ανάληψη δημόσιας σύμβασης **(ευθύς ως η δημοσιοποίηση καθίσταται επιτρεπτή από τις διατάξεις της οικείας νομοθεσίας)** και/ή εμπλοκή του/της συζύγου του Βουλευτή, πατέρα/μητέρας, τέκνου ή συζύγου του σε ενέργειες αναθέτουσας αρχής για την ανάθεση δημόσιας σύμβασης οποιουδήποτε είδους.

(Καθορίστε πρόσωπο, ιδιότητα, χρόνο και οργανισμό)

.....
 .....

- Οποιαδήποτε μεταβολή στα πιο πάνω στοιχεία και/ή οποιαδήποτε νέα εμπλοκή σε νέα διαδικασία σύναψης δημόσιων συμβάσεων (ευθύς ως η δημοσιοποίηση καθίσταται επιτρεπτή από τις διατάξεις της οικείας νομοθεσίας)

.....
 [Συμμετοχή του Βουλευτή και/ή οιοδήποτε των ως άνω αναφερομένων προσώπων στο μετοχικό κεφάλαιο εταιρείας, σε ποσοστό πέραν του πέντε τοις εκατόν (5%) πρέπει να δηλώνεται.]
 .....
 .....

ιζ. Κατά τον χρόνο της ανάληψης των καθηκόντων του Βουλευτή και σε χρόνο εκτεινόμενο μέχρι πέντε (5) έτη προ του εν λόγω χρονικού σημείου οποιασδήποτε φύσεως συναλλαγή του ιδίου, του/της συζύγου του, πατέρα/μητέρας, τέκνου ή συζύγου του υπό οποιαδήποτε ιδιότητα με τον δημόσιο ή τον ευρύτερο δημόσιο τομέα από την οποία είτε ο ίδιος, είτε οιοδήποτε των εν λόγω προσώπων απεκόμισε και/ή ενδέχεται ή αναμένεται να αποκομίσει οποιοδήποτε όφελος διαρκούς της θητείας του (άπαξ, επί τακτής ή/και άλλης περιοδικής βάσεως καταβλητέο):

- αποζημίωση που καταβλήθηκε και/ή θα καταβληθεί συνεπεία αναγκαστικής απαλλοτρίωσης/επίταξης
 .....
- μηνιαία μισθώματα από μίσθωση ακίνητης ιδιοκτησίας στον δημόσιο ή στον ευρύτερο δημόσιο τομέα
 .....
- ένταξη ακίνητης ιδιοκτησίας σε οικιστική πολεοδομική ή άλλη ζώνη προσδίδουσα σημαντική οικονομική αξία στην ιδιοκτησία (Αναφέρατε λεπτομέρειες)
 .....
- άλλη μεταβολή στα πολεοδομικά χαρακτηριστικά ακίνητης ιδιοκτησίας συνεπεία γενόμενης ή επικείμενης αναβάθμισης αυτής (τροποποίηση Δήλωσης Πολιτικής, Τοπικού σχεδίου, Σχεδίου περιοχής, Διατάγματος Ανάπτυξης, Παρέκκλισης κ.ά.)
 .....
- άλλα συναφή

(Να δηλωθεί οποιοδήποτε συμφέρον άμεσο ή έμμεσο)
 .....

ιη. Κατά τον χρόνο της ανάληψης των καθηκόντων του Βουλευτή και σε χρόνο εκτεινόμενο μέχρι πέντε (5) έτη προ του εν λόγω χρονικού σημείου εκ μέρους του ιδίου, του/της συζύγου, πατέρα, μητέρας, τέκνου ή συζύγου του, παροχή υπηρεσιών στον δημόσιο και/ή στον ευρύτερο δημόσιο τομέα (άπαξ, επί τακτής ή άλλης περιοδικής βάσεως):

(Καθορίστε αν πρόκειται για δημόσια υπηρεσία, νομικό πρόσωπο δημοσίου δικαίου, κρατική εταιρεία, συνεταιρισμό, κοινοπραξία, επιχείρηση του δημοσίου, θυγατρική εταιρεία νομικού προσώπου δημοσίου δικαίου, άλλη κρατική οντότητα)

.....
.....
.....
.....

(Καθορίστε είδος υπηρεσιών λ.χ. ελεγκτικές/λογιστικές, νομικές/δικηγορικές, διαφημιστικές και άλλες συναφείς)

.....
.....
.....

- ιθ. Καταδίκη για ποινικό αδίκημα, άλλο από ατιμωτικό ή ηθικής αισχροτήτας και/ή για ειδικό εκλογικό αδίκημα για το οποίο υπήρξε αποστέρηση του δικαιώματος εκλέγειν και εγγραφής στον εκλογικό κατάλογο, σύμφωνα με τις διατάξεις του περί Εκλογής των Μελών της Βουλής των Αντιπροσώπων Νόμου.⁴⁰

(Δηλώστε χρόνο και λεπτομέρειες αδικήματος)

.....

Υπογραφή

Ημερομηνία: .....

Σημ.: Η πιο πάνω δήλωση υποβάλλεται εντός ενενήντα (90) ημερών από τη δοθείσα νενομισμένη διαβεβαίωση.

---

⁴⁰ (Αρ. Νόμου 72 του 1979)

ΒΟΥΛΗ ΤΩΝ ΑΝΤΙΠΡΟΣΩΠΩΝ

..... ΣΥΝΟΔΟΣ

..... ΒΟΥΛΕΥΤΙΚΗ ΠΕΡΙΟΔΟΣ

8.

**ΔΗΛΩΣΗ ΑΣΥΜΒΙΒΑΣΤΟΥ
(ΘΕΣΜΙΚΟΥ ΑΣΥΜΒΙΒΑΣΤΟΥ)**

**ΤΡΙΤΟ ΜΕΡΟΣ
(ΚΕΦ. ΙΙΙ)
[υποπαράγραφος (β)]**

Ο/η ..... Βουλευτής του ..... και/ή ο/η
ανεξάρτητος/η Βουλευτής της εκλογικής περιφέρειας ....., (συμπληρώστε
ανάλογα), διά της παρούσης δηλώ ότι παραιτήθηκα από το αξίωμα/θέση
..... για σκοπούς ανάληψης των βουλευτικών μου
καθηκόντων.

Υπογραφή

Ημερομηνία: .....

ΒΟΥΛΗ ΤΩΝ ΑΝΤΙΠΡΟΣΩΠΩΝ
..... ΣΥΝΟΔΟΣ
..... ΒΟΥΛΕΥΤΙΚΗ ΠΕΡΙΟΔΟΣ

9.

ΔΗΛΩΣΗ ΑΣΥΜΒΙΒΑΣΤΟΥ
(ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΟΥ ΑΣΥΜΒΙΒΑΣΤΟΥ)
(ΚΕΦ. ΙΙΙ)
[υποπαράγραφος (γ)]

Ο/η ..... Βουλευτής του ..... και/ή ο/η
ανεξάρτητος/η Βουλευτής της εκλογικής περιφέρειας ....., (συμπληρώστε
ανάλογα), διά της παρούσης δηλώ ότι συντρέχει στο πρόσωπό μου **οικονομικό
ασυμβίβαστο** για τους ακόλουθους λόγους:

1. ....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....

**(Τα πιο πάνω συνιστούν οικονομικό ασυμβίβαστο, κατά την έννοια της
παραγράφου ..... του Παραρτήματος Α΄.)**

2. ....
.....

**(Τα πιο πάνω συνιστούν κατά την κρίση μου οικονομικό ασυμβίβαστο μη
περιλαμβανόμενο στα ασυμβίβαστα του Παραρτήματος Α΄.)**

Υπογραφή

Ημερομηνία: .....

ΒΟΥΛΗ ΤΩΝ ΑΝΤΙΠΡΟΣΩΠΩΝ

..... ΣΥΝΟΔΟΣ

..... ΒΟΥΛΕΥΤΙΚΗ ΠΕΡΙΟΔΟΣ

10.

ΔΗΛΩΣΗ ΑΣΥΜΒΙΒΑΣΤΟΥ

(ΕΚ ΤΩΝ ΥΣΤΕΡΩΝ ΑΝΑΦΥΕΝΤΟΣ ΚΑΙ/Η ΕΝ ΔΥΝΑΜΕΙ ΑΣΥΜΒΙΒΑΣΤΟΥ)

(ΚΕΦ. ΙΙΙ)

[υποπαράγραφος (δ)]

Ο/η ..... Βουλευτής του ..... Και/ή ο/η ανεξάρτητος/η Βουλευτής της εκλογικής περιφέρειας ....., (συμπληρώστε ανάλογα), διά της παρούσης δηλώ τα ακόλουθα:

Έχω διαπιστώσει και/ή έχει περιέλθει στην αντίληψή μου κατά τη συζήτηση του νομοσχεδίου/πρότασης νόμου/Κανονισμών/θέματος (διαγράψτε ανάλογα), με τίτλο «.....» από την Κοινοβουλευτική Επιτροπή ..... και/ή την ολομέλεια του σώματος, δημιουργείται και/ή **ενδέχεται να δημιουργηθεί ασυμβίβαστο**, για τους ακόλουθους λόγους:

1. ....
2. ....
3. ....

(Τα πιο πάνω συνιστούν οικονομικό ασυμβίβαστο του τύπου που αναφέρεται στο Παράρτημα Α΄/συνιστούν οικονομικό ασυμβίβαστο μη περιλαμβανόμενο στο Παράρτημα Α΄.) (Διαγράψετε ανάλογα).

Ως εκ τούτου προτίθεμαι να απέχω από τη συζήτηση και λήψη απόφασης επ' αυτού (σε κάθε στάδιο κοινοβουλευτικής διαδικασίας).

Υπογραφή

Ημερομηνία: .....

ΒΟΥΛΗ ΤΩΝ ΑΝΤΙΠΡΟΣΩΠΩΝ
 .... ΣΥΝΟΔΟΣ
 .... ΒΟΥΛΕΥΤΙΚΗ ΠΕΡΙΟΔΟΣ

11.

ΔΗΛΩΣΗ ΣΥΓΚΡΟΥΣΗΣ ΣΥΜΦΕΡΟΝΤΩΝ

ΚΑΝΟΝΕΣ ΚΑΙ ΥΠΟΧΡΕΩΣΕΙΣ ΔΙΑΛΥΣΗΣ ΣΥΓΚΡΟΥΣΗΣ ΣΥΜΦΕΡΟΝΤΩΝ

ΤΡΙΤΟ ΜΕΡΟΣ

(ΚΕΦ. ΙV)

[παράγραφος 7(αα)]

Ο/η ..... Βουλευτής του ..... και/ή ο/η ανεξάρτητος/η Βουλευτής της εκλογικής περιφέρειας ....., (συμπληρώστε ανάλογα), διά της παρούσης δηλώ τα ακόλουθα:

1. Κατά τη συζήτηση του νομοσχεδίου/ πρότασης νόμου/ θέματος, με τίτλο «.....» που είναι ορισμένο προς συζήτηση από την Κοινοβουλευτική Επιτροπή ....., σε συνεδρία της που έχει οριστεί για την ....., δεν θα μετάσχω στη συζήτηση και λήψη απόφασης επί του εν λόγω θέματος, καθότι η παρουσία μου **δημιουργεί και/ή θα δημιουργήσει σύγκρουση συμφερόντων** για τους ακόλουθους λόγους:
  - α. ....
  - β. ....
2. Η πιο πάνω αναφερόμενη περίπτωση/γεγονότα εμπίπτουν στις περιπτώσεις της **άνευ ετέρου σύγκρουσης συμφερόντων** που αναφέρονται στο Παράρτημα Β'/Δεν εμπίπτει στις περιπτώσεις που καθορίζονται στο Παράρτημα Β' (διαγράψτε ανάλογα).

Ως εκ τούτου προτίθεμαι εφεξής να απέχω.....

Υπογραφή

Ημερομηνία: .....

ΒΟΥΛΗ ΤΩΝ ΑΝΤΙΠΡΟΣΩΠΩΝ
..... ΣΥΝΟΔΟΣ
..... ΒΟΥΛΕΥΤΙΚΗ ΠΕΡΙΟΔΟΣ

12.

**ΔΗΛΩΣΗ ΣΥΓΚΡΟΥΣΗΣ ΣΥΜΦΕΡΟΝΤΩΝ
(ΕΚ ΤΩΝ ΥΣΤΕΡΩΝ ΔΙΑΠΙΣΤΩΘΕΙΣΑΣ)**

ΚΑΝΟΝΕΣ ΚΑΙ ΥΠΟΧΡΕΩΣΕΙΣ ΔΙΑΛΥΣΗΣ ΣΥΓΚΡΟΥΣΗΣ ΣΥΜΦΕΡΟΝΤΩΝ

ΤΡΙΤΟ ΜΕΡΟΣ

(ΚΕΦΑΛΑΙΟ IV)

[παράγραφος 7(γγ)]

Ο/η ..... Βουλευτής του ..... και/ή ο/η ανεξάρτητος/η Βουλευτής της εκλογικής περιφέρειας ....., (συμπληρώστε ανάλογα), διά της παρούσης δηλώ τα ακόλουθα:

1. Κατά τη συζήτηση του νομοσχεδίου/ πρότασης νόμου/ θέματος, με τίτλο «.....», (διαγράψτε ανάλογα), το οποίο εκκρεμεί ενώπιον της Κοινοβουλευτικής Επιτροπής ....., διαπίστωσα και/ή περιήλθε στην αντίληψή μου, ότι η παρουσία μου στη συζήτηση **δημιουργεί σύγκρουση συμφερόντων για τους ακόλουθους λόγους:**

- α. ....
.....
- β. ....

2. Η πιο πάνω αναφερόμενη περίπτωση/γεγονότα εμπίπτουν στις περιπτώσεις της **άνευ ετέρου σύγκρουσης συμφερόντων** που αναφέρονται στο Παράρτημα Β'/Δεν εμπίπτει στις περιπτώσεις που καθορίζονται στο Παράρτημα Β'. (Διαγράψτε ανάλογα).

Ως εκ τούτου προτίθεμαι εφεξής να απέχω από τη συζήτηση και λήψη απόφασης επ' αυτού (σε κάθε στάδιο κοινοβουλευτικής διαδικασίας.)

Υπογραφή

Ημερομηνία: .....

ΒΟΥΛΗ ΤΩΝ ΑΝΤΙΠΡΟΣΩΠΩΝ
 .... ΣΥΝΟΔΟΣ
 .... ΒΟΥΛΕΥΤΙΚΗ ΠΕΡΙΟΔΟΣ

13.

ΔΗΛΩΣΗ ΣΥΓΚΡΟΥΣΗΣ ΣΥΜΦΕΡΟΝΤΩΝ
(ΕΝ ΔΥΝΑΜΕΙ)

ΚΑΝΟΝΕΣ ΚΑΙ ΥΠΟΧΡΕΩΣΕΙΣ ΔΙΑΛΥΣΗΣ ΣΥΓΚΡΟΥΣΗΣ ΣΥΜΦΕΡΟΝΤΩΝ

ΤΡΙΤΟ ΜΕΡΟΣ

(ΚΕΦ. ΙV)

[παράγραφος 7(ββ)]

Ο/η ..... Βουλευτής του ..... και/ή ο/η ανεξάρτητος/η Βουλευτής της εκλογικής περιφέρειας ....., (συμπληρώστε ανάλογα), διά της παρούσης δηλώ τα ακόλουθα:

1. Κατά τη συζήτηση του νομοσχεδίου/ πρότασης νόμου/ θέματος, με τίτλο «.....», (διαγράψτε ανάλογα) που είναι ορισμένο για συζήτηση από την Κοινοβουλευτική Επιτροπή ....., σε συνεδρία της που έχει οριστεί για την ....., δεν θα μετάσχω στη συζήτηση και λήψη απόφασης επ' αυτού, καθότι η παρουσία μου **ενδέχεται να δημιουργεί και/ή θα δημιουργήσει σύγκρουση συμφερόντων** για τους ακόλουθους λόγους:

- α. ....
 .....
 β. ....

2. Η πιο πάνω αναφερόμενη περίπτωση/γεγονότα εμπίπτει στις περιπτώσεις που αναφέρονται στο Παράρτημα Γ'/Δεν εμπίπτει στις περιπτώσεις που καθορίζονται στο Παράρτημα Γ'. (Διαγράψτε ανάλογα).

Υπογραφή

Ημερομηνία: .....

ΣΧΕΔΙΟ ΑΠΟΦΑΣΗΣ ΤΗΣ ΒΟΥΛΗΣ ΤΩΝ ΑΝΤΙΠΡΟΣΩΠΩΝ ΓΙΑ ΤΗΝ ΥΙΟΘΕΤΗΣΗ ΚΩΔΙΚΑ ΑΡΧΩΝ ΚΑΙ ΚΑΝΟΝΩΝ ΔΕΟΝΤΟΛΟΓΙΑΣ ΚΑΙ ΔΙΑΦΑΝΕΙΑΣ ΓΙΑ ΤΑ ΜΕΛΗ ΤΗΣ ΒΟΥΛΗΣ ΤΩΝ ΑΝΤΙΠΡΟΣΩΠΩΝ

ΕΠΕΙΔΗ, επέστη ο χρόνος για εξύψωση του επιπέδου του πολιτικού βίου στη Δημοκρατία μέσω της αποτύπωσης αρχών και κανόνων δεοντολογίας και διαφάνειας για τους κρατικούς αξιωματούχους που να προάγουν τη διαφάνεια και, μεταξύ άλλων, να συμβάλλουν στην αποτροπή φαινομένων ασυμβιβάστων και σύγκρουσης συμφερόντων κατά την ενάσκηση των ανατεθειμένων σε αυτούς, καθηκόντων και αρμοδιοτήτων, και

ΕΠΕΙΔΗ, το ενδεχόμενο ύπαρξης ασυμβιβάστων και σύγκρουσης συμφερόντων στον δημόσιο βίο εκτείνεται και καταλαμβάνει αναντίλεκτα και τους αιρετούς εκπροσώπους του λαού, ήτοι τους Βουλευτές, και

ΕΠΕΙΔΗ, είναι γενικά παραδεκτό, ότι φαινόμενα ασυμβιβάστων ή/και σύγκρουσης συμφερόντων όπου αυτά εκδηλώνονται και/ή διαπιστώνονται, χωρίς αφ' εαυτά να συνιστούν διαφθορά, παρά ταύτα δύναται να οδηγήσουν σε διαφθορά ή/και σε κατάχρηση εξουσίας, και

ΕΠΕΙΔΗ, κρίνεται ότι χωρίς καθυστέρηση πρέπει να αναληφθούν ενέργειες προς την κατεύθυνση της υιοθέτησης και εμπέδωσης αρχών και κανόνων δεοντολογίας και διαφάνειας για τα μέλη της Βουλής των Αντιπροσώπων μέσω "αυτορρύθμισης" και κατά τρόπο που να λαμβάνεται υπόψη η διεθνής πρακτική και εμπειρία, συν τοις άλλοις δε να ικανοποιούνται οι διεθνείς και ευρωπαϊκές υποχρεώσεις της Δημοκρατίας, και

ΕΠΕΙΔΗ, το υφιστάμενο νομοθετικό πλαίσιο για τη ρύθμιση ανάλογης φύσεως ζητημάτων κρίνεται ανεπαρκές, ενώ περαιτέρω χαρακτηρίζεται και από έλλειψη συνοχής, καθότι όπως έχει διαπιστωθεί υφίσταται πληθώρα γενικών και ειδικών, αλλά παρά ταύτα εγκατεσπαρμένων σε διάφορα νομοθετήματα ρυθμίσεων, γεγονός το οποίο λειτουργεί

αποτρεπτικά και δεν συντείνει στην αποτελεσματική αντιμετώπιση περιπτώσεων σύγκρουσης συμφερόντων ως αυτόνομου πλέον φαινομένου, και

ΕΠΕΙΔΗ, σε πλείστα όσα σύγχρονα δημοκρατικά κράτη υφίστανται κανόνες αυτορρύθμισης εκ παραλλήλου με τις οικείες νομοθετικές διατάξεις, οι οποίοι ενσωματώνονται σε κώδικες δεοντολογίας που ρυθμίζουν πλείστα όσα θέματα συμπεριφοράς των Βουλευτών, μεταξύ των οποίων, θέματα ασυμβιβάστων και σύγκρουσης συμφερόντων, με την ανάληψη δέσμευσης προσωπικά από τον Βουλευτή να προβαίνει εθελουσίως σε δήλωση ασυμβίβαστου και/ή σύγκρουσης συμφερόντων σε κάθε περίπτωση κατά την οποία σαφώς προκύπτει ή θα προκύψει ή διαφαίνεται και/ή αναμένεται ότι θα προκύψει τέτοια περίπτωση, και

ΕΠΕΙΔΗ, πέραν των ως άνω αναφερόμενων περιπτώσεων, υφίστανται και άλλες εκφάνσεις του βίου και της εν γένει συμπεριφοράς των Βουλευτών που κρίνεται σκόπιμο να υπαχθούν σε καθεστώς αυτορρύθμισης μέσω της αποτύπωσης αρχών και κανόνων δεοντολογίας και διαφάνειας, και

ΕΠΕΙΔΗ, στο πλαίσιο του Τέταρτου Γύρου Αξιολόγησης της Κυπριακής Δημοκρατίας από την GRECO ως ειδικής επιτροπής του Συμβουλίου της Ευρώπης για την πρόληψη της διαφθοράς της οποίας η Κύπρος αποτελεί μέλος και βάσει των γενόμενων από αυτήν Συστάσεων, έχει κριθεί ότι είναι πλέον επιβεβλημένο κατά το πρότυπο άλλων κρατών, η Βουλή των Αντιπροσώπων να υιοθετήσει κώδικα δεοντολογίας και συμπεριφοράς για τα μέλη της, ο οποίος να καλύπτει πλείστες όσες εκφάνσεις της συμπεριφοράς των Βουλευτών, μεταξύ των οποίων και περιπτώσεις ασυμβιβάστων και σύγκρουσης συμφερόντων, και

ΕΠΕΙΔΗ, η Βουλή των Αντιπροσώπων, στη βάση της Αρχής της Αυτονομίας που διέπει τη λειτουργία της και όλα τα συναφή και απορρέοντα θέματα, δύναται να ρυθμίζει η ίδια με Απόφασή της τα εσωτερικά αυτής θέματα, και

ΕΠΕΙΔΗ, η οικοδόμηση και η διατήρηση εμπιστοσύνης στους πολιτειακούς θεσμούς και ευρύτερα στο κράτος δικαίου, εξυπηρετείται τα μέγιστα σε μία δημοκρατική πολιτεία με την υιοθέτηση αρχών και κανόνων δεοντολογίας και διαφάνειας που να διέπουν εν γένει τον κοινοβουλευτικό βίο,

ΕΠΕΙΔΗ, για τον λόγο αυτό κρίνεται αναγκαία η θέσπιση κώδικα δεοντολογίας στον οποίο να ενσωματώνονται πρότυπα που να αντικατοπτρίζουν τις εν λόγω αρχές, αλλά ταυτόχρονα να συνιστούν κατευθυντήριες γραμμές και κανόνες συμπεριφοράς για τους Βουλευτές,

Για όλους αυτούς τους λόγους, η Βουλή των Αντιπροσώπων με την παρούσα Απόφασή της, θεσπίζει τον κώδικα με τίτλο «Κώδικας Αρχών και Κανόνων Δεοντολογίας και Διαφάνειας για τα Μέλη της Βουλής των Αντιπροσώπων» και ταυτόχρονα ορίζει τον εκάστοτε Πρόεδρο της Βουλής των Αντιπροσώπων θεματοφύλακα των προνοιών του ως εκ της θέσεώς του (ex officio) και ως τον έχοντα την αποφασιστική αρμοδιότητα ανάληψης ενεργειών προς εμπέδωση υψηλών προτύπων συμπεριφοράς και δεοντολογίας για τα Μέλη της Βουλής των Αντιπροσώπων.

ΥΠΗΡΕΣΙΑ ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΕΥΤΙΚΩΝ ΕΠΙΤΡΟΠΩΝ**ΠΕΡΙΛΗΠΤΙΚΟ ΣΗΜΕΙΩΜΑ****ΤΕΤΑΡΤΟΣ ΚΥΚΛΟΣ ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗΣ****Πρόληψη της διαφθοράς αναφορικά με τα μέλη της Βουλής****ΕΚΘΕΣΗ ΣΥΜΜΟΡΦΩΣΗΣ****ΚΥΠΡΟΣ****GRECO-80^η Συνεδρία της Ολομέλειας****(18-22 Ιουνίου 2017)****Σύσταση i.**

1. Η GRECO συστήνει όλες οι μορφές αμοιβής και ωφελημάτων που λαμβάνονται από μέλη της Βουλής (από δημόσιες και ιδιωτικές πηγές), να υπόκεινται σε ξεκάθαρους κανονισμούς, επαρκή έλεγχο και δημόσια διαφάνεια.

Η GRECO συμπεραίνει ότι η σύσταση i έχει εφαρμοστεί μερικώς.

Σύσταση ii.

2. Η GRECO συστήνει την υιοθέτηση ενός κώδικα ηθικής/συμπεριφοράς για μέλη της Βουλής -συμπεριλαμβανομένου και του προσωπικού τους, ανάλογα με την περίπτωση- καλύπτοντας διάφορες περιπτώσεις σύγκρουσης συμφερόντων (π.χ. δώρα και άλλα προτερήματα, συμβόλαια τρίτων μερών, ομάδες συμφερόντων - lobbyists, βοηθητικές δραστηριότητες, μετεργασιακές καταστάσεις).

Η GRECO συμπεραίνει ότι η σύσταση ii δεν έχει εφαρμοστεί.

Σύσταση iii.

3. Η GRECO συστήνει τα προληπτικά μέτρα εναντίον των συγκρούσεων συμφερόντων αναφορικά με μέλη της Βουλής να ενισχυθούν σε σχέση με ενδεχόμενες συγκρούσεις, καθώς επίσης και σε σχέση με συγκρούσεις συμφερόντων που μπορεί να προκύψουν κατά την διάρκεια κοινοβουλευτικών

διαδικασιών και να διατυπωθούν ξεκάθαροι κανόνες σε γραπτή μορφή για την αποκάλυψη τέτοιων καταστάσεων.

Η GRECO συμπεραίνει ότι η σύσταση iii δεν έχει εφαρμοστεί.

Σύσταση iv.

4. Η GRECO συστήνει i) να τύχουν επεξεργασίας σταθεροί κανόνες αναφορικά με την αποδοχή από μέλη της Βουλής δώρων, φιλοξενίας και άλλων ωφελημάτων συμπεριλαμβανομένης και ειδικής υποστήριξης που παρέχεται για κοινοβουλευτική εργασία και ii) να αναπτυχθούν εσωτερικές διαδικασίες για την εκτίμηση και αναφορά δώρων και την επιστροφή αυτών που δεν είναι αποδεκτά.

Η GRECO συμπεραίνει ότι η σύσταση iv δεν έχει εφαρμοστεί.

Σύσταση v.

5. Η GRECO συστήνει i) να διενεργηθεί μια λεπτομερής αξιολόγηση σε σχέση με διάφορες μορφές ενδεχομένων επιπτώσεων από τρίτα μέρη (συμπεριλαμβανομένου και lobbying) και ii) να εισαχθούν κανόνες για τα μέλη της Βουλής σε σχέση με την αλληλεπίδραση με τρίτα μέρη που είναι ενδεχόμενο να προσπαθήσουν να επηρεάσουν την κοινοβουλευτική διαδικασία.

Η GRECO συμπεραίνει ότι η σύσταση v δεν έχει εφαρμοστεί.

Σύσταση vi. (Πόθεν Έσχες)

6. Η GRECO συστήνει το υπάρχον καθεστώς δηλώσεων περιουσιακών στοιχείων να αναπτυχθεί περαιτέρω, διασφαλίζοντας ότι i) όλες οι μορφές περιουσιακών στοιχείων, εισοδημάτων και υποχρεώσεων πάνω από ένα συγκεκριμένο κατώφλι, θα δηλώνονται στην κατάλληλη αξία τους, ii) όλες οι δηλώσεις θα είναι δημοσίως διαθέσιμες και έγκαιρα ύστερα από την υποβολή τους στο κατάλληλο εποπτικό σώμα και ότι iii) θα υπάρξει διεύρυνση του πεδίου πληροφόρησης βάσει των υποβαλλόμενων δηλώσεων, ώστε να περιληφθούν στις δηλώσεις πληροφορίες για συζύγους και εξαρτώμενα μέλη της οικογένειας (είναι κατανοητό ότι τέτοιες πληροφορίες δεν χρειάζεται απαραίτητα να δημοσιευθούν).

Η GRECO συμπεραίνει ότι η σύσταση vi έχει εφαρμοστεί μερικώς.**Σύσταση vii. (Πόθεν έσχες)**

7. Η GRECO συστήνει ο παρών μηχανισμός παρακολούθησης δηλώσεων περιουσιακών στοιχείων που υποβάλλονται από μέλη της Βουλής να αξιολογηθεί εκ βάθους, με σκοπό την καθίδρυση ενός ανεξαρτήτου και αποτελεσματικού μηχανισμού για τέτοια παρακολούθηση.

Η GRECO συμπεραίνει ότι η σύσταση vii έχει εφαρμοστεί μερικώς.**Σύσταση viii.**

8. Η GRECO συστήνει οι κοινοβουλευτικές αρχές να αναπτύξουν μια πολιτική ακεραιότητας προς αποφυγή συγκρούσεων συμφερόντων και κινδύνων παρομοίων ελλειμάτων σε σχέση με τα μέλη της Βουλής μέσω i) ευαισθητοποίησης σε θεσμικό επίπεδο, ii) έκδοσης εγχειριδίων και τακτικής εκπαίδευσης και iii) σε ατομικό επίπεδο, υπό μορφή μιας αφοσιωμένης υπηρεσίας παροχής εμπιστευτικών συμβουλών.

Η GRECO συμπεραίνει ότι η σύσταση viii έχει εφαρμοστεί μερικώς.